

Załącznik nr 1 do uchwały nr 2/2022
Zarządu LGD „Bractwo Kuźnic”
z dnia 30.03.2022 roku.

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ NA LATA 2016-2024

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA „BRACTWO KUŹNIC”

dla obszaru gmin:

BORONÓW, KAMIENICA POLSKA, KONOPISKA, POCZESNA, STARCZA

**POCZESNA,
AKTUALIZACJA MARZEC 2022R.**

*Niniejszy LSR został opracowany metodą partnerską przez przedstawicieli społeczności lokalnych,
Członków Zarządu oraz pracowników biura LGD „Bractwo Kuźnic”
przy wsparciu eksperta zewnętrznego dr Krzysztofa Wrań.*

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA (LGD).....	4
1. <i>FORMA PRAWNA I NAZWA STOWARZYSZENIA</i>	4
2. <i>OPIS OBSZARU</i>	4
3. <i>MAPA LGD</i>	5
<i>tabela nr 1. podstawowe dane gmin obszaru lgd na dzień 31.12.2013</i>	6
4. <i>Opis procesu tworzenia partnerstwa uwzględniający dotychczasowe doświadczenie grupy</i>	6
5. <i>OPIS STRUKTURY LGD ZAWIERAJĄCY CHARAKTERYSTYKĘ JEJ CZŁONKÓW</i>	8
6. <i>OPIS SKŁADU ORGANU DECYZYJNEGO - RADY</i>	9
7. <i>ZWIĘZŁA CHARAKTERYSTYKA ROZWIĄZAŃ STOSOWANYCH W PROCESIE DECYZYJNYM</i>	9
8. <i>WSKAZANIE DOKUMENTÓW REGULUJĄCYCH FUNKCJONOWANIE LGD Z PODANIEM SPOSOBU ICH UCHWALANIA I AKTUALIZACJI ORAZ OPISEM GŁÓWNYCH KWESTII, KTÓRE BĘDĄ W NICH ZAWARTE</i>	9
ROZDZIAŁ II. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR	11
<i>tabela nr 2. partycypacyjny charakter lsr</i>	12
ROZDZIAŁ III. DIAGNOZA – OPIS OBSZARU I LUDNOŚCI.....	14
1. <i>OBSZAR LGD I JEGO DZIEDZICTWO MATERIALNE I NIEMATERIALNE</i>	15
2. <i>MIESZKAŃCY, W TYM ICH AKTYWNOŚĆ, INTEGRACJA SPOŁECZNA</i>	19
<i>Tabela nr 3. Podstawowe dane dotyczące ludności obszaru LGD</i>	19
<i>tabela nr 4. struktura wiekowa i charakterystyka zatrudnienia</i>	19
<i>tabela nr 5. instytucje kapitału społecznego na obszarze LGD</i>	20
3. <i>GOSPODARKA</i>	21
<i>tabela nr 6. podmioty gospodarcze na obszarze lgd</i>	21
<i>tabela nr 7. budżet gminy - dane za 2013 r.</i>	21
4. <i>RYNEK PRACY</i>	22
<i>tabela nr 8. bezrobocie na obszarze LGD</i>	22
5. <i>PROBLEMY SPOŁECZNE</i>	22
<i>tabela nr 9. liczba osób objętych pomocą społeczną w 2013 r.</i>	22
<i>tabela nr 10. powody udzielania pomocy społecznej na obszarze LGD „BRACHTWO KUŹNIC”</i>	23
<i>tabela nr 11. ocena spójności obszaru LGD BRACHTWO KUŹNIC</i>	23
<i>tabela nr 12. wyróżniki strategiczne obszaru LGD BRACHTWO KUŹNIC</i>	24
6. <i>KLUCZOWE GRUPY DOCELOWE</i>	26
ROZDZIAŁ IV. ANALIZA SWOT.....	27
ROZDZIAŁ V. CELE I WSKAŹNIKI	33
ROZDZIAŁ VI. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU	45
OKREŚLENIE WYSOKOŚCI WSPARCIA I INTENSYWNOŚCI POMOCY	48
ROZDZIAŁ VII. PLAN DZIAŁANIA.....	51
ROZDZIAŁ VIII. BUDŻET LSR.....	58
ROZDZIAŁ IX. PLAN KOMUNIKACJI	62
ROZDZIAŁ X. ZINTEGROWANIE.....	62
ROZDZIAŁ XI. MONITORING I EWALUACJA	65
ROZDZIAŁ XII. STRATEGICZNA OCENA ODZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	67

ROZDZIAŁ I. CHARAKTERYSTYKA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA (LGD)

1. FORMA PRAWNA I NAZWA STOWARZYSZENIA

Nazwa LGD	Lokalna Grupa Działania „Bractwo Kuźnic”
Status prawny LGD	STOWARZYSZENIE „SPECJALNE” POSIADAJĄCE OSOBOWOŚĆ PRAWNĄ. • ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 1393 tekst jednolity). • ustawy z 7 marca 2007r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427 z 2007 r.) • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006, • rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 • ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. nr 349 z 2015 roku) • ustawy o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności z dnia 20 lutego 2015 r. (Dz. U. poz. 378 z 2015 r. • Statut LGD „Bractwo Kuźnic”
Data wpisu do KRS	19.03.2008r.
Numer KRS	0000301841

2. OPIS OBSZARU

Powiat częstochowski i część lublinieckiego, w granicach, których leżą obszary objęte LGD „Bractwo Kuźnic” usytuowane są w części północnej województwa śląskiego, na Wyżynie Śląsko-Krakowskiej na obszarze makroregionu Wyżyny Woźnicko-Wieluńskiej, w obrębie dwóch mezoregionów: Obniżenia Liswarty-Prosnicy i Garbu Herbskiego.

Na obszar Lokalnej Grupy Działania „Bractwo Kuźnic” składa się 5 gmin, z czego 4 przynależą administracyjnie do terytorium powiatu częstochowskiego, a jedna od roku 1999 do powiatu lublinieckiego (wymieniono w kolejności alfabetycznej):

1. Gmina Boronów – gmina wiejska
2. Gmina Kamienica Polska – gmina wiejska
3. Gmina Konopiska – gmina wiejska
4. Gmina Poczesna – gmina wiejska
5. Gmina Starcza – gmina wiejska

W niedalekiej odległości znajdują się duże aglomeracje miejskie Górnego Śląska oraz Kraków i Częstochowa, a także Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice - Pyrzowice.

3. MAPA LGD

Gminy tworzące LGD „Bractwo Kuźnic” wykazują spójność przestrzenną obszaru objętego LSR rozumianą w kontekście geograficznym ze względu na położenie geograficzne na Wyżynie Śląsko – Krakowskiej.

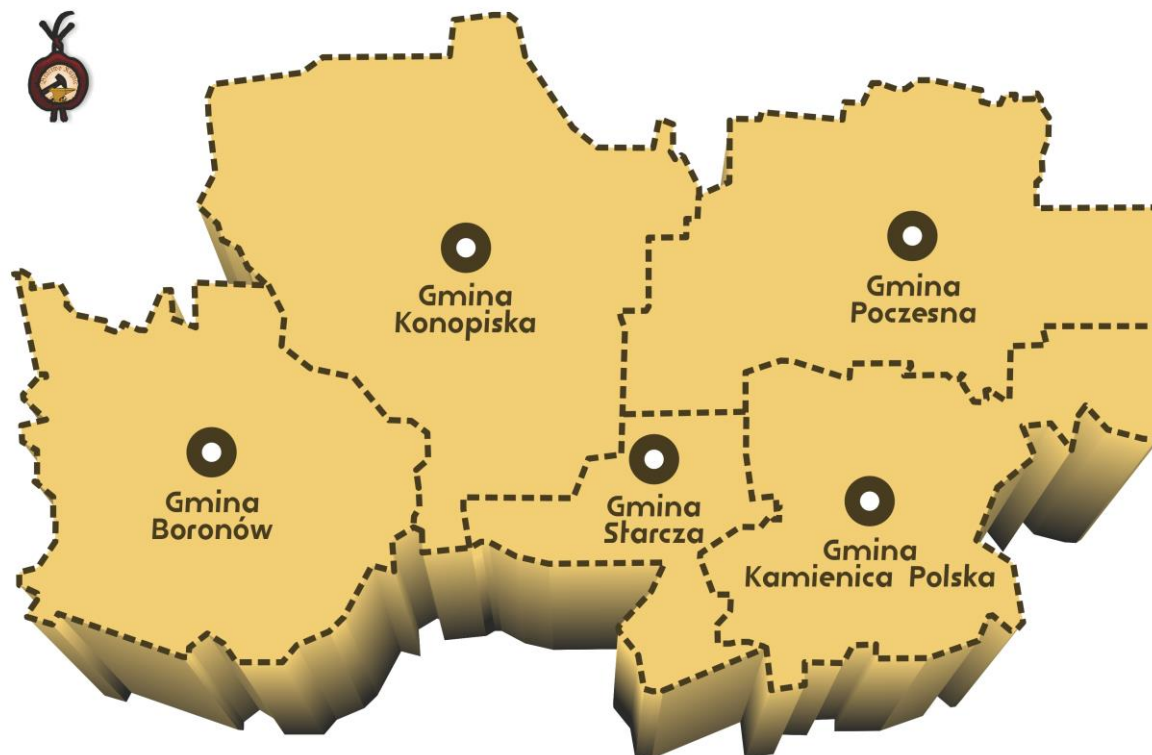
MAPA LGD NA TLE WOJ. ŚLĄSKIEGO

Źródło: opracowanie własne

Obszar LGD, przez który przebiega trasa DK – 1 Katowice – Warszawa, położony jest na południowy zachód od Częstochowy, w obniżeniu górnej Warty. Łączna powierzchnia obszaru LGD „Bractwo Kuźnic” wynosi 262 km², co stanowi 2,12% powierzchni całego województwa śląskiego. Obszar ten na koniec 2013 r. zamieszkiwany był przez 35 326 mieszkańców. Obszar objęty LGD Bractwo Kuźnic leży w całości na obszarach wiejskich, a jego ludność stanowi ok. 3,4 % ogółu ludności zamieszkującej obszary wiejskie w całym regionie.

MAPA LGD

Źródło: opracowanie własne

TABELA NR 1. PODSTAWOWE DANE GMIN OBSZARU LGD NA DZIEŃ 31.12.2013

Nazwa gminy	Typ gminy	Liczba ludności	Powierzchnia(km ²)	Liczba sołectw
Boronów	wiejska	3 342	57	4
Kamienica Polska	wiejska	5 646	46	6
Konopiska	wiejska	10 692	79	12
Poczesna	wiejska	12 808	60	15
Starcza	wiejska	2 838	20	5
Razem		35 326	262	42

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Obszar realizacji LSR obejmuje liczbę mieszkańców 35 326 i jest ona wyższa o 861 osób w stosunku do roku 2006 tj. liczby mieszkańców objętych LSR 2007-2013.

4. OPIS PROCESU TWORZENIA PARTNERSTWA UWZGLĘDNIAJĄCY DOTYCHCZASOWE DOŚWIADCZENIE GRUPY

Proces budowania partnerstwa na obszarze LGD „Bractwo Kuźnic” zainicjowany został w gminie Poczesna. W okresie sierpień – październik 2007 roku odbyły się tam właśnie cztery spotkania informacyjno – organizacyjne przybliżające idee Lidera oraz możliwości i szanse rozwoju obszarów wiejskich dzięki partnerstwu trójsektorowemu. Cztery gminy powiatu częstochowskiego: Poczesna, Konopiska, Kamienica Polska oraz Starcza wraz z gminą powiatu lublinieckiego: Boronowem uznały podejście liderowskie za odpowiednie i z zaangażowaniem przystąpiło

do procedur legislacyjnych w celu utworzenia Lokalnej Grupy Działania. Wtedy utworzyła się grupa zaangażowanych liderów widząca szanse rozwoju obszarów wiejskich powiatu częstochowskiego i gminy powiatu lublinieckiego właśnie poprzez integracyjne, oddolne podejście do problemów i możliwości poprawy jakości życia i rozwoju wsi. Przedstawiciele trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego z poszczególnych 5 gmin wybrali swoich aktywnych liderów, którzy w krótkim czasie propagując podejście Lidera doprowadzili w październiku 2007 r. do spotkania Komitetu Założycielskiego.

29 lutego 2008r. odbyło się oficjalne spotkanie 27 Członków Założycieli. Powołany Komitet Założycielski doprowadził do rejestracji Stowarzyszenia LGD „Bractwo Kuźnic”. Spełnione zostały wymogi odpowiedniej struktury członków LDG w zakresie reprezentatywności.

Mieszkańcy obszaru LGD „Bractwo Kuźnic”, lokalne władze samorządowe i partnerzy instytucjonalni odczuli możliwość i konieczność działań, których efekty dzięki wzmocnieniu dofinansowaniem unijnym służą prawdziwemu rozwojowi adekwatnemu do ich potrzeb i zasobów.

Okres zawiązywania się Bractwa, konsultacji społecznych, uzgodnień organizacyjnych, szkoleń warsztatowych – przysłużył się scalaniu nowej grupy, nowego obszarowo regionu. Młode partnerstwo tworząc swoją tożsamość lokalną odkryło wspólne cechy. Nazwa Stowarzyszenia – *Bractwo Kuźnic* oddaje istotę historycznego, kulturowego i geograficznego spoiwa w nowym obrębie terytorialnym. Nowa całość obszaru LGD „Bractwo Kuźnic” wyniknęła z potrzeby regionalnego partnerstwa dającego szanse rozwoju i zmian na bazie tego, co łączy te gminy i w konsekwencji nowych możliwości ujętych w PROW. Zbiegło się to w czasie z podjętą w skali kraju inicjatywą konkursu na tworzenie Lokalnej Strategii Rozwoju oraz wspieranie instytucjonalizacji zarządzania rozwojem poprzez lokalne grupy działania w ramach Programu LEADER, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Nasza LGD została wybrana do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach osi IV Leader PROW na lata 2007-2013 współfinansowanego ze środków EFRROW. Wymiernym efektem tego okresu są zrealizowane 93 projekty (z działania: „Odnowa i rozwój wsi”, „Małe projekty”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”) i 3 projekty współpracy: „EKOLC”, „QUESTING”, „LiSWARTA” oraz zdobyte nowe doświadczenie w realizacji operacji i zarządzania LGD. W nowej perspektywie PROW na lata 2014-2020 LGD „Bractwo Kuźnic” będzie kontynuować działania prowadzone w ramach osi Leader w PROW 2007-2013.

Realizacja strategii LGD „Bractwo Kuźnic” - PROW 2007-2013

W latach 2009-2015 Lokalna Strategia Rozwoju realizowana była na terenie pięciu gmin założycielskich. Budżet w działaniu 4.1/413 „*Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju*” wynosił: **3 690 109,56 zł.** Za pośrednictwem LGD mieszkańcy, organizacje społeczne, przedsiębiorcy i samorządy zrealizowały szereg przedsięwzięć służących rozwojowi obszaru, wykorzystując łącznie **kwotę 3 460 028,45 zł., co stanowi 94 % budżetu.** W ramach poszczególnych działań zrealizowano:

- z odnowy i rozwoju wsi - 19 projektów na kwotę 1 766 238,09 zł;
- z małych projektów - 93 projektów na kwotę 1 425 517,36 zł;
- z tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw - 5 projektów na kwotę 268 273,00 zł.

Jednocześnie nadmieniamy, że z działania 4.21 „*Wdrażanie projektów współpracy*” (z budżetu 103 300,00 zł) zrealizowano:

- 3 projekty współpracy na kwotę 103 256,32 zł, **co stanowi 99,96 %.**

W każdym z zrealizowanych projektach współpracy nasza LGD brała udział w partnerstwie co najmniej 3 partnerów i były to projekty międzyregionalne.

W ramach działania 4.31 „*Funkcjonowanie lokalnej grupy działania*” (budżet 999 400,00 zł) zrealizowano:

- funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja - 877 580,73 zł, co stanowi 87,81%.

Ogólnie w ramach Osi 4 Leader na lata 2007-2013 Lokalna Grupa Działania „Bractwo Kuźnic” z budżetu 4 792 809,56 zł wykorzystala 4 440 786,83 złotych, co stanowi 92,66 %.

LGD „Bractwo Kuźnic” posiada doświadczenie w realizacji projektów i przedsięwzięć finansowanych nie tylko ze środków PROW 2007-2013:

- ❖ latach 2012 i 2013 LGD zrealizowała projekty w ramach Priorytetu IX „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach”, działania 9.5. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach

wiejskich Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pt.: „Strażak – Ratownik” oraz „Ratuj skutecznie, Ratuj bezpiecznie” na ogólną kwotę 90 533,50 złotych. Nadmieniamy, że przez cały okres wdrażania LSR pracownicy biura LGD prowadzili bezpłatne konsultacje dla beneficjentów oraz szkolenia związane z ogłaszanymi naborami.

5. OPIS STRUKTURY LGD ZAWIERAJĄCY CHARAKTERYSTYKĘ JEJ CZŁONKÓW

Strukturę LGD „Bractwo Kuźnic” tworzą: Walne Zebranie Członków, Zarząd, Rada, Komisja Rewizyjna oraz Biuro LGD.

- **Walne Zebranie Członków:** stanowi najwyższą władzę Stowarzyszenia. Odpowiedzialne jest przede wszystkim za uchwalanie kierunków i programu działania Stowarzyszenia, podejmowanie uchwał w sprawie zatwierdzenia i aktualizacji LSR, zatwierdzanie kryteriów wyboru operacji oraz wybór i odwołanie członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady, a także rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań finansowych, Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady oraz podejmowanie pozostałych decyzji przewidzianych w statucie. Walne Zebranie Członków składa się z **83 członków w tym 5 jst reprezentujących sektor publiczny, 10 osób/podmiot reprezentujących sektor gospodarczy, 68 członków reprezentujących sektor społeczny(63 osoby fizyczne + 5 NGO)**. Skład WZC jest więc reprezentatywny dla specyfiki obszaru objętego LSR oraz przyjętych kierunków działania:
  - ❖ **sektor publiczny:** reprezentują przedstawiciele gmin wchodzących w skład LGD (wójtowie),
  - ❖ **sektor gospodarczy:** reprezentują przedstawiciele przedsiębiorstw oraz podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze objętym LSR,
  - ❖ **sektor społeczny:** reprezentują mieszkańcy obszaru objętego LSR, w tym przedstawiciele organizacji pozarządowych.
- **Zarząd:** składa się z 7 członków (Prezesa, Wiceprezesa, Skarbnika + 4 członków), wybieranych na 4-letni okres kadencji i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków spośród osób fizycznych będących członkami Stowarzyszenia. Zarząd działa w imieniu Stowarzyszenia, realizując cele statutowe, kieruje całokształtem działalności Stowarzyszenia (na podstawie uchwał WZC), a także reprezentuje Stowarzyszenie i kieruje jego bieżącą działalnością w okresie między Walnymi Zebraniem.
- **Rada LGD:** wybierana jest przez Walne Zebranie Członków na 4-letni okres kadencji i składa się z 15 członków, do której kompetencji należy przede wszystkim: dokonywanie oceny projektów oraz wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR. Szczegółowy opis Rady znajduje się w punkcie 6 rozdziału.
- **Komisja Rewizyjna:** wybierana jest przez Walne Zebranie Członków na 4-letni okres kadencji i składa się z 5 członków, którzy wybierają ze swego grona przewodniczącego oraz jego zastępcę. Do jej podstawowych kompetencji należy kontrolowanie działalności Stowarzyszenia, ze szczególnym uwzględnieniem działalności finansowej, a także dokonywanie oceny pracy Zarządu.
- **Biuro LGD:** jest jednostką administracyjną Stowarzyszenia, która zajmuje się pracami organizacyjnymi i przygotowawczymi. Prowadzi sprawy LGD, między innymi poprzez inspirowanie i podejmowanie działań na rzecz Stowarzyszenia oraz pełną obsługę w zakresie spraw administracyjnych, finansowych i organizacyjnych. Biurem kieruje Kierownik Biura zatrudniony na umowę o pracę przez Zarząd LGD. Na umowę o pracę zatrudniony jest również pracownik administracyjno – biurowy - specjalista ds. projektów. W/w pracownicy nie zmienili się od chwili zatrudnienia tj. od dnia 01.09.2009r. Od 01.03.2017 r. w biurze LGD została zatrudniona na umowę o pracę w wymiarze ¼ etatu osoba na stanowisko Księgową Stowarzyszenia. Obsługę informatyczną oraz inne prace związane ze realizacją LSR i sprawnym funkcjonowaniem LGD, w miarę konieczności Zarząd zlecać będzie osobom posiadającym stosowne uprawnienia w ramach umów cywilno – prawnych.

6. OPIS SKŁADU ORGANU DECYZYJNEGO - RADY

Organem decyzyjnym Stowarzyszenia jest Rada LGD „Bractwo Kuźnic”, składająca się z 15 osób, w tym Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie spośród członków Stowarzyszenia. Do kompetencji Rady należy przede wszystkim: dokonywanie oceny projektów oraz wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR, a także ustalanie przyznanej kwoty wsparcia.

W celu realizacji zadań LGD „Bractwo Kuźnic” oraz podnoszenia wiedzy i kompetencji członków organu decyzyjnego zaprojektowany został plan szkoleń. Szkolenia te będą organizowane i prowadzone w różnych formach dydaktycznych (w tym jako zajęcia warsztatowe, seminaria, konferencje oraz kursy). Corocznie plan szkoleń przygotowujemy będzie w oparciu o zgłoszone przez przedstawicieli organu decyzyjnego zapotrzebowania na szkolenia. W 2016 roku przewidziane są szkolenia z zakresu procedur oceny i wyboru operacji.

7. ZWIĘZŁA CHARAKTERYSTYKA ROZWIĄZAŃ STOSOWANYCH W PROCESIE DECYZYJNYM

Decyzje Rady, w szczególności decyzje w sprawach związanych z oceną i wyborem operacji, podejmowane są w formie uchwały zwykłą większością głosów (każdy członek Rady dysponuje jednym głosem). Tryb głosowania określają procedury wyboru - decyzje podejmowane są poprzez wypełnienie karty oceny operacji.

Warunkiem koniecznym dla prawidłowości przeprowadzenia procesu decyzyjnego jest zagwarantowanie przedstawicielstwa każdego z sektorów (społecznego, gospodarczego i publicznego). Biuro LGD prowadzi rejestr interesów, na podstawie „*Informacji do sporządzenia rejestru interesów*”. Członkowie Rady są zobowiązani zachować bezstronność w wyborze operacji. Członek Rady, który jest wnioskodawcą wybieranej przez Radę operacji, reprezentuje wnioskodawcę, zachodzi pomiędzy nim a wnioskodawcą stosunek bezpośredniej podległości służbowej, jest z nim spokrewniony, jest osobą fizyczną reprezentującą przedsiębiorstwo powiązane z przedsiębiorstwem reprezentowanym przez wnioskodawcę lub zgłosi inne powiązanie z daną operacją lub co do którego zachodzi podejrzenie stronniczości przy wyborze dane operacji, zostaje wykluczony z tego wyboru. Regulamin zakłada ponadto obowiązek wyłączenia członków Rady w przypadku stwierdzenia innych powiązań. Na podstawie deklaracji, Przewodniczący Rady wraz z Sekretarzem Rady kontroluje czy skład rady obecny na posiedzeniu pozwala na zachowanie paritetów. **Tym samym, ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu, nie posiada więcej niż 49% praw głosu w podejmowaniu decyzji przez organ decyzyjny.**

Organ decyzyjny – Rada LGD „Bractwo Kuźnic” posiada regulamin organizacyjny zapewniający przejrzystość, demokratyczność oraz jawność podejmowania decyzji. Żaden z członków Rady nie może być zatrudnionym w biurze LGD; zna ograniczenia co do wykluczenia z oceny wniosków co do których nie mógłby zachować bezstronności (wzmacnia to też stosowna deklaracja poufności i bezstronności, którą członkowie podpisują przed posiedzeniem).

8. WSKAZANIE DOKUMENTÓW REGULUJĄCYCH FUNKCJONOWANIE LGD Z PODANIEM SPOSOBU ICH UCHWALANIA I AKTUALIZACJI ORAZ OPISEM GŁÓWNYCH KWESTII, KTÓRE BĘDĄ W NICH ZAWARTE.

Głównymi dokumentami regulującymi funkcjonowanie LGD „Bractwo Kuźnic” są: Statut Stowarzyszenia, Regulamin Rady Stowarzyszenia (organ decyzyjny), Regulamin Zarządu, Regulamin Komisji Rewizyjnej oraz Regulamin Biura LGD.

➤ Statut Stowarzyszenia LGD „Bractwo Kuźnic”:

- **Reguluje najważniejsze kwestie przewidziane w Ustawie z dn. 7 kwietnia 1989r. Prawo o stowarzyszeniach** (Dz.U. 2015 poz.1393 tekst jednolity): nazwę stowarzyszenia, teren działania i siedzibę stowarzyszenia, cele i sposoby ich realizacji, sposób nabywania i utraty członkostwa, przyczyny utraty członkostwa oraz prawa i obowiązki członków, a także

wskazuje władze stowarzyszenia, tryb dokonywania ich wyboru, uzupełniania składu oraz ich kompetencje, sposób reprezentowania stowarzyszenia oraz zaciągania zobowiązań majątkowych, a także warunki ważności jego uchwał, sposób uzyskiwania środków finansowych oraz ustanawiania składek członkowskich, zasady dokonywania zmian statutu oraz sposób rozwiązywania się stowarzyszenia.

- **Wskazuje ponadto organ nadzoru nad stowarzyszeniem**, jakim jest Marszałek Województwa Śląskiego, a także określa organ LGD kompetentny w zakresie uchwalenia LSR (Walne Zebranie Członków) i jej aktualizacji, procedur i kryteriów wyboru operacji (Zarząd) oraz uregulowania dotyczące zachowania bezstronności członków organu decyzyjnego w wyborze operacji; w tym przesłanki wyłączenia z oceny operacji (Rada).
- **Regulamin funkcjonowania Rady LGD „Bractwo Kuźnic”:**
Rada LGD „Bractwo Kuźnic” powoływana jest przez Walne Zebranie Członków. Regulaminu określa przede wszystkim:
  - szczegółowe kompetencje Rady
  - szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń organu decyzyjnego,
  - szczegółowe rozwiązania dotyczące wyłączenia z oceny operacji (sposób wyłączenia członka organu z oceny),
  - szczegółowe zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji,
  - zasady protokołowania posiedzeń organu decyzyjnego,
  - zasady wynagradzania członków organu decyzyjnego.
- **Regulamin Zarządu LGD „Bractwo Kuźnic”** – zawiera zapisy dotyczące:
  - podziału zadań pomiędzy członków Zarządu,
  - zasad organizacji posiedzeń zarządu
  - zasady protokołowania posiedzeń.
- **Regulamin Komisji Rewizyjnej LGD „Bractwo Kuźnic”** – określa:
  - szczegółowe kompetencje organu,
  - szczegółowe zasady zwoływania i organizacji posiedzeń Komisji,
  - zasady prowadzenia działań kontrolnych,
  - zasady protokołowania posiedzeń.
- **Regulamin Biura LGD „Bractwo Kuźnic”** – określa zasady funkcjonowania Biura, w tym:
  - uprawnienia kierownika biura,
  - strukturę organizacyjną biura,
  - podział zadań (oraz metody pomiaru) w zakresie doradztwa, animacji lokalnej i współpracyOprócz podstawowych dokumentów wewnętrznych, funkcjonowanie stowarzyszenia regulują także:
  - **Zasady rekrutacji i zatrudniania pracowników oraz zasady zlecania zadań przez Lokalną Grupę Działania „Bractwo Kuźnic”**, regulujące: zasady zatrudniania pracowników (w tym zasady naboru i weryfikacji dokumentów oraz protokołowania i ogłaszania informacji o wynikach naboru), a także zasady zlecania zadań w formach innych niż stosunek pracy.
  - **Procedura dokonywania ewaluacji i monitoringu w LGD „Bractwo Kuźnic”**, zawierająca opis i metody oceny efektywności świadczonego przez pracowników LGD doradztwa,
  - **Polityka bezpieczeństwa danych osobowych LGD „Bractwo Kuźnic”**, regulująca zasady udostępniania informacji będących w dyspozycji LGD, a także zasady bezpieczeństwa informacji i przetwarzania danych osobowych.

Tym samym **Regulamin Biura LGD „Bractwo Kuźnic”** oraz dokumenty niższego rzędu określają szczegółowo podział zadań pracowników biura, a także zapewniają adekwatność wymagań przypisanych poszczególnym stanowiskom do przewidzianych obowiązków. Wyznaczono także zadania w zakresie animacji lokalnej i współpracy, a także przewidziano metody ich pomiaru. Dla pracowników biura zaprojektowany został plan szkoleń.

ROZDZIAŁ II. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

Partycypacyjny charakter opracowania LSR wynika z działań:

- a) zorganizowano i przeprowadzono spotkania konsultacyjne w gminach członkowskich
- b) przeprowadzono badania ankietowe wśród młodzieży
- c) zaproszono członków LGD do współpracy przy opracowaniu LSR
- d) ogłoszono nabór do bazy projektów
- e) skonsultowano lokalne kryteria z członkami Rady.

Lokalna Strategia Rozwoju została opracowana w okresie od lutego do listopada 2015 roku podczas warsztatów i spotkań z mieszkańcami obszaru Bractwa Kuźnic. W czasie prac nad LSR wykorzystano zapisy wszystkich dokumentów planistycznych dotyczących obszaru Bractwa Kuźnic oraz doświadczenia w realizacji lokalnych strategii. Prace nad LSR były prowadzone metodą warsztatową z udziałem przedstawicieli wszystkich gmin wchodzących w skład LGD. Zgodnie z metodologicznymi założeniami proces budowania założeń strategicznych oparto na wiedzy lokalnej społeczności. Odbyło się 10 spotkań informacyjno-konsultacyjnych. Spotkania poprowadzone były metodą World Cafe. Metoda ta cechuje się tym, że dyskusja odbywa się przy stolikach w obszarze działań LGD: gospodarka, środowisko, kapitał społeczny oraz infrastruktura. Każdy stolik ma swojego gospodarza i dyskutuje na zadany temat. Po kilkunastu minutach osoby biorące udział w dyskusji przenoszą się do następnego stolika, przy którym omawiane jest inne zagadnienie. Gospodarze stolików pozostają na swoich miejscach i za każdym razem streszczają nowym partnerom przy stoliku przebieg wcześniejszej dyskusji, a następnie rozmowa jest kontynuowana w „nowym składzie”. Zostało zorganizowane spotkanie informacyjno-dyskusyjne z przedstawicielami wszystkich sektorów. W jego trakcie przedstawiono wnioski, zebrane podczas wcześniejszych etapów. Uczestnicy podczas dyskusji mogli wypowiedzieć się na temat przedstawionych konkluzji, a także wskazać grupy docelowe strategii, w tym grupy defaworyzowane na obszarze LGD. Prace nad strategią były prowadzone w sposób uspołeczniony, na każdym kroku dbano o udział przedstawicieli różnych środowisk, a zapisy założeń strategicznych oraz projekt LSR był konsultowany społecznie. W pracach nad LSR czynnie uczestniczyli przedstawiciele społeczności lokalnej oraz eksperci, których zadaniem było nadzorowanie prawidłowości zapisów LSR tak aby sprostała ona wymogom stawianym w ramach osi LEADR Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004-2020 i umożliwiła ubieganie się o środki finansowe na realizację przedsięwzięć ujętych w LSR. Informacje konieczne do opracowania strategii były zbierane, gromadzone i analizowane przez pracowników biura na podstawie danych przygotowywanych przez przedstawicieli poszczególnych gmin. Dane te zbierano w oparciu o pisma i notatki od instytucji i osób zainteresowanych wdrażaniem swoich pomysłów na rozwój obszarów wiejskich. Informacje zbierano w sposób bezpośredni od mieszkańców w czasie spotkań lub poprzez kontakty e-mailowe. Korzystano również z bazy danych regionalnych prowadzonej przez Główny Urząd Statystyczny. Wszelkie zapisy LSR systematycznie konsultowano z uczestnikami przedsięwzięcia. Wszelkie prace związane z konkretyzowaniem powstającej strategii były dokonywane wspólnie przez Radę i Zarząd LGD. Każda część strategii była również szeroko konsultowana z lokalną społecznością.

Informacje i dane statystyczne do strategii zebrano w okresie styczeń-listopad 2015 r. Podczas prac nad dokumentem zebrano oraz przeanalizowano dokumenty strategiczne, programowe, informacyjne wszystkich gmin obszaru LGD oraz całego powiatu częstochowskiego i lublinieckiego, jak również Powiatowego Urzędu Pracy w Częstochowie i Lublińcu.

Wstępny projekt strategii opracowano w listopadzie 2015 r. i przedstawiono do konsultacji w biurze LGD. Zawierał on bardzo szeroki zestaw celów i przedsięwzięć, na których podstawie ostatecznie wybrano cele i przedsięwzięcia najważniejsze z punktu widzenia społeczności lokalnej tworzącej LGD Bractwo Kuźnic.

Ostateczna wersja LSR została zaprezentowana i zatwierdzona w dniu 01 grudnia 2015 r. na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia LGD, Uchwałą nr 12/2015.

Partycypacyjne metody konsultacji wykorzystane na każdym kluczowym etapie prac nad opracowaniem LSR wraz z podstawowymi informacjami dotyczącymi przeprowadzonych konsultacji LSR ze społecznością lokalną (daty spotkań, ilość uczestników)

Opracowanie LSR LGD Bractwo Kuźnic miało w pełni partycypacyjny charakter. W procesie formułowania LSR zastosowano następujące zasady:

- włączenie w proces tworzenia LSR reprezentantów wszystkich sektorów i wszystkich gmin oraz każdorazowe udostępnianie uzyskanych wyników do zapoznania się i zaopiniowania przez społeczność lokalną,
- preferowanie technik i form umożliwiających interaktywną pracę nad dokumentem i realizację sekwencji pracy w układzie: postawienie problemu – przedyskutowanie – sformułowanie propozycji – uzgodnienie stanowisk – weryfikacja całościowych wyników,
- dostosowanie form i technik konsultacji do rozpracowywanego zakresu tematycznego oraz charakteru podmiotów, z którymi uzasadniona była współpraca na danym etapie tworzenia dokumentu,
- ograniczenie zbędnego absorbowania podmiotów lokalnych oraz efektywne wykorzystanie stosowanych metod/technik dzięki łączeniu w ramach danego narzędzia konsultacji kilku zagadnień niezbędnych do opracowania kolejnych części LSR.

TABELA NR 2. PARTYCYPACYJNY CHARAKTER LSR

Zagadnienia poddane konsultacjom	Wykorzystywane metody/techniki oraz czas i miejsce konsultacji	Podmioty włączone w proces konsultacji	Liczba uczestników
ETAP I - Diagnoza i analiza SWOT			
• Wiedza na temat funkcjonowania i działalności LGD „Bractwo Kuźnic”; • Wiedza na temat obszaru działania stowarzyszenia; • Ocena działania LGD „Bractwo Kuźnic”;	Indywidualne wywiady pogłębione Boronów, Kamienica Polska, Konopiska, Poczesna, Starcza luty 2015 r. Poczesna, kwiecień 2015r.	Wójtowie wszystkich gmin wchodzących w skład stowarzyszenia, Członkowie Rady	15
• ocena dotychczasowej działalności stowarzyszenia i wpływu podejmowanych działań na rozwój lokalny;	Zogniskowane wywiady grupowe Poczesna, marzec 2015r.	Zarząd LGD „Bractwo Kuźnic” w wywiadzie udział wzięli wszyscy członkowie Zarządu	7
• badanie opinii młodych mieszkańców LGD na temat jakości życia i perspektyw funkcjonowania na obszarze LGD;	badanie CAWI – ankieta przeprowadzana za pomocą Internetu szkoły gimnazjalne w gminach – luty 2015r.	Uczniowie szkół gimnazjalnych znajdujących się na terenie działania LGD	78
• uczestnictwo w działaniach i znajomość LGD „Bractwo Kuźnic”; • dostrzegane zmiany w gminie, w której mieszka respondent;	ankieta przeprowadzona w terenie na reprezentatywnej próbie mieszkańców LGD <i>(reprezentatywność w stosunku do liczby mieszkańców poszczególnych gmin)</i> 5 gmin, luty-wrzesień 2015r.	mieszkańcy LGD	150

- ocena działalności LGD Bractwo Kuźnic w minionym okresie programowania przez pryzmat realizowanych projektów; - najważniejsze problemy w gminach LGD;	warsztaty konsultacyjne zrealizowane w każdej z gmin LGD – 5 warsztatów w gminach: Poczesna, Boronów, Kamienica Polska, Konopiska, Starcza 23-27 luty 2015r.	reprezentatywna grupa mieszkańców w każdej gminie	70
- główne problemy gminy; - zasoby możliwe do wykorzystania na rzecz rozwiązania problemów;	karta konsultacyjna LGD 5 gmin, luty-marzec 2015r.	reprezentatywna grupa mieszkańców w każdej gminie uczestniczących w warsztatach konsultacyjnych	63
- oczekiwania wobec LSR; - ocena spójności obszaru LGD, - wyróżniki strategiczne LGD; - problemy odczuwalne dla mieszkańców, ich przyczyny i konsekwencje; - ewolucja sytuacji na rynku pracy; - ewolucja sytuacji społecznej; - warunki dla rozwoju biznesu na terenie LGD; - partnerzy realizacji LSR;	warsztaty diagnostyczne Boronów, 02.09.2015	przedstawiciele wszystkich gmin i sektorów LGD	22 (6 sektor publiczny, 3 sektor gospodarczy, 13mieszkańcy)
analiza SWOT	warsztaty diagnostyczne Kamienica Polska, 09.09.2015	przedstawiciele wszystkich gmin i sektorów LGD	20 (3 sektor publiczny, 2 sektor gospodarczy, 15mieszkańcy)
ETAP II - Określanie celów i wskaźników w odniesieniu do opracowania LSR oraz opracowanie planu działania			
wizja rozwoju społeczności lokalnej oraz samej instytucji	Zogniskowane wywiady grupowe marzec 2015r. wrzesień 2015r.	Zarząd LGD „Bractwo Kuźnic” – w wywiadzie udział wzięli wszyscy członkowie Zarządu	14
badanie oczekiwań młodych mieszkańców LGD w kontekście formułowania celów rozwoju	badanie CAWI – ankieta przeprowadzana za pomocą Internetu szkoły gimnazjalne w gminach – luty 2015r.	gimnazjaliści drugich klas szkół gimnazjalnych znajdujących się na terenie działania LGD	78
konieczne zmiany, które powinny w przyszłości zajść w gminach – ukierunkowanie strategii;	ankieta przeprowadzona w terenie na reprezentatywnej próbie mieszkańców LGD (reprezentatywność w stosunku do liczby mieszkańców poszczególnych gmin) 5 gmin, luty-wrzesień 2015r.	mieszkańcy LGD	150
oczekiwania wobec LSR	warsztaty diagnostyczne Boronów, 02.09.2015r.	przedstawiciele wszystkich gmin i sektorów LGD	22 (6 sektor publiczny, 3 sektor gospodarczy, 13mieszkańcy)

- wizja rozwoju LGD; - cele rozwoju LGD; - relacje między problemami a celami rozwoju LGD;	warsztaty prognostyczno-aksjologiczne Konopiska, 16.09.2015r.	przedstawiciele wszystkich gmin i sektorów LGD	21 (5 sektor publiczny, 3 sektor gospodarczy, 13 mieszkańcy)
ETAP III - Opracowanie zasad wyboru operacji oraz ustanawiania kryteriów wyboru			
- określenie preferowanych kierunków, przedsięwzięć, operacji; - wstępne określenie kryteriów służących do hierarchizowania operacji;	warsztaty projektowe Kamienica Polska, 23.09.2015r.	przedstawiciele wszystkich gmin i sektorów LGD	20 (6 sektor publiczny, 4 sektor gospodarczy, 10 mieszkańcy)
weryfikacja treści i logiki strategii pod kątem spójności z wypracowanymi przedsięwzięciami/operacjami oraz dyskusja na temat wyboru operacji;	warsztaty implementacyjne Kamienica Polska, 30.09.201 r.	przedstawiciele wszystkich gmin i sektorów LGD	20 (6 sektor publiczny, 4 sektor gospodarczy, 10 mieszkańcy)
- weryfikacja celów i operacji; - zasady i kryteria wyboru operacji;	spotkanie konsultacyjne z liderami strategicznymi, Poczesna, 28.10.2015r.	sektor gospodarczy, publiczny, społeczny,	10
ETAP IV - Opracowanie zasad monitorowania i ewaluacji			
wskaźniki realizacji LSR;	spotkanie konsultacyjne z liderami strategicznymi, Poczesna, 09.11.2015r.	sektor gospodarczy, publiczny, mieszkańcy	6
ETAP V - Przygotowanie planu komunikacyjnego w odniesieniu do realizacji LSR			
- ocena rozpoznawalności LGD „Bractwo Kuźnic” wśród mieszkańców; - identyfikacja sposobów pozyskiwania informacji na temat LGD „Bractwo Kuźnic”;	ankieta przeprowadzona w terenie na reprezentatywnej próbie mieszkańców LGD (reprezentatywność w stosunku do liczby mieszkańców poszczególnych gmin) 5 gmin, luty-wrzesień 2015r.	mieszkańcy LGD	150

ROZDZIAŁ III. DIAGNOZA – OPIS OBSZARU I LUDNOŚCI

Diagnoza obszaru LGD powstała w oparciu o analizę danych statystycznych, a także z wykorzystaniem metod partycypacyjnych, w tym przede wszystkim badań społecznych mieszkańców oraz spotkań warsztatowych w każdej z 5 gmin członkowskich LGD „Bractwo Kuźnic”. Na bazie analiz, zidentyfikowane zostały ponadto kluczowe grupy docelowe oraz problemy/wyzwania, jako podstawa do zdefiniowania logiki interwencji LSR.

1. OBSZAR LGD I JEGO DZIEDZICTWO MATERIALNE I NIEMATERIALNE

Tereny objęte LGD „Bractwo Kuźnic” leżą w północnej części Wyżyny Śląskiej. Gminy Konopiska i Poczesna sąsiadują bezpośrednio z Częstochową, wszystkie gminy na terenie LGD leżą w niewielkiej odległości od tego miasta, najdalej, tylko w odległości 20 km leży gmina Boronów.

Obszar objęty LGD „Bractwo Kuźnic” to teren cechujący się pewnymi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi. Znajdują się tu obszary chronione tj. należące do dwóch parków krajobrazowych:

- Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą oraz jego otuliny (Boronów oraz częściowo tereny gmin: Konopiska i Starcza)
- Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd oraz otuliny w/w parku w ramach zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych (częściowo na terenie gminy Poczesna)

Ponadto w gminie Konopiska utworzono użytek ekologiczny, torfowisko przejściowe, zbiornik wodny pod nazwą „Jezioro” - o dwa doły potorfowe, okresowo zalewane wodą, rozdzielone częściowo szeroką groblą z resztkami boru bagiennego.

Pod względem zasobów wodnych obszar LGD „Bractwo Kuźnic” należy do zlewni rzeki Warty. Znajduje się tutaj sporo terenów odpowiednich pod budowę zbiorników retencyjno-rekreacyjnych. Jeden z takich zbiorników znajduje się na rzece Konopce w miejscowości Pająk. Ponadto wybudowano kilka małych zbiorników dla potrzeb gospodarki rybackiej. Na obszarze Bractwa Kuźnic występują zasobne zbiorniki wód podziemnych o dobrej jakości. Połowa obszaru Bractwa Kuźnic to użytki rolne o niekorzystnych warunkach gospodarowania. W strukturze użytkowania gruntów użytki rolne zajmują ok. 140 km², czyli 53% powierzchni LGD, z czego 65 % zajmują grunty orne. Ponadto duży udział w powierzchni posiadają lasy i grunty leśne oraz łąki i pastwiska. Ich udział ocenia się odpowiednio na 36% i 35%. W rękach prywatnych jest zaledwie 14 % powierzchni lasów. Dla porównania w Polsce lasy zajmują 28,7 % powierzchni kraju. Największą powierzchnię lasów ma gmina Boronów – 37,84 km², a najmniejszą gmina Starcza – 1,52 km².

Wody rzek na terenie LGD to wody w części pozaklasowe ze względu na zawartość zanieczyszczeń. Jest to wynik bardzo niskiego stopnia skanalizowania obszaru. Problemy związane z zanieczyszczeniem środowiska dotyczą zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych (Rzeka Warta – wody pozaklasowe skażenie wód wglębnych) oraz dewastacji gleb i krajobrazu związanej z była eksploatacją złóż mineralnych.

Analizując szanse i zagrożenia rozwojowe trzeba odnieść się do zasobów i walorów przyrodniczych obszaru LGD, które z jednej strony wyznaczają pewne wskazania (także ograniczenia), co do kierunków inwestycji, a z drugiej strony mogą stanowić o atrakcyjności turystycznej i generować istotny ruch turystyczny. Wśród walorów przyrodniczo – krajobrazowych na szczególną uwagę zasługuje Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” - zajmujący powierzchnię: 50 746 ha (w tym park krajobrazowy - 38.701 ha i otulina - 12.045 ha) i obejmujący swoim zasięgiem kompleks lasów położonych w górnej zlewni rzeki Liswarty. Teren parku wraz z otuliną obejmuje terytorium Boronowa, we fragmencie zaś gminy Konopiska i Starcza. Najciekawszy krajobrazowo zespół osadniczy tworzy wieś Korzonek-Leśniaki wraz z Jamkami. Zalesione stoki obu krawędzi rzeki Konopki sprawiają, że dla zachowania wartości ekologicznych Parku muszą być wyłączone z zabudowy wszystkie cieki i dolinki doprowadzające wody opadowe z lasów do rzeki Konopki. Cieki wodne w gminie Konopiska wraz ze swymi dolinkami stanowią istotny element w krajobrazie, a z drugiej strony tworzą sieć połączeń między ekosystemami naturalnymi – głównie kompleksami leśnymi. Również zachodni fragment gminy Starcza, od granicy administracyjnej do drogi powiatowej leży w granicach otuliny Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”. W otulinie występuje bór mieszany świeży i wilgotny, gdzie gatunkiem dominującym jest sosna. Na obszarach otuliny występują niewielkie oczka wodne, w zarastających nieckach tworzą się torfowiska wysokie. W studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy Starcza zaznaczono na terenie otuliny dwa proponowane użytki ekologiczne (zarastające torfowiska), które proponuje się objąć ochroną jako cenne obiekty przyrodnicze. Torfowiska te stanowią ważne miejsce dla rozrodu płazów. W gminie Poczesna znajduje się użytek ekologiczny - „Zapadliska” – nieużytek o pow. 3,0 ha podlegający Nadleśnictwu Złoty Potok.

Obszar „Bractwo Kuźnic” charakteryzuje się cenną przyrodniczo roślinnością i stosunkowo bogatym światem zwierzęcym, co stanowi ważny czynnik wykorzystania środowiska dla celów wypoczynkowych i turystycznych. Roślinność to przede wszystkim rosiczka okrągłolistna, modrzewnica zwyczajna, żurawina błotna i wełnianka. Na terenie LGD występują również gatunki roślin chronionych, na terenach podmokłych i wilgotnych łąk występuje goryczka wąskolistna, storczyk, pierwiosnek i mieczyk dachówkowaty, na torfowiskach zaś spotkać można różne gatunki rosiczek i widłaków. Tak, więc tereny te są bogate w rzadkie i prawnie chronione gatunki roślin naczyniowych. Na terenach łąkowo-zaroślowych Poczesnej występuje także duże stanowisko chronionego kosańca syberyjskiego.

Na obszarze Bractwa Kuźnic częściową ochroną objęte są:

- Bagno zwyczajne – torfowiska wysokie w okolicy Aleksandrii I, Korzonka;
- Ciemiężycza zielona – wzdłuż cieku wodnego w okolicy Aleksandrii I;
- Grzybienie północne – stawy rybne nad rzeką Konopką – Kijas w Konopiskach;
- Kruszyna pospolita i konwalia majowa – licznie występujące w lasach;
- Kalina koralowa – licznie występująca w zaroślach.

Poza obszarami chronionymi lub częściowo chronionymi na terenie LGD „Bractwa Kuźnic” występują liczne pomniki przyrody ożywionej i nieożywionej, z czego na szczególną uwagę zasługuje aleja lip w Konopiskach, którą tworzą okazy o obwodach pni od 210 – 390 cm wysokości około 25 m i szacunkowym wieku 150-200 lat, użytek ekologiczny – Jeziorko – bagno o pow. 2,5 ha w Konopiskach, staw Aleksandria, grupy drzew w prawie każdej z gmin: modrzew europejski, świerk pospolity, wiąz i dąb szypułkowy. Występowanie cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym terenów, unikalne gatunki roślin leśnych i łąkowych oraz występowanie wód naturalnych powodują, że obszar ten jest wyjątkowo atrakcyjny pod względem turystycznym, co daje mu duże możliwości rozwoju.

Uwarunkowania historyczne obszaru LGD związane są z dziejami ziemi częstochowskiej i lublinieckiej. Historia tego obszaru sięga odległych czasów, natomiast wzmianki o większości miejscowości leżących na obszarze LGD Bractwo Kuźnic sięgają XV lub XVI wieku (Boronów z 1341 r.). Natomiast osadnictwo na tym terenie pojawiło się na pewno wcześniej. Znalezione bowiem na tym obszarze ślady z epoki neolitu oraz z okresu kultury łużyckiej. Dzieje miejscowości w większości związane były z położeniem na terenie starostwa olsztyńskiego, później przynależnością do zaboru pruskiego, a następnie do Księstwa Warszawskiego. Po kongresie wiedeńskim ziemie te stały się częścią Królestwa Kongresowego podległego Rosji. Po listopadzie 1918 powróciły zaś w skład odrodzonego państwa polskiego. Historia terenu Bractwa Kuźnic ma tradycje przemysłowe związane przede wszystkim z kopalniami rud żelaza oraz tkactwem, ale również z istnieniem własności ziemskiej (folwarków). Najbardziej charakterystyczne dla tego obszaru kuźnice i kopalnie rud żelaza istniały w kilku miejscowościach. Przede wszystkim wieś Kamienica Polska wywodzi się ze średniowiecznej kuźnicy należącej do parafii miejskiej w Koziegłowach, na północnym krańcu księstwa siewierskiego. W 1519 r. kuźnica Kamienica stała się własnością kapituły krakowskiej. Dodatkowo Kamienica Polska w latach 20., 30. i 40. XIX wieku była liczącym się w Królestwie Polskim ośrodkiem produkcji tkackiej. Eksploatacja rudy żelaza na terenie gminy Kamienica Polska sięga, więc średniowiecza. Nad Kamieniczką znajdowały się wychodnie rudy- syderytu ilastego. Potwierdzone źródłowo są kuźnice w Kamienicy, Osinach (Kuźnica Chybakowska vel Hybakowska) i w rejonie Własny (Kuźnica Szwanowska). Ostatnie o niej wzmianki pochodzą z pierwszej ćwierci XVII wieku. Potem rejon kuźnicy stały się folwarkami. Większa opłacalność gospodarki rolnej spowodowała, że ustanowiono prawo wykupu kuźnic. Pola należące wcześniej do wolnych kuźników dały właśnie początek folwarkom. Stawy kuźnicze przekształcono w stawy młyńskie, spiętrzenia wodne, służące wcześniej do poruszania młotów kuźniczych, służyły odtąd poruszaniu kół młyńskich. Do eksploatacji płytko zalegającej na polach rudy, wrócono w Kamienicy Polskiej na początku XIX w. W 1836r. uruchomiona została kopalnia „Kamienica Polska”. Również Boronów posiada długą historię związaną z wydobywaniem rudy i wytapianiem żelaza. Istnieją źródła historyczne potwierdzające, że już w 1645 r. funkcjonowaniem tych kopalń zainteresowani byli rzeczoznawcy z Tarnowskich Gór. Pod koniec XIX wieku nastąpił upadek kuźni i kopalni rud żelaza na terenie LGD Bractwo Kuźnic. W Boronowie jednak poza przemysłem ciężkim rozwijało się rolnictwo i przemysł

przetwórczy, miejscowość posiadała gorzelnię, dwa browary, tartak i trzy młyny wodne. Kopalnie w Boronowie zostały zamknięte na początku XX w. Natomiast kopalnie rud w Poczesnej i Borku były czynne pod koniec XIX wieku. W związku zaś z powstaniem Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej na początku XX wieku została założona cegielnia w Korwinowie. U schyłku XIX w. również teren Konopisk został wykupiony przez Towarzystwo „B. Hantke” w celu eksploatacji rud żelaza. Eksploatacja rud żelaza była prowadzona w rejonie Konopiska do 1974 r. Pola pokryły się hałdami, które są efektem górniczych robót. Eksploatacja zmieniała nie tylko pejzaż, ale i stosunki wodne na tym terenie. Górnictwo rud żelaza niesło ze sobą szkody dla rolnictwa i środowiska, ale było źródłem wyższego poziomu życia mieszkańców. Obecnie jedyną pamiątką górniczej przeszłości są hałdy. Największa z nich, zwana „Hermanową Hałdą” to wysypisko skały płonnej dawnej kopalni „Wojciech” w Kamienicy Polskiej. Mieszkańcy własnym sumptem plantowali hałdy. Również w miejscowości Osiny istniała kuźnica zwana Osieńską lub Chybakowską, która produkowała żelazo. Później w Osinach powstały kopalnie głębinowe „Teodor” I i II oraz „Dębowiec”. Dziś również nie ma po nich nawet śladu, a po kopalniach „Teodor”, „Dębowiec” i „Nowa Wieś” pozostały jedynie porośnięte drzewami hałdy. Ziemie objęte obszarem LGD Bractwa Kuźnic ze względu na swoje położenie przyrodnicze mają również tradycje w byciu terenami turystycznymi, niektóre miejscowości miały charakter wybitnie rekreacyjny. Urządzano tam majówki, koncerty, zabawy, konkursy strzeleckie, ogniska, saneczkowanie (np. na Karczmarce).

Na podkreślenie zasługują także uwarunkowania kulturowe tego obszaru, silnie związane są z dobrami kultury niematerialnej, pielęgnowanymi na przestrzeni wielu lat, na które w szczególności składają się: legendy, tradycje i obrzędy, jak również wspólna dla obszaru kultura materialna – szczególnie architektura i rzemiosło. Legendy i podania utrzymujące się w społeczności Boronowa, ale również w pozostałych miejscowościach związane są najczęściej z dawnymi formami życia społecznego i gospodarczego. Część z nich odnosi się do stawów, które wcześniej występowały na terenie wioski jak na przykład podanie o utopcu czy podania o córkach wodnika oraz o zatopionej w stawie córce właściciela miejscowości, a także związane z boronowskim kościołem i kapliczkami oraz ze starymi cmentarzyskami. Żywe są także podania związane z ruchem pątniczym. Niektóre podania odnoszą się do miejsc, w których wcześniej występowało kopalnictwo rud i wytop żelaza. Natomiast zwyczaje i obrzędy charakterystyczne dla tego obszaru związane są przede wszystkim z porami roku i religią w tym w szczególności z okresem wielkanocnym i Bożego Ciała. Lokalne produkty kulinarne to tradycyjne produkty wytwarzane od lat na tym terenie w szczególności na uwagę zasługuje ciasto z tartych ziemniaków zwane „kucmokiem” oraz piwo z Wąsoszu.

Na terenie Bractwa Kuźnic znajdują się stosunkowo liczne obiekty zabytkowe będące wynikiem działalności człowieka. Znajdziemy tu obiekty sakralne w szczególności kościoły, kapliczki i cmentarze, które usytuowane są w każdej z gmin Bractwa Kuźnic. Ponadto na uwagę zasługują zabudowania mieszkalne i gospodarcze w tym drewniane i murowane budynki w Kamienicy Polskiej i Starczy. Część zabytków związana jest z eksploatacją rud żelaza na tych terenach. Największą atrakcją są znajdujące się w Boronowie pozostałości po kopalni rudy żelaza w Zumpach oraz ruiny kopalni rud żelaza „szczekaczka” w Brzezinach w gminie Poczesna.

ZABYTKI OBSZARU LGD BRACTWO KUŹNIC:

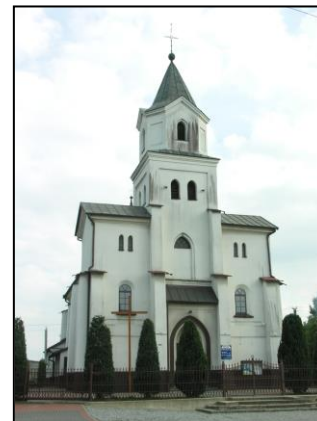

Boronów

Kościół barokowy z 1611 roku położony w Boronowie;
Rezerwat przyrody Rajchowa Góra;
Tereny rekreacyjne nad stawami w przysiółku Doły;
Pozostałości po kopalni rudy żelaza w Zumpach;
Zabytkowe kapliczki i budynki;

Kamienica Polska

Kościół p.w. Św. Michała Archanioła;
Muruwana kaplica p.w. Św. Jana Nepomucena w Romanowie;
Muruwana kaplica p.w. Św. Jana Nepomucena w Rudniku Wielkim;
Kamienne nagrobki z końca XIX i początku XX wieku
na cmentarzu w Kamienicy Polskiej;

Konopiska

Muruwany kościół pod wezwaniem świętego Walentego;
Kaplica murowana z drugiej połowy XIX wieku;
Kaplica cmentarna z 1879 roku;
Cmentarz;

Poczesna

Założenia dworsko-parkowe we Wrzosowej
wraz z osiedlem robotniczym;
Ruiny kopalni rud żelaza „szczekaczka”
w Brzezinach
Kościół św. Jana Chrzciciela w Poczesnej;
Kaplica z 1880 roku w Nowej Wsi;
Kaplica z 1914 roku w Poczesnej;

Starcza

Kościół parafialny p.w. NMP Częstochowskiej w Starczy
(wybudowany w latach 1928-1934);
Cmentarz grzebalny Rzymsko-katolicki i Starokatolicki Mariawitów
z początku XIX wieku;
Zagroda murowana z 1930 roku;
Drewniany kościół parafii starokatolickiej mariawitów wzniesiony
w latach 1907-1908;
Muruwana kapliczka św. Jana Nepomucena z 1711 roku
w Rudniku Małym;
Zabudowania młyńskie z lat 1928-1930 we Własnej;
Dom z cegły ceramicznej w Klepaczce sprzed 1939;
Drewniane domy sprzed 1918 roku w Starczy, Klepaczce, Łyścu,
Rudniku Małym i Własnej;

Atuty gmin nie są pełni wykorzystywane dla rozwoju oferty czasu wolnego. Powody to m.in. niewystarczająca infrastruktura turystyczno-wypoczynkowa, brak spójnej oferty turystyczno-rekreacyjnej wszystkich gmin, słabo rozwinięta sieć szlaków pieszych i tras rowerowych, brak ich zintegrowania, brak jednolitego i skutecznego systemu promocji, wizualizacji i informacji w zakresie oferty spędzania czasu wolnego.

2. MIESZKAŃCY, W TYM ICH AKTYWNOŚĆ, INTEGRACJA SPOŁECZNA

Obszar LGD „Bractwo Kuźnic” zamieszkiwało na dzień 31.12. 2006 roku 34 465 osób, a na koniec 2013 r. liczba ta wzrosła do 35 326 osób.

TABELA NR 3. PODSTAWOWE DANE DOTYCZĄCE LUDNOŚCI OBSZARU LGD

Nazwa gminy	Liczba ludności (zameldowani)	Kobiety	Mężczyźni	Przyrost naturalny
Boronów	3 342	1 682	1 660	- 7
Kamienica Polska	5 646	2 906	2 740	- 14
Konopiska	10 692	5 509	5 183	- 26
Poczesna	12 808	6 568	6 240	- 27
Starcza	2 838	1 459	1 379	- 14
RAZEM OBSZAR LGD	35 326	18 124	17 202	- 88

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Zdecydowanie największymi gminami pod względem liczby ludności są Poczesna i Konopiska, najmniejsza natomiast jest gmina Starcza (2 838 mieszkańców).

Analizując strukturę wiekową mieszkańców LGD, zauważalny jest niewielki wzrost liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (0-17) z 14,3% w roku 2010 do 17,1% w roku 2013.

Zmiany nastąpiły w grupie ludności w **wieku produkcyjnym (18-59/64)** – z 68,5% w roku 2010 nastąpił niewielki spadek do 64,8% w roku 2013.

TABELA NR 4. STRUKTURA WIEKOWA I CHARAKTERYSTYKA ZATRUDNIENIA

Struktura wiekowa ludności obszaru LGD 2010 r.							
Gmina	Liczba ludności ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)		Ludność w wieku produkcyjnym (18-64 lat mężczyźni 18-59 lat kobiety)		Ludność w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej mężczyźni 60 lat i więcej kobiety)	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
Boronów	3 344	494	14,7	2 322	69,4	528	15,7
Kamienica Polska	5 568	756	13,5	3 782	67,9	1 030	18,5
Konopiska	10 636	1 531	14,4	7 292	68,5	1 813	17,0
Poczesna	12 777	1 833	14,3	8 808	68,9	2 136	16,7
Starcza	2 788	424	15,2	1 866	66,9	498	17,8
ogółem/średnio*	35 113	5 038	14,3	24 070	68,5	6 005	17,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W przypadku grupy osób w **wieku poprodukcyjnym (60+/65+)** można zaobserwować wzrost liczby ludności w tym wieku z poziomu 17,0% w roku 2010 do 18,2% w roku 2013.

Struktura wiekowa ludności obszaru LGD 2013 r.							
Gmina	Liczba ludności ogółem	Ludność w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)		Ludność w wieku produkcyjnym (18-64 lat mężczyźni 18-59 lat kobiety)		Ludność w wieku poprodukcyjnym (65 lat i więcej mężczyźni 60 lat i więcej kobiety)	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
Boronów	3 342	585	17,5	2 208	66,1	549	16,4
Kamienica Polska	5 646	923	16,3	3 580	63,4	1 143	20,2
Konopiska	10 692	1 824	17,1	6 917	64,7	1 951	18,2
Poczesna	12 808	2 181	17,0	8 339	65,1	2 288	17,9
Starcza	2 838	529	18,6	1 794	63,2	515	18,1
ogółem/średnio*	35 326	6 042	17,1	22 838	64,6	6 446	18,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS, Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie i Lublińcu

Na podstawie analizy danych ujętych w tabeli nr 5 można stwierdzić, że struktura wiekowa i zatrudnienie ludności obszaru LGD może budzić obawy, ponieważ społeczeństwo tego obszaru jest starsze niż średnia krajowa.

Mniejsza liczba osób w wieku przedprodukcyjnym rodzić będzie problemy rozwoju tego obszaru w przyszłości. Ta tendencja nie zmieni się w przyszłości, bowiem prognozy dotyczące liczby ludności oraz przyrostu naturalnego również nie napawają optymizmem. Porównanie wskaźnika ludności w wieku przedprodukcyjnym z terenu LGD do średniej krajowej dla terenów wiejskich wypada także niekorzystnie dla Bractwa Kuźnic.

Kapitał społeczny

Społeczność lokalną na obszarze LGD cechuje aktywność przejawiająca się w działalności sektora pozarządowego (87 organizacje). Najwięcej organizacji funkcjonuje w gminach Konopiska i Poczesna. Dużo organizacji działa w dziedzinach, które pozwalają wykorzystać walory przyrodniczo - krajobrazowe i kulturowe. Działają tu bowiem liczne koła myśliwskie, wędkarskie, pszczelarskie oraz organizacje promujące walory turystyczne oraz dbające o ekologię i zrównoważony rozwój. Do najaktywniejszych organizacji należą: Stowarzyszenie na Rzecz Ekorozwoju Ziemi Poczesniańskiej, Stowarzyszenie „Razem dla Wrzosowej”, Stowarzyszenie Miłośników Gminy Konopiska, Stowarzyszenie dla Boronowa oraz Stowarzyszenie Miłośników Gminy Boronowskiej. Ponadto działają również liczne kluby sportowe i ochotnicze straże pożarne. Aktywność społeczna kobiet przejawia się w działalności kół gospodyń wiejskich, zajmujących się pielęgowaniem tradycji, organizacją imprez, kultywowaniem tradycji kulinarnych, strojów i obyczajów. Cechą charakterystyczną lokalnych organizacji jest niski poziom profesjonalizacji prowadzonej działalności, jak również niskie kompetencje organizacyjno-prawne, zarządcze i komunikacyjne wśród członków organizacji. Problemem wielu organizacji są także niewystarczające zasoby lokalowe.

TABELA NR 5. INSTYTUCJE KAPITAŁU SPOŁECZNEGO NA OBSZARZE LGD

Gmina	Spółdzielnie		Stowarzyszenie, organizacje społeczne i fundacje	
	2006	2013	2006	2013
Boronów	1	1	3	5
Kamienica Polska	4	2	8	17
Konopiska	3	2	16	26
Poczesna	4	5	20	24
Starcza	0	0	6	5
Razem	12	10	53	77

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Bardzo ważną rolę w kształtowaniu kapitału ludzkiego i rozwoju kultury odgrywają publiczne instytucje kultury. Należy zauważyć, że na terenie 1 gminy nie funkcjonuje gminny ośrodki kultury – dotyczy to gminy Starcza.

3. GOSPODARKA

W 2013 roku na terenie LGD zarejestrowanych było ogółem 2 883 podmiotów gospodarki narodowej. W stosunku do roku 2006 liczba ta zwiększyła się o 500 podmiotów gospodarczych, zmiana wynosiła ponad 17 %. Największą dynamiką cechowała się gmina Poczesna, gdzie odnotowano zwiększenie się liczby podmiotów o 22 %. Najmniej korzystna tendencja dotyczyła gminy Boronów, gdzie dynamika zmian wynosiła 18 %.

TABELA NR 6. PODMIOTY GOSPODARCZE NA OBSZARZE LGD

Gmina	Podmioty gospodarki narodowej ogółem		Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą		Spółki handlowe		Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	
	2006	2013	2006	2013	2006	2013	2006	2013
lata								
Boronów	210	248	182	207	3	10	1	1
Kamienica Polska	414	498	345	408	25	42	6	14
Konopiska	743	883	634	748	20	39	6	6
Poczesna	884	1078	662	847	61	80	10	11
Starcza	132	176	113	156	2	4	0	1
Razem	2 383	2 883	1 936	2 366	111	175	23	33

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Poziom życia mieszkańców można porównywać w oparciu o różne kryteria. Jednym z najbardziej wyrazistych jest dochód podatkowy przypadający na 1 mieszkańca.

TABELA NR 7. BUDŻET GMINY - DANE ZA 2013 R.

Nazwa gminy	Dochody ogółem (mln)	Dochody gminy na 1 mieszkańca w zł	Wskaźnik G – podst. dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy przyjęty do obliczenia subwencji wyrównawczej na 2015 r.
Boronów	12,6	3 780	1 633,15
Kamienica Polska	19,6	3 497	1 566,19
Konopiska	34,6	3 222	1 213,45
Poczesna	42,2	3 294	1 493,30
Starcza	9,2	3 277	964,60
ŚREDNIA Z LGD	23,64	3 414	1 374,14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS oraz Ministerstwa Finansów

Dochód podatkowy gminy na 1 mieszkańca na obszarze LSR (obliczony jako średnia z gmin tworzących LSR) wynosi 1 374,14 zł.

Gmina Starcza dysponuje najmniejszym dochodem ogółem, a największym gmina Poczesna. Najwyższy dochód na 1 mieszkańca osiąga gmina Boronów, a najniższy Gmina Konopiska. To zestawienie pokazuje, że na dochód gminy na 1 mieszkańca nie ma wpływu dochód ogółem osiągnany przez daną gminę, lecz liczba mieszkańców i posiadana infrastruktura społeczna.

4. RYNEK PRACY

TABELA NR 8. BEZROBOCIE NA OBSZARZE LGD

Gmina	ROK 2013		
	Ludność w wieku produkcyjnym (18-64 lat mężczyźni 18-59 lat kobiety)	Ogółem bezrobotni zarejestrowani	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
Boronów	2 208	169	7,7
Kamienica Polska	3 580	425	11,9
Konopiska	6 917	716	10,4
Poczesna	8 339	855	10,3
Starcza	1 794	181	10,1
Razem	22 838	2 346	10,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Liczba bezrobotnych (2 346) do liczby osób w wieku produkcyjnym (22 838) na obszarze LGD (10,3 %) przekracza liczbę bezrobotnych w relacji do liczby osób w wieku produkcyjnym w województwie śląskim (7,1%).

Wpływ na sferę gospodarczą Bractwa Kuźnic ma typowo wiejski charakter tego obszaru oraz usytuowanie w pobliżu takich ośrodków jak Częstochowa, Lubliniec i aglomeracja górnośląska. Problemem jest mentalność mieszkańców i ich niska mobilność co powoduje, że ilość podmiotów gospodarczych na tym obszarze w zasadzie nie uległa zmianie od lat.

5. PROBLEMY SPOŁECZNE

Problemy lokalnej gospodarki i rynku pracy w sposób bezpośredni przekładają się na sytuację w zakresie realizowania polityki społecznej na obszarze gmin LGD.

W skali obszaru gmin LGD liczba osób objętych pomocą społeczną w 2013 roku wynosiła 2 337. Obserwowalny jest spadek liczby beneficjentów pomocy społecznej, który w stosunku do roku 2014 jest niższy o 0,86 %.

TABELA NR 9. LICZBA OSÓB OBJĘTYCH POMOCA SPOŁECZNĄ W 2013 R.

Nazwa gminy	Liczba ludności ogółem	2013	2014
Boronów	3 342	222	178
Kamienica Polska	5 646	260	215
Konopiska	10 692	822	709
Poczesna	12 808	887	828
Starcza	2 838	146	104
RAZEM OBSZAR LGD	35 326	2 337 (6,62%)	2 034 (5,76%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Oceny zasobów pomocy społecznej”

Analizując powyższe dane stwierdzamy, że najczęstszymi powodami udzielania pomocy społecznej mieszkańcom z terenu gmin obszaru LGD są : ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, potrzeba ochrony macierzyństwa.

TABELA NR 10. POWODY UDZIELANIA POMOCY SPOŁECZNEJ NA OBSZARZE LGD „BRACTWO KUŹNIC”

Nazwa gminy	Ubóstwo	Potrzeba ochrony macierzyństwa	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Długotrwała lub ciężka choroba	Bezradność w sprawach opiek.-wych. i prowadzenia gosp. dom.
Boronów	11	22	35	23	29	68
Kamienica Polska	80	9	66	36	16	25
Konopiska	205	70	200	90	120	56
Poczesna	267	70	216	87	141	71
Starcza	91	21	69	18	34	39
RAZEM	654	192	586	254	340	227

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

TABELA NR 11. OCENA SPÓJNOŚCI OBSZARU LGD BRACTWO KUŹNIC

<i>Jakie cechy / interesy łączą mieszkańców różnych gmin LGD? Co ułatwia kontakty między mieszkańcami? Jakie cechy łączą gminy LGD? Jakie są przykłady wspólnych działań mieszkańców / gmin LGD? Jakie różnice mogą wspierać komplementarny rozwój gmin LGD?</i>
sąsiedztwo i spójność terytorialna: ▪ wzajemna znajomość mieszkańców gmin,   ▪ sąsiedztwo gmin LGD, bliskość terytorialna,
otwartość mieszkańców, dobre kontakty między nimi,
historia i uzupełniające się tradycje: ▪ podobne etapy historycznego rozwoju,   ▪ różnorodność kulturowa mieszkańców, urozmaicone tradycje lokalne, kulturowa przynależność do Śląska Boronowa, różnice będące pochodną różnych zaborów,
współpraca w realizacji wydarzeń: ▪ wspólne święto plonów w Poczesnej,   ▪ wspólna realizacja przedsięwzięć wszystkich gmin, wspólne imprezy, rocznice, wydarzenia, festyny,   ▪ wspólna impreza Dożynki Regionalne 2014,   ▪ wydarzenia integracyjne (wyjazdy integracyjne, studyjne, spotkania integracyjne),   ▪ realizacja wspólnych projektów,   ▪ warsztaty rękodzieła i inne,   ▪ wydarzenia kulturalne na terenie LGD,
gospodarka: ▪ rozwój gospodarczy,   ▪ aktywność gospodarcza,   ▪ współpraca biznesowa,   ▪ tradycje gospodarcze – kopalnictwo, rolnictwo, leśnictwo,
wspólne zainteresowania: pasje sportowe i kulturalne,
rozwiązania w przestrzeni wirtualnej: wzrost dostępu do Internetu, dobre praktyki typu portal e-kultura
funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania: integrujące inicjatyw Biura LGD – wyjazdy studyjne, rajdy rowerowe, imprezy plenerowe,
współpraca na rzecz zwiększenia finansowania rozwoju: pozyskiwanie środków unijnych na wspólne projekty

Jakie cechy / interesy dzielą mieszkańców różnych gmin LGD? Co utrudnia kontakty między mieszkańcami? Jakie cechy dzielą gminy LGD? Jakie są przykłady rozbieżności interesów lub konfliktów między mieszkańcami / gminami LGD?
niedostatek długofalowej współpracy: niewystarczająca ilość wspólnych przedsięwzięć, słabe powiązania transportowe: ▪ brak transportu podmiejskiego, deficyt połączeń transportu publicznego między gminami,   ▪ znaczne odległości między gminami LGD,
niedostatek informacji o innych gminach, przynależność do różnych powiatów – lubliniecki i częstochowski,
zróżnicowane problemy gmin: ▪ zagrożenie powodziowe,   ▪ zapewnienie bezpieczeństwa przy DK1,
zróżnicowanie gmin w aspekcie uwarunkowań rozwoju: ▪ różna wielkość i specyfika gmin,   ▪ zróżnicowany poziom rozwoju gmin i zróżnicowany budżet,   ▪ rozwój gmin oparty na odmiennych zasobach,   ▪ zróżnicowany poziom rozwoju infrastruktury,   ▪ różny poziom dostępności do specjalistycznej służby zdrowia,

Źródło: opracowanie własne

TABELA NR 12. WYRÓŻNIKI STRATEGICZNE OBSZARU LGD BRACCTWO KUŹNIC

Wyróżniki, na których można budować LSR Bractwa Kuźnic
zabytki kultury sakralnej, między innymi: ▪ perła architektury drewnianej – zabytkowy kościół NMP Królowej Różańca Świętego (Boronów),   ▪ zabytkowy kościół katolicki pw. NMP Częstochowskiej (Starcza),   ▪ kościół Mariawitów (Starcza),   ▪ kaplice,   ▪ kapliczka św. Jana Nepomucena z XVII w. (Boronów, Romanów, Rudnik Wielki),   ▪ relikwie św. Walentego (Konopiska),   ▪ relikwie św. Tomasza (Osiny),   ▪ bliskość Sanktuarium Jasnogórskiego – szlak pielgrzymek (gmina Poczesna),
zabytki gospodarcze: ▪ obiekty dworskie,   ▪ zabytki pokopalniane,   ▪ muzeum tkactwa (Kamienica Polska),   ▪ domy fabryczne (Wrzosowa),
walory przyrodnicze: ▪ obszary Natura 2000,   ▪ kompleksy leśne,   ▪ duża ilość lasów – Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą,   ▪ rzeki Warta i Liswarta, meandry Warty,   ▪ przyroda wokół Warty i Liswarty,   ▪ pomniki przyrody,   ▪ siedlisko bobrów,   ▪ ścieżki przyrodnicze, leśna szkoła,
walory krajobrazowe: ▪ wyróżniający krajobraz, np. Góry Łysieckiej – przepiękne widoki,   ▪ hałdy – kopalnie rud żelaza,   ▪ wzniesienie Jury Krakowsko-Częstochowskiej,   ▪ Góra Kamionka – wartość geologiczna (Wrzosowa),

aktywność sportowa i rekreacja, turystyka: ▪ silne sekcje sportowe – badminton, warcaby, taekwondo, karate, tenis stołowy,   ▪ triathlon – mistrzostwa Polski,   ▪ szkoła survivalowa,   ▪ nowoczesna baza sportowa,   ▪ pole golfowe,   ▪ przystanki turystyczne – początek Szlaku Jury Krakowsko-Częstochowskiej, Szlak Lompy,
aktywność społeczna: ▪ ludzie o różnych umiejętnościach, doświadczeniach, pasjach,   ▪ liderzy w różnych dziedzinach,   ▪ działalność różnych stowarzyszeń – kulturalna i inna (różnorodni odbiorcy, zakres działań, statuty),
aktywność kulturalna: ▪ zespoły folklorystyczne i taneczne (Wrzosowanie, mażoretki, Kamienica, Barbórki),   ▪ zespoły śpiewacze,   ▪ orkiestry dęte,   ▪ artyści,
gospodarka: ▪ atrakcyjne tereny pod działalność gospodarczą (A1),   ▪ kopalnia piasku formierskiego,   ▪ produkcja kostki brukowej „Kost-Bet”,   ▪ produkcja wędlin „Aleksandria”,   ▪ zakład stolarski „Miedziński”,   ▪ produkcja lamp „Alfa”, „Argon”,   ▪ ZETPOL – obuwie dla dzieci,   ▪ Ogropolant – produkcja kory i ziemi ogrodowej,   ▪ baza paliw,   ▪ Bocar, Bonex – wozy strażackie,   ▪ dwie duże firmy robót drogowych – Hucz, Domax,   ▪ produkcja elementów kutych – Kuźnia Pałysz,   ▪ centrum odzieżowe,   ▪ historia górnictwa, hutnictwa, leśnictwa,   ▪ sieć hoteli i restauracji
wydarzenia: ▪ międzynarodowe spotkania folklorystyczne,   ▪ międzynarodowa wystawa psów,   ▪ przegląd orkiestr dętych,   ▪ imprezy o charakterze ponadlokalnym,   ▪ kultura niematerialna,
wysoki poziom oświaty: ▪ bardzo dobre wyniki egzaminów,   ▪ dobra baza dydaktyczna,

Źródło: opracowanie własne

6. KLUCZOWE GRUPY DOCELOWE

Na podstawie diagnozy obszaru LGD zidentyfikowano następujące kluczowe grupy docelowe:

- **Grupa defaworyzowana** – to osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do których skierować należy przede wszystkim działania związane z kształtowaniem i promocją postaw przedsiębiorczych, komercjalizacją usług oferty czasu wolnego, a także rozwojem infrastruktury użyteczności publicznej.

Grupę defaworyzowaną tworzą cztery grupy osób:

1. bezrobotni posiadający status osoby bezrobotnej potwierdzony zaświadczeniem z Urzędu Pracy).

2. młode osoby do 25 roku życia wchodzące na rynek pracy (absolwenci),

3. osoby 50+ (problem podtrzymywania aktywności zawodowej i społecznej),

4. osoby zależne (małe dzieci, niepełnosprawni) i ich opiekunowie.

- **Przedstawiciele trzeciego sektora** (organizacje pozarządowe, OSP, grupy nieformalne, w tym Koła Gospodyń Wiejskich, zespoły regionalne i ludowe, itp.) – będące wyrazem aktywności obywatelskiej, nośnikami tradycji i kultury oraz podmiotami aktywnie działającymi na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego i zagwarantowania spójności społecznej obszaru. **NGO poprzez swoją działalność (realizowane projekty) przyczynią się do przywrócenia grup defaworyzowanych w obieg społeczny.**

- **Samorządy gminne** (władze publiczne i instytucje publiczne, działające na rzecz mieszkańców) – jako podmioty odpowiedzialne m.in. za rozwój infrastruktury i oferty czasu wolnego oraz jej beneficjenci, a także jako podmioty odpowiedzialne za politykę kulturalną, społeczną oraz rozwiązywanie potrzeb i problemów mieszkańców. **Jsfp poprzez swoją działalność (realizowane projekty) przyczynią się do integracji grup defaworyzowanych z lokalną społecznością.**

- **Mieszkańcy z obszaru LGD** – którzy tworząc i rozwijając swoją indywidualną działalność gospodarczą przyczyniają się do przywrócenia grup defaworyzowanych w obieg społeczny i gospodarczy na rynku pracy.

Osoby fizyczne podejmujące działalność gospodarczą, muszą potwierdzić swoje zameldowanie na pobyt stały na terenie LGD „Bractwo Kuźnic” od 365 dni oraz posiadający 14-dniowy kalendarzowy status osoby bezrobotnej potwierdzony zaświadczeniem z Urzędu Pracy.

Przedsiębiorcy muszą posiadać siedzibę firmy na terenie LGD „Bractwo Kuźnic” oraz być jej mieszkańcami od 365 dni.

- **LGD „Bractwo Kuźnic”** – jako podmiot:
  - inicjujący i integrujący mieszkańców, samorząd i NGO,
  - dbający o rozwój oferty czasu wolnego,
  - podtrzymujący lokalną tradycję i kulturę,
  - kształtujący i animujący postawy przedsiębiorcze,
  - dbający o bezpieczeństwo mieszkańców w wymiarze społecznym i ekonomicznym.

ROZDZIAŁ IV. ANALIZA SWOT

Procedura opracowania analizy SWOT obejmowała:

- określono – w trakcie warsztatów z udziałem przedstawicieli wszystkich gmin i wszystkich sektorów – uwarunkowania wspierające bądź utrudniające rozwój obszaru LGD Bractwo Kuźnic; pracę wykonano w zespołach roboczych wydzielonych ze względu na główne sfery rozwoju lokalnego; wyniki prac zespołów roboczych poddano ocenie i głosowaniu wszystkich osób na warsztatach;
- dokonano weryfikacji wyników prac nad analizą SWOT zestawiając propozycje warsztatowe z danymi dotyczącymi gmin LGD Bractwo Kuźnic;
- dokonano – w trakcie spotkania warsztatowo-konsultacyjnego z udziałem przedstawicieli wszystkich gmin i wszystkich sektorów – ostatecznej selekcji, waloryzacji oraz uzupełnienia uwarunkowań wskazując czynniki pierwszo- i drugorzędne dla realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju; czynniki pierwszorzędne ograniczono do co najwyżej kilku w każdej sferze rozwoju lokalnego.

Lista silnych i słabych stron obszaru LGD oraz **szans i zagrożeń** w otoczeniu obszaru LGD uporządkowana zgodnie z wynikami konsultacji społecznych na pierwszo- i drugorzędne – sfera gospodarcza

SIŁY	SŁABOŚCI
<i>Przedsiębiorczość, rynek pracy, rolnictwo, produkt lokalny</i>	
<i>Czynniki pierwszorzędne</i>	
S1. Dostępność wolnych terenów pod inwestycje S2. Różnorodność branż i konkurencyjne firmy lokalne S3. Liczne tradycyjne produkty, które mogą stać się podstawą dla wykreowania produktów lokalnych o znaczeniu rynkowym	W1. Słabe uzbrojenie wyznaczonych terenów pod inwestycje i ich niedostateczne powiązanie z siecią transportową W2. Niepełne wykorzystanie kapitału ludzkiego ze względu na niedostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz brak skutecznego kształtowania potrzeb przedsiębiorczych W3. Brak produktów lokalnych o znaczeniu rynkowym
<i>Czynniki drugorzędne</i>	
S4. Dostępność potencjału ludzkiego – rosnący poziom wykształcenia, duży odsetek społeczeństwa w wieku produkcyjnym, imigracja do gmin LGD nowych mieszkańców S5. Istniejące i tworzone plany zagospodarowania przestrzennego S6. Rozwinięta sieć handlowo-usługowa S7. Dużo terenów rolniczych S8. Rozwinięta działalność ogrodnicza S9. Specjalistyczne gospodarstwa rolne (owce, kozy, drób) S10. Rozwijająca się agroturystyka S11. Łatwość dostępu do aglomeracji miejskiej	W4. Niedostateczne udogodnienia dla przedsiębiorców tworzone przez władze lokalne W5. Brak infrastruktury dla tworzenia młodego biznesu W6. Brak sieci współpracy firm, brak klastrów W7. Brak doświadczenia zawodowego W8. Emigracja zarobkowa W9. Słabe zainteresowanie młodych zakładaniem firm W10. Niskie klasy gleb W11. Rozdrobnienie gospodarstw W12. Zanik rolnictwa W13. Tereny powodziowe – brak regulacji i zabezpieczeń W14. Niewystarczająca ilość miejsc pracy W15. Zbyt duża ilość umów „śmieciowych”

SZANSE		ZAGROŻENIA	
<i>Czynniki pierwszorzędne</i>			
O1. Włączenie terenów inwestycyjnych do stref ekonomicznych		T1.	Zły system prawny, szybkie zmiany przepisów
O2. Powstające autostrady włączające obszar LGD Bractwo Kuźnic w ponadregionalny system komunikacyjny		T2.	Napływ towarów o niskiej jakości i wartości
O3. Powrót mody na technologie tradycyjne – moda na rzemiosło, produkty żywnościowe wytworzone według tradycyjnych receptur		T3.	Zmniejszenie zapotrzebowania na siłę roboczą na rynku pracy
		T4.	Kryzys Unii Europejskiej
<i>Czynniki drugorzędne</i>			
O4. Wzrost gospodarczy zwiększający szanse pozyskiwania inwestorów		T5.	Skomplikowane procedury wdrażania i komercjalizacji nowych technologii
O5. Dostępność środków unijnych dla rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności		T6.	Zawierania polityczno-gospodarcze
O6. Zwiększenie możliwości na powstanie sieci współpracy przedsiębiorstw (wzrost zainteresowania firm współpracą)		T7.	Szara strefa
O7. Rozwój technologii, współpraca z jednostkami B+R		T8.	Napływ taniej siły roboczej zagrażający stabilności lokalnego rynku pracy
O8. Technologie informacyjno-komunikacyjne wykorzystywane w biznesie			

Lista silnych i słabych stron obszaru LGD oraz **szans i zagrożeń** w otoczeniu obszaru LGD uporządkowana zgodnie z wynikami konsultacji społecznych na pierwszo- i drugorzędne – sfera społeczna

SIŁY		SŁABOŚCI	
<i>Kapitał społeczny</i>			
<i>Czynniki pierwszorzędne</i>			
S12. Duża ilość i różnorodność pozarządowych grup działania (KGW, stowarzyszenia, OSP)		W16.	Konsumpcyjne, roszczeniowe podejście części społeczeństwa; zaburzenia dotychczasowych wzorców zachowań społecznych; przedkładanie interesu indywidualnego nad interes wspólnoty (kult pieniądza, zazdrość, zawiść, moda)
S13. Konsultacje społeczne, funkcjonowanie gremiów konsultacyjnych i decyzyjnych: Rady Sołeckie, spotkania wiejskie, Rady Parafialne, Rady Społeczne, Rady Rodziców		W17.	Rozluźnienie więzi społecznych i rodzinnych, spadek intensywności bezpośrednich kontaktów
S14. Rozwój informatyzacji ułatwiającej aktywność społeczną			
S15. Rozwój infrastruktury drogowej, ułatwienia w przemieszczaniu się i nawiązywaniu kontaktów przez mieszkańców			
<i>Czynniki drugorzędne</i>			
S16. Wzrastająca świadomość społeczna, rozumienia znaczenia swoich działań dla warunków życia w gminie		W18.	Utrudniona komunikacja między gminami – nierozwinięty transport publiczny
S17. Odwaga w wyrażaniu swoich poglądów, umiejętność korzystania z reguł demokracji		W19.	Niewystarczająca wiedza o inicjatywach podejmowanych przez inne gminy/miejscowości
S18. Tolerancja wynikająca z koegzystencji		W20.	Niewystarczające przygotowanie

mieszkańców o różnej tradycji historycznej i religijnej S19. Ujawnianie się liderów społecznych S20. Chęć podejmowania przez mieszkańców wspólnych projektów społeczno-kulturalnych S21. Otwarte sesje Rady Gminy, dostęp do informacji publicznych S22. Punkty porad prawnych S23. Chęć współpracy gmin z młodymi	budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych – utrudnienia dla udziału w życiu publicznym
SZANSE	ZAGROŻENIA
<i>Czynniki pierwszorzędne</i>	
O9. Dostępność wsparcia unijnego na realizację projektów integrujących społeczność lokalne	-
<i>Czynniki drugorzędne</i>	
O10. Prezentowanie w mediach aktywności prospołecznych	T9. Podział społeczeństwa – ekonomiczny i polityczny
O11. Doświadczenia działalności społecznych z innych LGD możliwe do wykorzystania	

Lista silnych i słabych stron obszaru LGD oraz **szans i zagrożeń** w otoczeniu obszaru LGD uporządkowana zgodnie z wynikami konsultacji społecznych na pierwszo- i drugorzędne – **dziedzictwo lokalne**

SIŁY	SŁABOŚCI
<i>Dziedzictwo kulturowe i dziedzictwo przyrodnicze</i>	
<i>Czynniki pierwszorzędne</i>	
S24. Pielęgnowanie tradycji regionu przez starsze pokolenie i większość społeczeństwa S25. Promocja regionu poprzez książki, foldery, mapy, widokówki, questy	W21. Małe zainteresowanie młodych mieszkańców kultywowaniem tradycji W22. Deficyt oferty skutecznie włączającej młodzież w działania na rzecz zachowania dziedzictwa lokalnego
<i>Czynniki drugorzędne</i>	
S26. Dobra wiedza o tradycjach i kulturze obszaru S27. Udział mieszkańców w wydarzeniach kulturalnych i artystycznych S28. Duża aktywność mieszkańców w organizacji dożynek S29. Formy ochrony cennych walorów przyrodniczych: ochrona pomników przyrody, parki krajobrazowe i rezerваты przyrody S30. Dbanie o estetykę otoczenia S31. Leśna klasa o profilu ekologicznym S32. Funkcjonowanie lokalnych miejsc ochrony dziedzictwa – muzeów, izb regionalnych	-
SZANSE	ZAGROŻENIA
<i>Czynniki pierwszorzędne</i>	
-	-

Czynniki drugorzędne	
-	T10. Wysokie koszty i ograniczenia prawne dotyczące renowacji zabytków T11. Wysokie koszty utrzymania zespołów folklorystycznych
Ochrona środowiska i działania związane ze zmianami klimatu	
Czynniki pierwszorzędne	
-	W23. Niska wydajność i sprawność oczyszczalni
Czynniki drugorzędne	
S33. Dobra sieć kanalizacyjna i sieć kanalizacji deszczowej S34. Wdrażanie programu niskiej emisji S35. Konkursy i akcje ekologiczne	W24. Niska świadomość mieszkańców na temat skutków spalania odpadów W25. Niski poziom świadomości i wiedzy na temat możliwości wykorzystywania odnawialnych źródeł energii
SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki pierwszorzędne	
O12. Wzrastająca dostępność technologii proekologicznych O13. Programy i fundusze do wykorzystania na rozwój odnawialnych źródeł energii	-
Czynniki drugorzędne	
O14. Wsparcie dla rozwoju elektrowni wiatrowych i fotowoltaiki O15. Wzrost zainteresowania koncernów energetycznych wykorzystywaniem odnawialnych źródeł energii, w tym wynikający z regulacji unijnych	T12. Wysokie koszty wdrażania rozwiązań proekologicznych T13. Luki w prawie regulującym technologie proekologiczne T14. Zagrożenia dla środowiska przyrodniczego generowane przez nasilający się ruch drogowy T15. Wysokie koszty i ograniczenia prawne dotyczące renowacji zabytków T16. Wysokie koszty utrzymania zespołów folklorystycznych

Lista silnych i słabych stron obszaru LGD oraz szans i zagrożeń w otoczeniu obszaru LGD uporządkowana zgodnie z wynikami konsultacji społecznych na pierwszo- i drugorzędne – zagospodarowanie czasu wolnego

SIŁY	SŁABOŚCI
Infrastruktura: turystyczna, kulturalna, rekreacyjna	
Czynniki pierwszorzędne	
S36. Atrakcyjność krajobrazowa obszaru umożliwiająca wytyczanie szlaków, ścieżek i tras turystycznych o różnym charakterze	W26. Niedostateczne pokrycie obszaru siecią ścieżek rowerowych oraz niewystarczająca ilość chodników
Czynniki drugorzędne	
S37. Rozwijająca stopniowo się infrastruktura rekreacyjna, sportowa, kulturalna S38. Pojawiające się zainteresowanie rozwojem	W27. Niewystarczające dostosowanie bazy noclegowej do zróżnicowanych możliwości finansowych turystów

bazy noclegowej S39. Wytyczone szlaki rowerowe S40. Działalność PTTK, wydawnictwa mapowe i przewodniki	W28. Brak wizji rozwoju turystyki dla obszaru LGD Bractwo Kuźnic W29. Deficyt środków publicznych i prywatnych na rozwój turystyki
SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki pierwszorzędne	
O16. Szlaki, trasy i ścieżki turystyczne (piesze, rowerowe, konne) rozwijające się w otoczeniu, z którymi możliwa jest integracja szlaków lokalnych	T17. Konkurencja ze strony innych obszarów oferujących usługi czasu wolnego, w tym obszarów w województwie śląskim o utrwalonej marce turystycznej
Czynniki drugorzędne	
O17. Rosnące zainteresowanie mieszkańców obszarów zurbanizowanych korzystaniem z oferty usług czasu wolnego w przestrzeniach przyrodniczych O18. Działania województwa śląskiego zmierzające do wypracowania marki turystycznej regionu	-

Lista silnych i słabych stron obszaru LGD oraz **szans i zagrożeń** w otoczeniu obszaru LGD uporządkowana zgodnie z wynikami konsultacji społecznych na pierwszo- i drugorzędne – **sytuacja społeczna**

SIŁY	SŁABOŚCI
Sytuacja społeczna, infrastruktura i usługi społeczne	
Czynniki pierwszorzędne	
S41. Dodatnie saldo migracji spowodowane atrakcyjnością terenów mieszkaniowych S42. Rozbudowana sieć placówek oświatowo-kulturalnych	W30. Niedostatek specjalistów w służbie zdrowia
Czynniki drugorzędne	
S43. Niska średnia wieku mieszkańców	W31. Model rodziny (2+1) niesprzyjający rozwojowi demograficznemu gminy W32. Niewystarczająca ilość udogodnień dla rodzin wielodzietnych W33. Poszerzanie grup społecznych o niskim statusie W34. „sieroty migracyjne” W35. Niewystarczające środki na funkcjonowanie placówek oświatowo-kulturalnych W36. Niewystarczający poziom rozwoju infrastruktury dla osób niepełnosprawnych W37. Niewystarczająca liczba miejsc opieki nad osobami zależnymi W38. Niewystarczające środki na finansowanie zajęcia z osobami zależnymi oraz na reintegrację społeczno-zawodową W39. Niewystarczająca liczba miejsc reintegracji społeczno-zawodowej
SZANSE	ZAGROŻENIA

Czynniki pierwszorzędne	
-	T18. Niezadawalający sposób funkcjonowania krajowego systemu opieki zdrowotnej
Czynniki drugorzędne	
O19. Rosnące zainteresowanie osób o ustabilizowanej sytuacji rodzinnej i ekonomicznej osiedlaniem się na terenach wiejskich	T19. Tendencje przyczyniające się do starzenia się społeczeństwa
O20. Rozwój przedsiębiorczości społecznej w sferze usług społecznych	T20. Rosnąca liczba osób w wieku poprodukcyjnym i związana z tym konieczność zapewnienia specjalistycznych usług społecznych w większej skali
	T21. Utrata w skali kraju i regionu kapitału ludzkiego na skutek zmian modelu rodziny i procesów migracyjnych

W oparciu o wykonane analizy, a także konsultacje ze społecznością lokalną pracowano listę problemów, które w dalszych etapach prac nad LSR posłużyły do sformułowania celów ogólnych i celów szczegółowych strategii.

Ekonomiczne ograniczenia i bariery funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej

- P1 – brak ukształtowanego profilu gospodarczego obszaru
- P2 – deficyt podmiotów gospodarczych o wysokim potencjale innowacyjności
- P3 – niski poziom integracji lokalnych podmiotów gospodarczych
- P4 – ograniczona atrakcyjność lokalnego rynku pracy
- P5 – niski poziom rozwoju publicznych i komercyjnych usług wspierających rozwój biznesu
- P6 – słabe wykorzystanie przyrodniczego potencjału obszaru dla celów ekonomicznych

Społeczno-kulturowe ograniczenia i bariery funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej

- P7 – brak powszechnego włączenia mieszkańców w aktywności społeczne i kulturalne
- P8 – lokalnie występujące deficyty w dostępie do miejsc umożliwiających rozwój społeczno-kulturalny wspólnoty
- P9 – niepełne dostosowanie skali i zakresu usług społecznych do zmieniających się – na skutek procesów społecznych, demograficznych i ekonomicznych – potrzeb mieszkańców
- P10 – peryferyzacja obszaru przejawiająca się w jakości życia niższej niż w ośrodkach miejskich regionu

Przestrzenno-środowiskowe ograniczenia i bariery funkcjonowania i rozwoju społeczności lokalnej

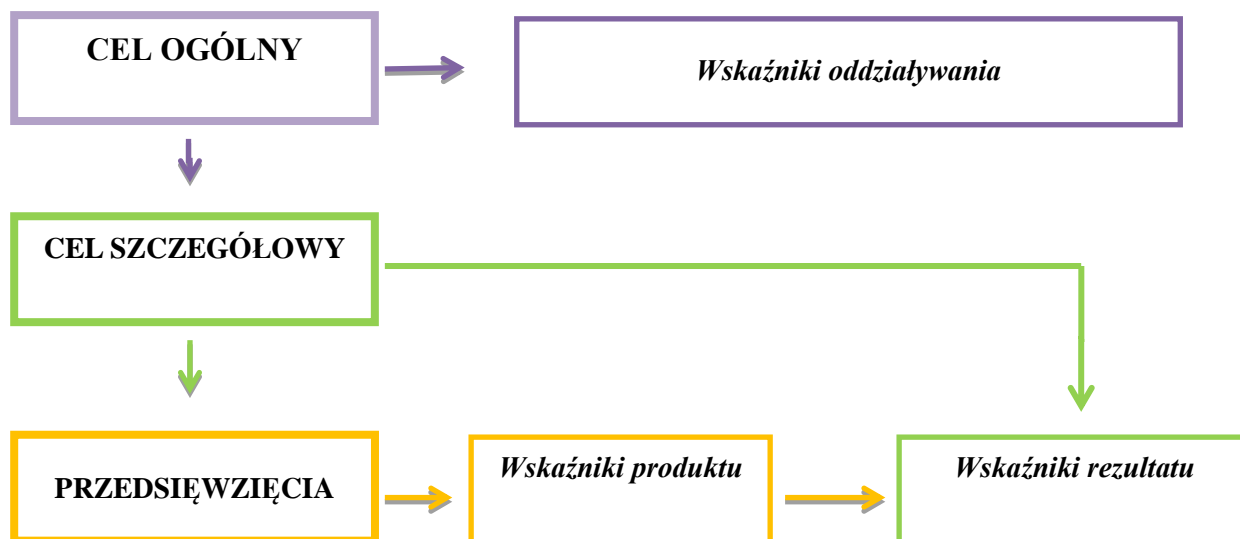
- P11 – zagrożenie antropopresji na środowisko przyrodnicze
- P12 – niepożądane zachowania części mieszkańców, wynikające z ograniczeń ekonomicznych i świadomości, negatywnie wpływające na środowisko przyrodnicze,
- P13 – słabe przygotowanie infrastruktury ograniczające rozwój funkcji turystycznych
- P14 – słabo ukształtowane centra miejscowości, brak miejsc skupiających i udostępniających usługi i dobra codziennego użytku

ROZDZIAŁ V. CELE I WSKAŹNIKI

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju odnoszą się do zagadnień i problemów specyficznych dla obszaru LGD „Bractwo Kuźnic”, są one zgodne z celami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 tj. : poprawą konkurencyjności rolnictwa, zrównoważonym zarządzaniem zasobami naturalnymi i działaniami w dziedzinie klimatu oraz zrównoważonym rozwojem terytorialnym obszarów wiejskich. Cele Lokalnej Strategii Rozwoju są także zgodne z celami przekrojowymi, które realizuje Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, a więc innowacyjnością, ochroną środowiska oraz łagodzeniem zmiany klimatu i przystosowaniem się do niej. Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju pozwoli także na realizację celu szczegółowego 6B „Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich” w ramach priorytetu 6 „Wspieranie włączenia społecznego, ograniczenia ubóstwa i rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich”.

Cele określone w Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania „Bractwo Kuźnic” będą w całości finansowane ze środków EFRROW w ramach PROW 2014-2020.

Kategorie wskaźników:

Cele i wskaźniki

1.	CEL OGÓLNY	WYSOKA JAKOŚĆ ŻYCIA BUDOWANA NA INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW, SWOBODNYM DOSTĘPIE DO USŁUG SPOŁECZNYCH I POCZUCIU BEZPIECZEŃSTWA			
1.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	WZROST ATRAKCYJNOŚCI, FUNKCJONALNOŚCI I DOSTĘPNOŚCI PRZESTRZENI ORAZ MIEJSC AKTYWNOŚCI I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW			
1.2		POGLĘBIENIE RELACJI ŁĄCZĄCYCH MIESZKAŃCÓW			
1.3		WZROST KOMPETENCJI MIESZKAŃCÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH RADZENIE SOBIE W ZMIENIAJĄCYM SIĘ ŚWIECIE			
1.4		WZROST KOMPETENCJI PODMIOTÓW LOKALNYCH W ZAKRESIE ZAPEWNIANIA BEZPIECZEŃSTWA NA OBSZARZE LGD			
WSKAŹNIK ODDZIAŁYWANIA DLA CELU OGÓLNEGO		JEDNOSTKA MIARY	STAN POCZĄTKOWY 31.12.2013 R.	PLAN 2023 ROK	ŹRÓDŁO DANYCH /SPOSÓB POMIARU
Wo1.	Liczba mieszkańców zaangażowanych we wdrażanie LSR w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym	osoba	0	200	Dane własne LGD
Wo2.	Liczba organizacji pozarządowych na obszarze LGD	sztuka	87	Wzrost o 3 tj. 90	GUS
WSKAŹNIK REZULTATU DLA CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH		JEDNOSTKA MIARY	STAN POCZĄTKOWY 2015 ROK	PLAN 2023 ROK	ŹRÓDŁO DANYCH /SPOSÓB POMIARU
Wr1.1	Liczba wydarzeń realizowanych w nowych lub zmodernizowanych przestrzeniach lub obiektach	szt.	0	35	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD
Wr1.2	Liczba uczestników wydarzeń/imprez dla różnych grup wiekowych	osoba	0	250	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD
Wr1.3	Liczba osób uczestniczących w warsztatach, sesjach, szkoleniach, kursach i spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych	osoba	0	500	Dane własne LGD
Wr1.4	Liczba podmiotów, które zawarły umowę o przyznaniu pomocy po uprzednim otrzymaniu doradztwa świadczonego w biurze LGD	szt.	0	45	Dane własne LGD
Wr1.5	Liczba osób 50+ (grupa defaworyzowana), u których podniesiono kompetencje cyfrowe	osoba	0	150	Dane własne LGD
Wr1.6	Liczba osób przeszkolonych w zakresie poziomu bezpieczeństwa na obszarze LGD, w tym liczba osób z grup defaworyzowanych objętych wsparciem	osoba	0	50	Dane własne LGD

Wr1.7	Liczba sołectw objętych koncepcją SMART VILLAGE	szt.	0	5	Dane własne LGD							
Wr1.8	Liczba osób (druhów strażaków) przeszkolonych z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy.	osoba	0	50	Dane własne LGD							
PRZEDSIĘWZIĘCIA		GRUPY DOCELOWE		SPOSÓB REALIZACJI		WSKAŹNIK PRODUKTU						
						NAZWA		KOD WSKAŹNIKA PROW	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ		ŹRÓDŁO DANYCH / SPOSÓB POMIARU
										POCZĄTKOWA 2015 ROK	KOŃCOWA 2023 ROK	
1.1.1	Przyjazne przestrzenie i obiekty publiczne <i>poprawa wyposażenia infrastrukturalnego przestrzeni i obiektów publicznych, w tym rozwój infrastruktury służącej podnoszeniu kondycji fizycznej, wzrost dostępności do obiektów użyteczności publicznej, działania poprawiające bezpieczeństwo użytkowników obiektów(w tym zabytkowych) i przestrzeni publicznych</i>	Grupy defaworyzowane mieszkańcy, turyści		Konkurs		<i>Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</i>	2.4	szt.	0	2	ankieta monitorująca; dane LGD	
						<i>Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej</i>	2.5	szt.	0	8	ankieta monitorująca; dane LGD	
						<i>Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim</i>	2.9	szt.	0	1	ankieta monitorująca; dane LGD	
						<i>Liczba podmiotów wspartych w ramach operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego</i>	2.11	szt.	0	6	ankieta monitorująca; dane LGD	
						<i>Liczba operacji polegających na utworzeniu lub modernizacji obiektów użyteczności publicznej</i>	nd	szt.	0	7	ankieta monitorująca; dane LGD	

				<i>Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej</i>	2.4	szt.	0	5	ankieta monitorująca; dane LGD
1.2.1	Bractwo Aktywnych: zintegrowani w działaniu <i>- organizacja wydarzeń ożywiających przestrzeń publiczną i obiekty użyteczności publicznej, w tym wydarzeń społeczno-kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjno-sportowych, przedsięwzięć tematycznych,</i>	Grupy defaworyzowane mieszkańcy	Projekt grantowy	<i>Liczba wydarzeń/imprez kulturalnych, rekreacyjno-sportowych dla różnych grup wiekowych</i>	2.12	szt.	0	5	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD
1.3.1	Wiedza i kompetencje dla przyszłości lokalnych społeczności <i>projekty wzmacniające samodzielność społeczną i ekonomiczną mieszkańców, w tym wyjazdy studyjne (dobre praktyki), warsztaty, konferencje, sesje coachingowe, szkolenia i kursy, doskonalenie kompetencji społecznych, zawodowych, interpersonalnych i cyfrowych,</i>	Grupy defaworyzowane mieszkańcy Pracownicy biura Organy LGD	Aktywizacja	<i>Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD</i>	4.1	osobodzień	0	59	Potwierdzenie uczestnictwa w szkoleniu Programy i materiały szkoleniowe, listy obecności
			Koszty bieżące LGD	<i>Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa</i>	4.2	podmiot	0	250	Rejestr świadczonego doradztwa
			Aktywizacja/ Animacja	<i>Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców w tym : konsultacyjnych, warsztatów, sesji, szkoleń, kursów</i>	4.3	szt.	0	12	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD
			Operacja własna	<i>Liczba szkoleń ukierunkowanych na doskonalenie kompetencji dla grup defaworyzowanych</i>	2.1	szt.	0	15	Dane własne LGD

			Projekt grantowy						
			SMART VILLAGE	<i>Liczba oddolnych koncepcji SV</i>		szt.	0	5	Dane własne LGD
1.4.1	Gotowi na niespodziewane <i>podniesienie kwalifikacji mieszkańców i personelu podmiotów wpływających na poziom bezpieczeństwa na obszarze LGD,</i>	Grupy defaworyzowane, mieszkańcy	Aktywizacja/ Animacja	<i>Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców</i>	4.3	szt.	0	2	Dane własne LGD
		Grupy defaworyzowane, mieszkańcy	Operacja własna	<i>Liczba szkoleń ukierunkowanych na doskonalenie kompetencji</i>	2.1	szt.	0	1	Dane własne LGD
2.	CEL OGÓLNY	ZACHOWANIE, WZBOGACANIE I WYKORZYSTYWANIE NA CELE SPOŁECZNE I EKONOMICZNE DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, HISTORYCZNEGO I PRZYRODNICZEGO GMIN OBSZARU LGD BRACTWO KUŹNIC							
2.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	WYSOKI POZIOM WIEDZY I ZAANGAŻOWANIE MIESZKAŃCÓW W DZIAŁANIA NA RZECZ ZACHOWANIA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZO-KULTURALNEGO LGD							
2.2		STWORZENIE W OPARCIU O ZASOBY PRZYRODNICZE I TRADYCJE OBSZARU OFERTY SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO, W TYM O ZNACZENIU EDUKACYJNYM, KULTURALNYM, TURYSTYCZNYM							
WSKAŹNIK ODDZIAŁYWANIA DLA CELU OGÓLNEGO			JEDNOSTKA MIARY	STAN POCZĄTKOWY 31.12.2013 R.	PLAN 2023 ROK	ŹRÓDŁO DANYCH /SPOSÓB POMIARU			
Wo1.	Ogółem liczba imprez na obszarze LSR		szt.	109	Wzrost o 10 % (tj. 120)	GUS			
Wo2.	Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach rekreacyjnych, kulturalnych na obszarze LSR		osoba	24 375	Wzrost o 10 % (tj. 26 813)	GUS			

WSKAŹNIK REZULTATU DLA CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH		JEDNOSTKA MIARY	STAN POCZĄTKOWY 2015 ROK	PLAN 2023 ROK	ŹRÓDŁO DANYCH /SPOSÓB POMIARU				
Wr2.1	Liczba osób objętych działaniami w projektach współpracy	osoba	0	600	Dane własne LGD				
Wr2.2	Liczba wydarzeń zrealizowanych dla mieszkańców poza obszarem LGD	szt.	0	2	Dane własne LGD				
Wr2.3	Liczba osób, które skorzystały ze wsparcia otrzymanego przez NGO	osoba	0	250	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD				
Wr2.4	Liczba osób, które skorzystają z publikacji lub aplikacji multimedialnych opisujących lokalne walory przyrodnicze lub kulturalne	szt.	0	500	Dane własne LGD				
PRZEDSIĘWZIĘCIA		GRUPY DOCELOWE	SPOSÓB REALIZACJI	WSKAŹNIK PRODUKTU					
				NAZWA	KOD WSKAŹNIKA PROW	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ		ŹRÓDŁO DANYCH /SPOSÓB POMIARU
							POCZĄTKOWA 2015 ROK	KOŃCOWA 2023 ROK	
2.1.1	Pokażmy nasze bogactwo - działania promujące, popularyzujące i chroniące dziedzictwo przyrodnicze, historyczne i kulturalne LGD, w tym np. opracowania i publikacje na temat dziedzictwa przyrodniczo-kulturalnego LGD Bractwo Kuźnic, oznakowanie pomników przyrody i miejsc historycznych, wytyczenie szlaków/tras/ścieżek łączących walory obszaru, - organizowanie wydarzeń eksponujących walory przyrodnicze, historyczne i kulturalne LGD, udział w targach	Grupy defaworyzowane, mieszkańcy,	Projekt współpracy	<i>Liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym 1 projekt współpracy międzynarodowej</i>	3.2	projekt	0	3	Dane własne LGD w tym umowy partnerskie
		Grupy defaworyzowane, mieszkańcy, turyści	Aktywizacja	<i>Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców w tym operacji promujących Bractwo Kuźnic</i>	4.3	szt.	0	1	Dane własne LGD
		Grupy defaworyzowane, mieszkańcy, turyści	Aktywizacja	<i>Liczba konferencji/targów /prezentacji (odbywających się poza terenem LGD) z udziałem przedstawicieli LGD</i>	4.4	szt.	0	1	

2.1.2	Dziedzictwo źródłem innowacji – nowe inicjatywy lokalne –wsparcie NGO w działaniach na rzecz lokalnej społeczności	Grupy defaworyzowane, mieszkańcy,	Projekt grantowy	<i>Liczba wydarzeń/imprez organizowanych przez NGO</i>	2.12	szt.	0	5	Sprawozdanie grantobiorców dane LGD
2.2.1	Puzzle Bractwa Kuźnic – integracja produktów i usług w spójną ofertę spędzenia czasu wolnego <i>działania integrujące podmioty, produkty i usługi związane z ofertą czasu wolnego, w tym realizacja projektów partnerskich oraz tworzenie i publikacja materiałów dotyczących oferty spędzania czasu wolnego na obszarze LGD.</i>	Grupy defaworyzowane, mieszkańcy	Aktywizacja	<i>Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców w tym publikacji dotyczących oferty spędzania czasu wolnego</i>	4.3	szt.	0	1	Dane własne LGD
3.	CEL OGÓLNY	WZROST LICZBY I SIŁY FIRM LOKALNYCH ORAZ PODWYŻSZENIE JAKOŚCI RYNKU PRACY DLA MIESZKAŃCÓW LGD BRACTWO KUŹNIC							
3.1	CELE SZCZEGÓŁOWE	WZROST POZIOMU DOSTĘPNOŚCI DO UDOGODNIEŃ ULATWIAJĄCYCH ZAKŁADANIE I ROZWÓJ FIRM LOKALNYCH							
3.2		WZROST POZIOMU WSPÓLPRACY LOKALNYCH PODMIOTÓW NA RZECZ ROZWOJU GOSPODARKI I RYNKU PRACY							
WSKAŹNIK ODDZIAŁYWANIA DLA CELU OGÓLNEGO			JEDNOSTKA MIARY	STAN POCZĄTKOWY 31.12.2013 ROK	PLAN 2023ROK	ŹRÓDŁO DANYCH /SPOSÓB POMIARU			
Wo1.	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. Ludności		szt.	782	800	Dane statystyczne GUS			
Wo2.	Liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym		szt.	10,30	9,5	Dane statystyczne GUS			
Wo3.	Dochody własne jst na mieszkańca		zł	3 414	3 430	Dane statystyczne GUS			

WSKAŹNIK REZULTATU DLA CELÓW SZCZEGÓŁOWYCH		JEDNOSTKA MIARY	STAN POCZĄTKOWY 31.12.2013 ROK	PLAN 2023 ROK	ŹRÓDŁO DANYCH /SPOSÓB POMIARU				
Wr3.1	Liczba utworzonych miejsc pracy	Pełny etat średnioroczny	0	56	Ankieta monitorująca, dane LGD				
Wr3.2	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych, szkoleniach i wydarzeniach	osoba	0	40	Dane własne LGD				
Wr3.3	Liczba osób przeszkolonych, które otrzymały wsparcie dla osób z grup defaworyzowanych (samozatrudnienie, zatrudnienie osoby z grupy defaworyzowanej)	osoba	0	10	Dane własne LGD				
PRZEDSIĘWZIĘCIA		GRUPY DOCELOWE	SPOSÓB REALIZACJI	WSKAŹNIK PRODUKTU					
				NAZWA	KOD WSKAŹNIKA PROW	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ		ŹRÓDŁO DANYCH /SPOSÓB POMIARU
							POCZĄTKOWA 2015 ROK	KOŃCOWA 2023 ROK	
3.1.1	„Inkubatory” i „akceleratorzy” przedsiębiorczości <i>wspieranie istniejących i powstających firm tworzących nowe miejsca pracy, w tym wsparcie w zakresie finansów, marketingu, kwalifikacji i umiejętności, infrastruktury itp.</i>	Grupy defaworyzowane, mieszkańcy, Przedsiębiorcy	Konkurs	<i>Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa</i>	1.1	szt.	0	33	Ankieta monitorująca, dane LGD
			Konkurs	<i>Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa</i>	1.2	szt.	0	12	Ankieta monitorująca, dane LGD
3.2.1	Bractwo w biznesie <i>- działania integrujące lokalne środowiska gospodarcze oraz działania międzysektorowe na rzecz rozwoju gospodarczego LGD, - działania integrujące środowiska gospodarcze oraz działania międzysektorowe na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy,</i>	Grupy defaworyzowane, mieszkańcy, Przedsiębiorcy	Aktywizacja/ Animacja	<i>Liczba spotkań /wydarzeń adresowanych do mieszkańców w tym liczba szkoleń, spotkań informacyjno-konsultacyjnych</i>	4.3	szt.	0	2	Sprawozdanie beneficjentów, dane LGD

Tabelaryczna matryca logicznego powiązania diagnozy obszaru i ludności, analizy SWOT oraz celów i wskaźników

Zidentyfikowane problemy/wyzwania społeczno-ekonomiczne	Cel ogólny	Cele szczegółowe	Planowane przedsięwzięcia	Produkty	Rezultaty	Oddziaływanie	Czynniki zewnętrzne mające wpływ na realizację działań i osiągnięcie wskaźników
P7 – brak powszechnego włączenia mieszkańców w aktywności społeczne i kulturalne P8 – lokalnie występujące deficyty w dostępie do miejsc umożliwiających rozwój społeczno-kulturalny wspólnoty P9 – niepełne dostosowanie skali i zakresu usług społecznych do zmieniających się – na skutek procesów społecznych, demograficznych i ekonomicznych – potrzeb mieszkańców P10 – peryferyzacja obszaru przejawiająca się w jakości życia niższej niż w ośrodkach miejskich regionu P14 – słabo ukształtowane centra miejscowości, brak miejsc skupiających i udostępniających usługi i dobra codziennego użytku	Wysoka jakość życia budowana na integracji mieszkańców, swobodnym dostępie do usług społecznych i poczuciu bezpieczeństwa	Wzrost atrakcyjności, funkcjonalności i dostępności przestrzeni oraz miejsc aktywności i integracji mieszkańców	Przyjazne przestrzenie i obiekty publiczne	Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim Liczba podmiotów wspartych w ramach operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego Liczba operacji polegających na utworzeniu lub modernizacji obiektów użyteczności publicznej	Liczba wydarzeń realizowanych w nowych lub zmodernizowanych przestrzeniach lub obiektach	Liczba mieszkańców zaangażowanych we wdrażanie LSR w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym	poziom atrakcyjności miejsc i przestrzeni w ośrodkach miejskich przyciągających mieszkańców, w tym centra handlowo-usługowe i kulturalno-rozrywkowe
		Pogłębienie relacji łączących mieszkańców	Bractwo Aktywnych: zintegrowani w działaniu	Liczba wydarzeń/imprez kulturalnych, rekreacyjno-sportowych dla różnych grup wiekowych	Liczba uczestników wydarzeń/imprez dla różnych grup wiekowych	Liczba mieszkańców zaangażowanych we wdrażanie LSR w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym Liczba organizacji pozarządowych na obszarze LGD	zjawiska migracyjne wpływające na spójność społeczności wiejskich

		<i>Wzrost kompetencji mieszkańców umożliwiających radzenie sobie w zmieniającym się świecie</i>	<i>Wiedza i kompetencje dla przyszłości lokalnych społeczności</i>	<i>Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców w tym: konsultacyjnych, warsztatów, sesji, szkoleń, kursów</i>	Liczba osób uczestniczących w warsztatach, sesjach, szkoleniach, kursach i spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych	Liczba mieszkańców zaangażowanych we wdrażanie LSR w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym	tempo zmian w otoczeniu i zdolności do kształtowania oferty podnoszenia kompetencji w nawiązaniu do tempa realnych procesów
		<i>Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa</i>	Liczba osób 50+ (grupa defaworyzowana), u których podniesiono kompetencje cyfrowe	Liczba podmiotów, które zawarły umowę o przyznaniu pomocy po uprzednim otrzymaniu doradztwa świadczonego w biurze LGD	Liczba zmian w otoczeniu i zdolności do kształtowania oferty podnoszenia kompetencji w nawiązaniu do tempa realnych procesów		
		<i>Wzrost kompetencji podmiotów lokalnych w zakresie zapewniania bezpieczeństwa na obszarze LGD</i>	<i>Gotowi na niespodziewane</i>	<i>Liczba szkoleń ukierunkowanych na doskonalenie kompetencji dla grup defaworyzowanych</i>	Liczba osób 50+ (grupa defaworyzowana), u których podniesiono kompetencje cyfrowe	Liczba mieszkańców zaangażowanych we wdrażanie LSR w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym	zjawiska przyrodnicze i trendy społeczne wpływające na poziom bezpieczeństwa
			<i>Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców</i>	Liczba osób przeszkolonych w zakresie poziomu bezpieczeństwa na obszarze LGD, w tym liczba osób z grup defaworyzowanych objętych wsparciem	Liczba podmiotów, które zawarły umowę o przyznaniu pomocy po uprzednim otrzymaniu doradztwa świadczonego w biurze LGD		zjawiska przyrodnicze i trendy społeczne wpływające na poziom bezpieczeństwa

P6 – słabe wykorzystanie przyrodniczego potencjału obszaru dla celów ekonomicznych P7 – brak powszechnego włączenia mieszkańców w aktywności społeczne i kulturalne P11 – zagrożenie antropopresji na środowisko przyrodnicze P12 – niepożądane zachowania części mieszkańców, wynikające z ograniczeń ekonomicznych i świadomości, negatywnie wpływające na środowisko przyrodnicze, P13 – słabe przygotowanie infrastruktury ograniczające rozwój funkcji turystycznych	<i>Zachowanie, wzbogacanie i wykorzystywanie na cele społeczne i ekonomiczne dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego gmin obszaru LGD Bractwo Kuźnic</i>	<i>Wysoki poziom wiedzy i zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz zachowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturalnego LGD</i>	<i>Pokażmy nasze bogactwo</i>	<i>Liczba zrealizowanych projektów współpracy, w tym 1 projekt współpracy międzynarodowej</i>	Liczba osób objętych działaniami w projektach współpracy	Ogółem liczba imprez na obszarze LSR Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach rekreacyjnych, kulturalnych na obszarze LSR	ekonomiczne i prawne możliwości łączenia rozwoju gospodarczego z realizacją zasad rozwoju zrównoważonego, zainteresowanie w otoczeniu dziedzictwem obszarów wiejskich
				<i>Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców w tym operacji promujących Bractwo Kuźnic</i>	Liczba wydarzeń zrealizowanych dla mieszkańców poza obszarem LGD		ekonomiczne i prawne możliwości łączenia rozwoju gospodarczego z realizacją zasad rozwoju zrównoważonego, zainteresowanie w otoczeniu dziedzictwem obszarów wiejskich
				<i>Liczba konferencji/targów /prezentacji (odbywających się poza terenem LGD) z udziałem przedstawicieli LGD</i>	Liczba wydarzeń/imprez organizowanych przez NGO		
			<i>Dziedzictwo źródłem innowacji – nowe inicjatywy lokalne</i>				

		Stworzenie w oparciu o zasoby przyrodnicze i tradycje obszaru oferty spędzania czasu wolnego, w tym o znaczeniu edukacyjnym, kulturalnym, turystycznym	Puzzle Bractwa Kuźnic – integracja produktów i usług w spójną ofertę spędzenia czasu wolnego	Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców w tym publikacji dotyczących oferty spędzania czasu wolnego	Liczba osób, które skorzystają z publikacji lub aplikacji multimedialnych opisujących lokalne walory przyrodnicze lub kulturalne	Liczba osób uczestniczących w wydarzeniach rekreacyjnych, kulturalnych na obszarze LSR	ekonomiczne i prawne możliwości łączenia rozwoju gospodarczego z realizacją zasad rozwoju zrównoważonego, zainteresowanie w otoczeniu turystyką wiejską
P1 – brak ukształtowanego profilu gospodarczego obszaru P2 – deficyt podmiotów gospodarczych o wysokim potencjale innowacyjności P3 – niski poziom integracji lokalnych podmiotów gospodarczych P4 – ograniczona atrakcyjność lokalnego rynku pracy P5 – niski poziom rozwoju publicznych i komercyjnych usług wspierających rozwój biznesu P6 – słabe wykorzystanie przyrodniczego potencjału obszaru dla celów ekonomicznych	Wzrost liczby i sily firm lokalnych oraz podwyższenie jakości rynku pracy dla mieszkańców LGD Bractwo Kuźnic	Wzrost poziomu dostępności do udogodnień ułatwiających zakładanie i rozwój firm lokalnych	„Inkubatory” i „akceleratorzy” przedsiębiorczości	Liczba operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	Liczba utworzonych miejsc pracy	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności Liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby osób w wieku produkcyjnym Dochody własne jst na mieszkańca	tempo rozwoju gospodarczego w skali kraju i w ujęciu globalnym, procesy restrukturyzacji w regionie
				Liczba operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa			
		Bractwo w biznesie	Liczba szkoleń/wydarzeń adresowanych do mieszkańców w tym liczba szkoleń, spotkań informacyjno-konsultacyjnych	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych, szkoleniach i wydarzeniach			
				Liczba osób przeszkolonych, które otrzymały wsparcie dla osób z grup defaworyzowanych (samozatrudnienie, zatrudnienie osoby z grupy defaworyzowanej)			

ROZDZIAŁ VI. SPOSÓB WYBORU I OCENY OPERACJI ORAZ SPOSÓB USTANAWIANIA KRYTERIÓW WYBORU

Realizacja celów zawartych w LSR na lata 2014-2020 przewiduje działania dotyczące następujących typów operacji:

- operacje realizowane indywidualnie w ramach wniosków składanych przez beneficjentów innych niż LGD i wybieranych przez organ decyzyjny, a następnie przedkładanych do weryfikacji do SW,
- projekty grantowe,
- operacje własne LGD (których beneficjentem i realizatorem operacji jest LGD),
- projekty współpracy (w tym projekt międzynarodowy oraz projekt krajowy).

Uregulowania sposobu wyboru i oceny operacji, a także stosowanych podczas tego procesu kryteriów, zaprojektowane zostały odrębnie dla każdego typu operacji przewidzianych w dokumencie Strategii. W trakcie opracowywania rozwiązań formalnych dbano przede wszystkim o zgodność zapisów z przepisami obowiązującymi dla RLKS, a także dopasowanie ich do specyfiki obszaru objętego LSR (co w szczególności ujęte zostało w sposobie sformułowania kryteriów). Przyjęte rozwiązania formalno-instytucjonalne zostały skonstruowane w taki sposób, aby umożliwiły sprawny i transparentny wybór operacji w oparciu o ustalenia poczynione podczas definiowania problemów, przedsięwzięć, celów i wskaźników. Procedury wyboru operacji na każdym etapie opracowywania zostały skonsultowane z Grupą Roboczą powołaną do opracowania LSR.

Proces oceny i wyboru operacji w ramach LSR opiera się na dwóch dokumentach:

1. Regulamin Rady – opisujący zasady zwoływania i organizacji posiedzeń organu decyzyjnego (sposób informowania członków organu o posiedzeniach i zasady dostarczania dokumentów dotyczących spraw podejmowanych na posiedzeniach Rady), zasady powoływania i odwoływania członków organu decyzyjnego, zasady dotyczące zachowania bezstronności i unikania konfliktu interesu wraz z obowiązkiem publikowania protokołów z posiedzeń organu decyzyjnego zawierający informacje o wyłączeniach z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy, regulacje zapewniające zachowanie parytetu w poszczególnych głosowaniach organu decyzyjnego, gwarantującego, że co najmniej 50% głosów podczas dokonywania wyboru wniosków dofinansowania, pochodzi od członków, którzy nie są przedstawicielami sektora publicznego, zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru, zasady protokołowania posiedzeń organu decyzyjnego, zasady wynagradzania członków Rady oraz opis sposobu udostępniania procedur do wiadomości publicznej. Regulamin Rady przyjęty jest w drodze uchwały Walnego Zebrania Członków, po uprzednim opracowaniu zapisów przez biuro LGD w oparciu o doświadczenia we wdrażaniu LSR na lata 2007-2013.

2. Procedury wyboru i oceny operacji - zawierające regulacje zapewniające stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru, zasady ustalania kwoty wsparcia dla danej operacji, opis sposobu informowania o wynikach oceny i możliwości wniesienia protestu, w tym warunki i sposób wniesienia protestu, termin na jego wniesienie zgodnie z art. 22 ustawy o RLKS, zasady rozpatrywania protestu a także wzory dokumentów.

Propozycję procedur przygotowało biuro LGD w oparciu o doświadczenia we wdrażaniu LSR na lata 2007-2013 oraz dostępne wytyczne.

Zasady i Regulaminy określające parytety w poszczególnych głosowaniach, przejrzysty podział zadań i zakres odpowiedzialności Organów LGD i Biura, zapewnienie w naborze tych samych kryteriów wyboru, organizację naborów, sposoby zgodności operacji z LSR i wyboru operacji do dofinansowania, ustalenie kwot wsparcia, zasady ustalania kworum i systemu głosowania, sposób postępowania w celu zapobiegania podwójnemu finansowaniu operacji, tryb odwołania od rozstrzygnięć Rady znajdują się w odpowiednich załącznikach do Strategii.

PROCEDURY OCENY I WYBORU OPERACJI

Najważniejsze założenia poszczególnych rozwiązań przedstawione zostały z zachowaniem podziału na typ przewidzianej operacji, dlatego też LGD „Bractwo Kuźnic” opracowało przejrzyste i niedyskryminujące procedury ich realizacji, szczegółowo opisujące proces wyboru, sposób rozliczania, monitoring i kontrolę. Główne elementy procedury zestawione zostały poniżej:

Procedury oceny i wyboru operacji w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW 2014-2020			
Elementy zawarte w dokumencie	Operacje realizowane przez beneficjentów innych niż LGD	Projekty grantowe	Operacje własne LGD
1. wskazano i opisano sposób udostępnienia procedur do wiadomości publicznej	✓	✓	✓
2. szczegółowo określono zasady podejmowania decyzji w sprawie wyboru operacji	✓	✓	✓
3. określono sposób organizacji naborów wniosków	✓	✓	✓
4. przewidziano podawanie do publicznej wiadomości protokołów z posiedzeń dotyczących oceny i wyboru operacji zawierających informacje o wyłączeniach z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem, których wniosków wyłączenie dotyczy	✓	✓	✓
5. określono szczegółowy sposób informowania o wynikach oceny i możliwości wniesienia protestu	✓	✓	✓

Wszystkie przygotowane przez LGD procedury mają na celu zagwarantowanie jak największej poprawności oraz jawności stosowanych rozwiązań:

- zapewniają prawidłowy przebieg procesu oceny i wyboru operacji, poprawności dokumentacji oraz zgodności formalnej
- przewidują zasady i tryb postępowania w przypadku zastosowania procedury odwoławczej (termin, warunki i sposób wniesienia protestu), podawanie do publicznej informacji protokołów z każdego etapu procesu wyboru operacji (zawierają tym samym także informacje o wyłączeniach członków organu decyzyjnego z procesu decyzyjnego, ze wskazaniem których wniosków wyłączenie dotyczy).
- przewidują przejrzysty sposób postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów,
- określają tryb wniesienia przez wnioskodawców protestu od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sposób zapewniający możliwość skutecznego wniesienia protestu,
- w celu realizacji zapisów art. 32 ust. 3 pkt. b) Rozporządzenia 1303/2014 w regulaminie funkcjonowania Rady LGD uregulowano kwestię prowadzenia rejestru interesów w którym będą zawarte informacje na temat więzów wspólnych interesów lub korzyści, łączących członków Rady, które mogą mieć wpływ na podejmowanie decyzji przez Radę
- przewidują przejrzysty sposób postępowania w sytuacji rozbieżnych ocen w ramach kryteriów

- Procedury zawierają także wzory wszystkich dokumentów, o których mowa w treści ich zapisów.

Opracowane procedury są przejrzyste, niedyskryminujące, a także pozwalają uniknąć ryzyka konfliktu interesów. Ponadto przewidujące regulacje zapewniające zachowanie parytetu sektorowego, a także szczegółowo regulują sytuacje wyjątkowe –określono sposób postępowania w przypadku takiej samej liczby punktów, a także zapewniają stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru. **Wszystkie procedury zostały zatwierdzone uchwałą Zarządu.**

KRYTERIA WYBORU WNIOSKÓW

Kryteria zostały przygotowane w podziale na następujące rodzaje operacji:

1. operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD, a w ich ramach:

- operacje z zakresu podejmowania działalności;
- operacje z zakresu rozwoju przedsiębiorczości;
- operacje z zakresu infrastruktury;
- operacje własne LGD;

2. projekty grantowe oraz projekt grantowy SMART VILLAGE

Dla operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD i dla grantobiorców opracowano lokalne kryteria wyboru odrębnie dla każdej grupy.

Złożone w trakcie naboru wnioski będą oceniane przez Członków Rady według tych kryteriów za pomocą **Kart oceny operacji**.

Opracowane kryteria mają charakter oceny wagowo-punktowej i zawierają szczegółowy opis wyjaśniający sposób oceny wskazujący wymagania konieczne do spełnienia danego kryterium. Wnioski oceniane będą przede wszystkim pod kątem spójności proponowanego projektu z zapisami zawartymi w Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność tj. mają realizować ww. dokumencie cele, przedsięwzięcia, wskaźniki. Premiowane będą ponadto projekty wykorzystujące lokalne potencjały do wyeliminowania zidentyfikowanych problemów, a w rozwoju przedsiębiorczości zakłada się ponadto przyznawanie punktów projektom, które zakładają wykorzystanie większego wkładu własnego beneficjenta.

Kryteria wyboru operacji uwzględniają wymogi określone w PROW na lata 2014-2020.

Procedura zmian lokalnych kryteriów wyboru przewiduje, że uprawnionymi do wnoszenia zmian są: członkowie Rady, Zarząd oraz co najmniej 5 członków stowarzyszenia (jednocześnie) - zgłaszając to pisemnie wraz ze szczegółowym uzasadnieniem Przewodniczącemu Rady.

Zmiany kryteriów oceny i wyboru operacji dokonuje Zarządu LGD. Będą one obowiązywać dla konkursów ogłoszonych po dniu podjęcia uchwały.

INNOWACYJNOŚĆ W KRYTERIACH WYBORU

W ramach procesu wdrażania LSR premiowane będą wszelkie działania, których celem będzie poszukiwanie nowych, lepszych i efektywniejszych sposobów rozwiązywania problemów występujących na obszarze Bractwa Kuźnic. Oznacza to, że dany rodzaj usługi, produkcji, sposób wytwarzania, sposób podejścia do rozwoju jest postrzegany przez kogoś jako nowość, mimo, że istnieje już od jakiegoś czasu i jest znana przez inne osoby, czy na innym obszarze.

Innowacja rozumiana jest jako:

- dostarczenie usług lub produktów
- i/lub zrealizowanie inwestycji
- i/lub wykorzystanie technologii w procesie produkcji/świadczenia usługi

dotychczas nie znanych/stosowanych na obszarze gminy/LSR.

W wyniku realizacji LSR uzyskane zostaną następujące rezultaty o charakterze innowacyjnym:

Innowacja organizacyjna:

- wprowadzenie znaczących zmian w strukturach organizacyjnych podmiotów działających na obszarze LGD;
- wdrożenie zaawansowanych technik zarządzania w organizacjach z terenu LGD;
- wdrożenie nowych lub znacząco zmienionych strategii;
- wprowadzenie zasadniczych zmian lub tworzenie nowych sieci kooperacji w zakresie współpracy pomiędzy podmiotami lokalnymi;

Innowacja procesowa:

- wprowadzenie zmian polegających na udoskonaleniu nowych lub znacząco udoskonalonych metod wytwarzania;
- wprowadzenie zmian w sposobie docierania z produktem do odbiorców w szczególności tworzenie strategii lub programów promocji lokalnych produktów turystycznych lub strategii wytwarzania lokalnych produktów kulinarnych, rzemieślniczych i innych;
- tworzenie sieci kooperacji między podmiotami na terenie LGD;
- tworzenie nowych form współpracy pomiędzy podmiotami.

Innowacja produktowa:

- udoskonalanie produktów lokalnych (turystycznych, kulturalnych i innych);
- tworzenie nowych produktów markowych;
- wprowadzanie nowy lub ulepszony produkt na rynek;
- wykorzystanie walorów lokalnych w szczególności przyrodniczych do tworzenia produktów lokalnych i produktów wizytówek (wspieranie rozwoju produktów tradycyjnych lub wytworzenie nowego produktu lokalnego);
- rozszerzenie działalności organizacji pozarządowych o nowe akcje, wydarzenia, usługi.

Innowacja społeczna:

- nowe działania społeczne, mające na celu polepszenie jakości życia osób, całych społeczności
- innowacje społeczne to „rozwiązania, które równocześnie odpowiadają na zapotrzebowanie społeczne jak i powodują trwałą zmianę w danych grupach społecznych. Te rozwiązania mogą wiązać się z innowacyjnymi produktami, usługami bądź procesami, które umożliwiają odmienne rozwiązywanie typowych problemów społecznych.

Zatem innowacyjność w odniesieniu do operacji przewidzianych w LSR oznacza:

- **dla operacji z zakresu podejmowania oraz rozwoju przedsiębiorczości:** wprowadzenie nowego produktu, usługi, procesu, metody marketingowej, modelu organizacyjnego na poziomie gminy lub na skalę większą niż gmina. Udowodnienie innowacyjności leży po stronie wnioskodawcy i wynikać ma z jego oświadczenia i opisu; oceniany będzie brak lub istnienie innowacyjności.
- **dla operacji z zakresu inwestycji:** niestandardowe lub pro-ekologiczne rozwiązania konstrukcyjne, technologiczne, architektoniczne lub/i partycypacyjne wykorzystanie powstałej infrastruktury (współpraca międzysektorowa służąca realizacji celów inwestycji, wykorzystanie potencjału obiektu). Udowodnienie innowacyjności będzie leżeć po stronie wnioskodawcy i wynikać ma z opisu projektu inwestycji; oceniany będzie brak lub istnienie innowacyjności.
- **dla projektów grantowych:** niestandardowe wykorzystanie w ramach operacji lokalnych zasobów (przyrodniczych, kulturalnych, społecznych itp.). Udowodnienie innowacyjności będzie leżeć po stronie wnioskodawcy i wynikać ma z opisu; oceniany będzie brak lub istnienie innowacyjności.
- **dla operacji własnych:** nowe rozwiązania, które zaspakajają potrzeby społeczne i nowatorskie podejście w projekcie do wsparcia grup dewaforyzowanych. Udowodnienie innowacyjności będzie leżeć po stronie wnioskodawcy i wynikać ma z opisu; oceniany będzie brak lub istnienie innowacyjności.

OKREŚLENIE WYSOKOŚCI WSPARCIA I INTENSYWNOŚCI POMOCY

Wysokość wsparcia na realizację operacji w ramach LSR szczegółowo określa Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania

pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. LGD przyjmuje określoną intensywność wysokości pomocy zgodnie z wymienionym wyżej rozporządzeniem w zależności od kategorii beneficjenta:

- a) **do 70% kosztów kwalifikowalnych** – w przypadku podmiotu wykonującego działalność gospodarczą,
- b) **do 100%** kosztów kwalifikowalnych - w przypadku:
  - podmiotu niewykonującego działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców,
  - organizacji pozarządowej, która wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, - jeżeli organizacja ta ubiega się o pomoc w zakresie określonym w § 2 ust.1 pkt.1 oraz 4-8;
- c) nie wyższej niż **63,63%** kosztów kwalifikowalnych – w przypadku jednostki sektora finansów publicznych
- d) **premii 50 000,00** dla podejmujących działalność gospodarczą
- e) **bonus finansowy - premia 60 000,00** dla podejmujących działalność gospodarczą
- f) **dotatkowe środki - premia 70 000,00** dla podejmujących działalność gospodarczą

WYSOKOŚĆ WSPARCIA NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Wysokość wsparcia przyznanego na podjęcie działalności gospodarczej ustalono na poziomie 50 000,00 zł. W okresie programowania 2007-2013 LGD żaden z beneficjentów nie złożył wniosku o dofinansowanie na rozpoczęcie działalności w związku z czym LGD nie miało doświadczenia pozwalającego określić kwotę bazową dla tego rodzaju działalności. Wysokość premii na podjęcie działalności ustalono m.in. na podstawie rozmów z lokalnymi przedsiębiorcami biorącymi udział w konsultacjach społecznych. Ustalając wysokość wsparcia kierowano się również informacjami pochodzącymi z lokalnego rynku pracy i wielkością dotacji udzieloną na cel przez Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie i Lublińcu (max. 22 000,00 zł). Na podstawie analizy SWOT oraz informacji konsultacyjnych założyliśmy, że kwota dofinansowania na poziomie 50 000,00 zł powinna pozwolić na uruchomienie działalności w zakresie odpowiadającym możliwościom jednoosobowej firmy w różnych branżach. Kwota przyznawana na podjęcie działalności gospodarczej, będzie kwotą stałą, a opracowany przez wnioskodawcę biznesplan będzie musiał być uzasadniony ekonomicznie.

BONUS FINANSOWY - WYSOKOŚĆ WSPARCIA NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Wysokość wsparcia przyznanego z bonusu finansowego na podjęcie działalności gospodarczej ustalono na poziomie 60 000,00 zł. Z przeprowadzonych rozmów z beneficjentami zrealizowanych projektów do 2018r. z tego działania wynikało jednoznacznie, że dotychczasowa kwota premii 50 000,00 zł. była dla nich niewystarczająca. Już na starcie, bezpośrednio po rozliczeniu operacji zmuszeni byli do zainwestowania własnych środków w rozwój powstałej firmy. Kwota przyznawana z bonusu finansowego na podjęcie działalności gospodarczej, będzie kwotą stałą, a opracowany przez wnioskodawcę biznesplan będzie musiał być uzasadniony ekonomicznie.

DODATKOWE ŚRODKI - WYSOKOŚĆ WSPARCIA NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Wysokość wsparcia przyznanego w ramach dodatkowych środków na podjęcie działalności gospodarczej ustalono na poziomie 70 000,00 zł. Z przeprowadzonych rozmów z beneficjentami zrealizowanych projektów do 2020r. z tego działania wynikało jednoznacznie, że dotychczasowa kwota premii 60 000,00 zł. była dla nich niewystarczająca. Już na starcie, bezpośrednio po rozliczeniu operacji zmuszeni byli do zainwestowania własnych środków w rozwój powstałej firmy. Kwota przyznawana z dodatkowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, będzie kwotą stałą, a opracowany przez wnioskodawcę biznesplan będzie musiał być uzasadniony ekonomicznie.

WYKAZ KWOT WSPARCIA I INTENSYWNOŚĆ POMOCY PRYZNAWANEJ DLA PROJEKTÓW REALIZOWANYCH W RAMACH PODDZIAŁANIA 19.2 PROW 2014-2020

Przedsięwzięcia	Wysokość wsparcia (PLN)	Intensywność pomocy (%) A- jednostki sektora finansów publicznych B – osoby wykonujące działalność gospodarczą C – pozostałe podmioty D- bezrobotni mieszkańcy	Wysokość wsparcia (PLN)	Intensywność pomocy (%) A- jednostki sektora finansów publicznych B – osoby wykonujące działalność gospodarczą C – pozostałe podmioty	Wysokość wsparcia (PLN)	Intensywność pomocy (%) A- jednostki sektora finansów publicznych B – osoby wykonujące działalność gospodarczą C – pozostałe podmioty
	KONKURSY INDYWIDUALANE		PROJEKTY GRANTOWE		OPERACJE WŁASNE	
Przedsięwzięcie 1.1.1	Od 50 000,00	A – nie wyższej niż 63,63 C- do 100				
Przedsięwzięcie 1.2.1			Od 5 000,00 do 20 000,00 W ramach wsparcia nie można dokonywać zakupu : wyposażenia, sprzętu, urządzeń, itp.	A, C - do 100		
Przedsięwzięcie 1.3.1			KONCEPCJA SMART VILLAGE 1 KONCEPCJA – 4 000,00		do 50 000,00	A – nie wyższej niż 63,63 B - do 70 C - do 100
Przedsięwzięcie 2.1.2			Od 5 000,00 do 20 000,00 W ramach wsparcia nie można dokonywać zakupu : wyposażenia, sprzętu, urządzeń, itp.	A, C - do 100		
Przedsięwzięcie 3.1.1	Premia 50 000,00	D - 100				
	Premia 60 000,00 (bonus finansowy)					
	Premia 70 000,00 (dodatkowe środki)					
	Od 25 001,00 do 300 000,00 Wysokość wsparcia na utworzenie 1 etatu średnioroczny nie może przekroczyć 100 000,00 zł	B - do 70				

ROZDZIAŁ VII. PLAN DZIAŁANIA

Realizacja działań w ramach LSR została zaplanowana w kontekście 3 kluczowych etapów:

1 etap: lata 2016-2018

2 etap: lata 2019-2021

3 etap: lata 2022-2023

Większość operacji planowanych do realizacji, została zaplanowana w 1 i 2 etapie w sposób umożliwiający minimalizowanie ryzyka związanego z osiągnięciem wskaźników przyjętych jako miary sukcesu jej wdrażania.

CEL OGÓLNY Nr 1	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-23			Razem 2016-2023		Poddziałanie/ zakres Programu
	Kod i nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w EURO	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w EURO	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w EURO	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w EURO	
Cel szczegółowy 1.1. Wzrost atrakcyjności, funkcjonalności i dostępności przestrzeni oraz miejsc aktywności i integracji mieszkańców													
Przedsięwzięcie 1.1.1	2.4 Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	1 szt.	50	70 186,96	1 szt.	100	30 160,90				2	100 347,86	19.2 Realizacja LSR Konkurs
	2.5 Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	1 szt.	30	24 494,48	2 szt.	100	122 795,02				3	147 289,50	
	2.9 Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim	1 szt.	100	59 291,76							1	59 291,76	

	2.11 Liczba podmiotów wspartych w ramach operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego	1 szt.	100	57 606,82						1	57 606,82	
	Liczba operacji polegających na utworzeniu lub modernizacji obiektów użyteczności publicznej (wskaźnik dodatkowy)	4 szt.								7		
	2.4 Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej					5 szt.	100	63 652,67			5	63 652,67
	2.11 Liczba podmiotów wspartych w ramach operacji obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego						1 szt.	100	33 311,59	5	93 311,59	19.2 Realizacja LSR Bonus finansowy
							4 szt.	100	60 000,00			
	2.5 Liczba przebudowanych obiektów infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej, sportowej, kulturalnej						5 szt.	100	188 385,13	5	188 385,13	19.2 Realizacja LSR Dodatkowe środki
Razem cel szczegółowy 1.1				211 580,02			216 608,59		281 696,72		709 885,33	

Cel szczegółowy 1.2. Pogłębienie relacji łączących mieszkańców															
Przedsięwzięcie 1.2.1	4.3 Liczba wydarzeń /impresz kulturalnych, rekreacyjno-sportowych dla różnych grup wiekowych				5 szt.	100	23 492,38				5	23 492,38	19.2 Realizacja LSR Projekt grantowy		
	Razem cel szczegółowy 1.2			0,00			23 492,38			0,00		23 492,38			
Cel szczegółowy 1.3. Wzrost kompetencji mieszkańców umożliwiającym radzenie sobie w zmieniającym się świecie															
Przedsięwzięcie 1.3.1	4.3 Liczba spotkań/ wydarzeń adresowanych do mieszkańców w tym konsultacyjnych, warsztatów, sesji, szkoleń, kursów	7 szt.	41,88	3 324,72	3 szt.	54,77	1 022,50		2 szt.	100	3 590,00	12	7 937,22	Aktywizacja/ Animacja	
	4.1 Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	59 osobodni	100	2 771,94								59	2 771,94	Aktywizacja/ Animacja	
	4.2 Liczba podmiotów którym udzielono indywidualnego doradztwa	100 szt.	40	W ramach kosztów wynagrodzeń pracowników	120 szt.	88	W ramach kosztów wynagrodzeń pracowników	30 szt.	100	W ramach kosztów wynagrodzeń pracowników	250 (wielokrotne naliczanie)	W ramach kosztów wynagrodzeń pracowników			Koszty bieżące LGD
	2.1 Liczba szkoleń ukierunkowanych na doskonalenie kompetencji dla grup defaworyzowanych				5 szt.	50	10 824,39	5 szt.	100	10 824,39	10	21 648,78	19.2 Realizacja LSR Operacja własna		

	2.1 Liczba szkoleń ukierunkowanych na doskonalenie kompetencji dla grup defaworyzowanych							5 szt.	100	12 500,00	5	12 500,00	19.2 Realizacja LSR Operacja własna Dodatkowe środki	
	Liczba oddolnych koncepcji SV							5 szt.	100	5 000,00	5	5 000,00	19.2 Realizacja LSR Projekt grantowy Koncepcja SMART VILLAGE Dodatkowe środki	
Razem cel szczegółowy 1.3				6 096,66			11 846,89			31 914,39		49 857,94		
Cel szczegółowy 1.4. Wzrost kompetencji podmiotów lokalnych w zakresie zapewniania bezpieczeństwa na obszarze LGD														
Przedsięwzięcie 1.4.1	4.3 Liczba spotkań /wydarzeń adresowanych do mieszkańców					2 szt.	100	3 848,12				2	3 848,12	Aktywizacja/ Animacja
	2.1 Liczba szkoleń ukierunkowanych na doskonalenie kompetencji									12 500,00	1	12 500,00	19.2 Realizacja LSR Operacja własna Dodatkowe środki	
Razem cel szczegółowy 1.4				0,00			3 848,12			12 500,00		16 348,12		
Razem cel ogólny 1				217 676,68			255 795,98			326 111,11		799 583,77		

CEL OGÓLNY Nr 2	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Poddziałanie/ zakres Programu
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	Planowane wsparcie w EURO	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	Planowane wsparcie w EURO	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika następująco	Planowane wsparcie w EURO	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w EURO	
Cel szczegółowy 2.1. Wysoki poziom wiedzy i zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz zachowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturalnego LGD													
Przedsięwzięcie 2.1.1	3.2 Liczba zrealizowanych projektów współpracy, (w tym 1 projekt współpracy międzynarodowej)	2 szt.	67	22 500,00				1 szt.	100	45 750,00	3	68 250,00	19.3 Projekty współpracy
	4.3 Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców w tym operacji promujących Bractwo Kuźnic	1 szt.	100	4 943,50							1	4 943,50	Aktywizacja/ Animacja
	4.4 Liczba konferencji /targów/prezentacji (odbywających się poza terenem LGD) z udziałem przedstawicieli LGD	1 szt.	100	250,00								1	250,00
Przedsięwzięcie 2.1.2	2.12 Liczba wydarzeń/imprez organizowanych przez NGO				5 szt.	100	21 992,03				5	21 992,03	19.2 Realizacja LSR Projekt grantowy
Razem cel szczegółowy 2.1				27 693,50			21 992,03			45 750,00		95 435,53	

Cel szczegółowy 2.2. Stworzenie w oparciu o zasoby przyrodnicze i tradycje obszaru oferty spędzania czasu wolnego, w tym o znaczeniu edukacyjnym, kulturalnym, turystycznym															
Przedsięwzięcie 2.2.1	4.3 Liczba spotkań/ wydarzeń adresowanych do mieszkańców w tym publikacji oferty spędzania czasu wolnego				1 szt.	100	1 999,98				1	1 999,98	Aktywizacja/ Animacja		
Razem cel szczegółowy 2.2											1 999,98	0,00			
Razem cel ogólny 2											27 693,50	23 992,01	45 750,00	97 435,51	
CEL OGÓLNY Nr 3	Lata	2016-2018			2019-2021			2022-2023			Razem 2016-2023		Poddziałanie/ zakres Programu		
	Nazwa wskaźnika	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w EURO	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w EURO	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Planowane wsparcie w EURO	Razem wartość wskaźników	Razem planowane wsparcie w EURO			
Cel szczegółowy 3.1. Wzrost poziomu dostępności do udogodnień ułatwiających zakładanie i rozwój firm lokalnych															
Przedsięwzięcie 3.1.1	1.1 Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	5 szt.	56	59 244,07	4 szt.	100	46 546,85				9	105 790,92	19.2 Realizacja LSR Konkurs		
	1.1.1 Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa				4 szt.	50	53 293,05	4 szt.	100	60 000,00	8	113 293,05	19.2 Realizacja LSR Bonus finansowy I		

	1.1.2 Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa							4 szt.	100	60 000,00	4	60 000,00	19.2 Realizacja LSR <i>Bonus finansowy II</i>
								2 szt.	100	12 106,55	2	12 106,55	19.2 Realizacja LSR <i>Konkurs</i>
								11 szt.	100	204 076,86	11	204 076,86	19.2 Realizacja LSR <i>Dodatkowe środki</i>
	1.2 Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	5 szt.	56	174 464,21	7 szt.	100	244 249,89				12	418 714,10	19.2 Realizacja LSR <i>Konkurs</i>
Razem cel szczegółowy 3.1				233 708,28			344 089,79			336 183,41		913 981,48	
Przedsięwzięcie 3.2.1	4.3 Liczba spotkań /wydarzeń adresowanych do mieszkańców w tym liczba szkoleń, spotkań informacyjno-konsultacyjnych	2 szt.	100	749,24							2	749,24	<i>Aktywizacja/ Animacja</i>
Razem cel szczegółowy 3.2				749,24			0,00			0,00		749,24	
Razem cel ogólny 3				234 457,52			344 089,79			336 183,41		914 730,72	
RAZEM LSR				444 127,90			676 061,15			691 560,95		1 811 750,00	

ROZDZIAŁ VIII. BUDŻET LSR

Realizacja Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność LGD „Bractwo Kuźnic” na lata 2014-2020, opierać się będzie o środki PROW. Budżet LSR przewiduje wydatki dotyczące aktywizacji, kosztów bieżących, projektów współpracy i realizacji LSR. Wydatki w ramach projektów współpracy, realizacji LSR wynikają z analizy SWOT i w związku z tym mają swoje odzwierciedlenie w tabeli celów i wskaźników. Koszty bieżące oraz Aktywizacja ujęte są jedynie w tabeli Budżet LSR. Koszty określone jako bieżące to przede wszystkim koszty związane z zarządzaniem procesem wdrażania LSR, w tym koszty wynagrodzeń personelu, utrzymania i wyposażenia biura LGD. Kolejną grupę kosztów stanowią wydatki na działania aktywizacyjne. Obejmują one koszty związane ze szkoleniem osób zaangażowanych w realizację LSR, animowaniem, wspieraniem społeczności lokalnych w zakresie realizacji celów oraz działaniami szkoleniowymi i doradczymi, a także informacyjno-promocyjnymi dotyczącymi całego obszaru LGD. W budżecie LSR zabezpieczono także środki finansowe na realizację projektów współpracy. Wynoszą one 2 % wysokości wsparcia z budżetu przeznaczanego na realizację działania 19.2. Poniżej znajduje się zestawienie, prezentujące przyporządkowanie zakresu wsparcia do budżetu PROW.

BUDŻET LSR	
ZAKRES WSPARCIA	WSPARCIE FINANSOWE PROW (EURO)
REALIZACJA LSR (art. 35 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1303/2013)	1 721 000,00
WSPÓŁPRACA (art. 35 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013)	68 250,00
KOSZTY BIEŻĄCE (art. 35 ust. 1 lit. d rozporządzenia nr 1303/2013)	301 470,00
AKTYWIZACJA (art. 35 ust. 1 lit. l rozporządzenia nr 1303/2013)	22 500,00
RAZEM	2 113 220,00

Środki wydatkowane na realizację strategii pochodzić będą głównie z 3 źródeł, w tym:

- Budżet EFRROW,
- Budżet państwa,
- Wkład własny.

Poniższa tabela prezentuje plan finansowy dla LGD „Bractwo Kuźnic”, uwzględniający powyższe 3 źródła finansowania w tym podział na beneficjentów innych niż jednostki sektora finansów publicznych oraz beneficjentów będących jednostkami sektora finansów publicznych. Budżet LSR skonstruowany jest z zasadą, że kwota dostępnych środków obejmuje zarówno wkład EFRROW, jak i wymagany krajowy wkład środków publicznych. Zgodnie z PROW wielkość wkładu EFRROW to nie więcej niż 63,63% a wymagany krajowy wkład środków publicznych to 36,37%. W przypadku operacji, gdzie beneficjentem jest jednostka sektora finansów publicznych krajowym wkładem środków publicznych jest wkład własny tej jednostki na poziomie zapewniającym wymaganą wysokość krajowego wkładu (36,37%), a pomoc wypłacana przez agencję płatniczą w wysokości, nie wyższej niż 63,63% kosztów kwalifikowalnych w całości finansowana jest ze środków EFRROW.

PLAN FINANSOWY W ZAKRESIE PODDZIAŁANIA 19.2 PROW 2014-2020				
	Wkład EFRROW (EURO)	Budżet państwa (EURO)	Wkład własny będący wkładem krajowych środków publicznych (EURO)	RAZEM (EURO)
Beneficjenci inni niż jednostki sektora finansów publicznych	1 034 823,50	591 176,50		1 626 000,00
Beneficjenci będący jednostkami sektora finansów publicznych	60 448,50		34 551,50	95 000,00
RAZEM (EURO)	1 095 072,00	591 176,50	34 551,50	1 721 000,00

Poniżej zaprezentowano powiązania budżetu z poszczególnymi celami LSR:

CEL SZCZEGÓŁOWY	BUDŻET NA REALIZACJĘ CELU EURO	POWIĄZANIE BUDŻETU Z CELAMI
Wzrost atrakcyjności, funkcjonalności i dostępności przestrzeni oraz miejsc aktywności i integracji mieszkańców	709 361,43	Postawy mieszkańców, a szczególnie ich zaangażowanie w rozwój wspólnoty lokalnej stanowią jedną z osi strategicznego rozwoju i jedno z głównych wyzwań stojących przed LGD. Wśród deficytów utrudniających aktywizację i integrację społeczną mieszkańcy wskazują często na deficyt miejsc i przestrzeni. W wielu przypadkach miejsca istniejące wymagają radykalnej odnowy, doposażenia umożliwiającego rozwój nowych, atrakcyjniejszych dla różnych grup społecznych funkcji. Należy też zaznaczyć, że operacje przewidywane w ramach tego celu są niezbędne dla zaspokojenia potrzeb i aktywizacji grup defaworyzowanych. Skala przewidywanego budżetu wynika z inwestycyjnego charakteru planowanych operacji. Zakres tematyczny operacji jest szeroki i obejmuje miejsca i przestrzenie integrujące i aktywizujące mieszkańców poprzez kulturę, rekreację, działalność społeczną. Ponadto, inwestycje dotyczyć będą także różnego rodzaju obiektów użyteczności publicznej, w których mieszkańcy mogą się spotykać na co dzień. Podejmowane inwestycje – jeżeli będą cechowały się wysokim standardem – prowadzić będą do relatywnego podniesienia atrakcyjności obszaru względem ośrodków miejskich i aglomeracyjnych. Stanowi 41% całego budżetu LSR.

Pogłębienie relacji łączących mieszkańców	23 492,38	W realizację Strategii Rozwoju Lokalnego kierowanego przez społeczność Bractwa Kuźnic na lata 2016-2022, włączani muszą być w sposób aktywni jej interesariusze, reprezentujący 3 sektory: pozarządowy (społeczny), gospodarczy i publiczny. Jest to konieczne dla osiągnięcia efektu synergii zaplanowanych rezultatów i realizacji celu głównego LSR, jakim jest zwiększenie udziału społeczności lokalnej w realizacji polityki zrównoważonego rozwoju obszaru Bractwo Kuźnic. Realizacja operacji w ramach tego celu prowadzić powinna do podniesienia poziomu inicjatyw oddolnych – kreowanych i realizowanych z udziałem mieszkańców. Wspólnie podejmowane działania przyczyniać się będą do realnego pogłębienia i utrwalania relacji między mieszkańcami. Można się spodziewać – biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia LGD – znacznego zainteresowania realizacją tego celu szczegółowego. Budżet na realizację tego celu wynosi 2% całego budżetu LSR.
Wzrost kompetencji mieszkańców umożliwiających radzenie sobie w zmieniającym się świecie	39 148,78	Rozwój społeczności lokalnej odbywać się musi w powiązaniu z procesami zachodzącymi w otoczeniu. Peryferyjne położenie obszaru w regionie wymaga budowania kompetencji cywilizacyjnych pozwalających na podtrzymywanie i wzmacnianie aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców. Kompetencje te dotyczą umiejętności budowania relacji, posługiwania się informacją, codziennego wykorzystywania nowych technologii, przedsiębiorczości rozumianej jako umiejętność radzenia sobie z niestandardowymi sytuacjami, wykorzystywania szans i ponoszenia dobrze skalkulowanego ryzyka. Podejmowane w ramach celu operacje będą miały charakter miękki i nie będą pociągały za sobą znaczących kosztów. Budżet na realizację celu wynosi 2% całego budżetu LSR.
Wzrost kompetencji podmiotów lokalnych w zakresie zapewniania bezpieczeństwa na obszarze LGD	12 500,00	Podmiotami lokalnymi w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa są m.in. Ochotnicze Straże Pożarne. Ich priorytetem jest zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom oraz wysoka jakość wykonywanych usług przez strażaków. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom druhów zaplanowaliśmy zorganizowanie szkoleń, których celem jest przypomnienie podstawowych informacji dotyczących udzielania pomocy poszkodowanym, a także przeszkolenie strażaków z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy i uzyskanie tytułu ratownika. Podejmowane w ramach celu operacje będą miały charakter miękki i nie będą pociągały za sobą znaczących kosztów. Budżet na realizację celu wynosi 1% całego budżetu LSR.

Wysoki poziom wiedzy i zaangażowanie mieszkańców w działania na rzecz zachowania dziedzictwa przyrodniczo-kulturalnego LGD	21 992,03	Spójność obszaru LGD, w sposób istotny związana jest z dwoma aspektami, tożsamością mieszkańców oraz dbałością o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze. Dlatego też, w ramach tego celu realizowane będą działania wsparcia dla funkcjonowania NGO, zespołów i grup kultywujących tradycje. Realizacja celu jest niezwykle ważna jako dopełnienie działań podejmowanych przez samorządy, ponieważ żadne rozwiązania organizacyjne, czy infrastrukturalne nie będą skuteczne bez ukształtowania właściwych, proekologicznych postaw społeczności lokalnej. W ramach celu realizowane będą różnego rodzaju operacje edukacyjne, popularyzujące wiedzę o obszarze, akcje i wydarzenia wzmacniające świadomość i kształtujące postawy. Budżet na realizację celu wynosi 1% całego budżetu LSR.
Wzrost poziomu dostępności do udogodnień ułatwiających zakładanie i rozwój firm lokalnych	913 981,48	Atrakcyjność obszaru LGD uwarunkowana jest rozwojem przedsiębiorczości na jej terenie, gdyż przekłada się to przede wszystkim na miejsca pracy dla mieszkańców, a w konsekwencji na płacenie podatków, które zasilają również budżet lokalnego samorządu. Istotnym dla Strategii Bractwa Kuźnic, jest wykorzystanie potencjału lokalnego dla tworzenia nowych lub rozwijania istniejących przedsiębiorstw czy usług, aby w pełni wykorzystywać potencjał obszaru, również w obrocie gospodarczym. Ważnym wyzwaniem jest rozwój gospodarki w kierunku podnoszenia jakości dostępnych na obszarze miejsc pracy, zapewniających ekonomiczny byt rodzinom i umożliwiających wykorzystanie i rozwój kapitału ludzkiego obszaru. Do bardzo istotnych kierunków rozwoju gospodarczego należy zaliczyć także aktywizowanie lokalnego potencjału przedsiębiorczości, w tym zagospodarowanie potencjału obszaru i przyczyniającego się do tworzenia produktów lokalnych o wysokiej konkurencyjności. Skala wyzwań gospodarczych oraz konieczne przekształcenia na lokalnym rynku pracy uzasadniają wysoką alokację środków na realizację tego celu szczegółowego. Ponadto, udzielenie realnego wsparcia przedsiębiorcom wymaga przeznaczenia na ten cel proporcjonalnie wysokich środków. Budżet na realizację tego celu wynosi 53% całego budżetu LSR.

ROZDZIAŁ IX. PLAN KOMUNIKACJI

Celem planu komunikacji jest zarówno bieżące informowanie mieszkańców o stanie realizacji LSR (w tym o stopniu osiągnięcia celów i wskaźników), jak i bieżące informowanie potencjalnych wnioskodawców o zasadach i kryteriach udzielania wsparcia z budżetu LSR. Zakłada się, że intensyfikacja przekazu dotyczącego praktycznych aspektów realizacji zapisów dokumentu przełoży się na zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w działalność LGD, a tym samym pozytywnie wpłynie na jakość zgłaszanych operacji i wniosków. Planowane działania mają wzbudzić zainteresowanie oraz zachęcić potencjalnych beneficjentów do aplikowania o środki, zwiększając liczbę zrealizowanych inwestycji, a przez to wzmocnić konkurencyjność i atrakcyjność Lokalnej Grupy Działania. Celem działań komunikacyjnych jest ponadto utrwalenie i pogłębienie akceptacji i przychylności mieszkańców obszaru LGD dla realizacji LSR na lata 2014-2020. Plan komunikacji ma zagwarantować dwustronność przekazu oraz umożliwiać pozyskiwanie informacji zwrotnej od mieszkańców. Szczegółowy Plan komunikacji zawierający opis działań komunikacyjnych, grupy docelowe, stosowane metody, środki i narzędzia komunikacji oraz harmonogram działań komunikacyjnych, stanowi **załącznik nr 3**.

ROZDZIAŁ X. ZINTEGROWANIE

W kontekście niniejszego dokumentu pojęcie zintegrowania rozpatrywane jest na kilku poziomach. Zintegrowaniu na poziomie programowym (strategia wykazuje powiązania z dokumentami programowymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym), zintegrowaniu sektorowym (współpracy sektorów publicznego, społecznego i gospodarczego), zintegrowaniu zasobów (strategia zaplanowanymi działaniami odnosi się do szeregu zasobów obszaru LGD) oraz zintegrowaniu obszaru (w wyniku zrealizowanych działań na całym obszarze LGD stanie się on bardziej spójny).

W kontekście zintegrowania programowego LSR wpisuje się w kluczowe ustalenia dokumentów na poziomie krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym z dokumentami strategicznymi poszczególnych poziomów administracji samorządowej i centralnej.

Na poziomie krajowym LSR wykazuje zintegrowanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (PROW 2014–2020) z 12 grudnia 2014 roku zwłaszcza w ramach Priorytetu 6 ***Promowanie włączenia społecznego, zmniejszania ubóstwa oraz rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich*** (cel szczegółowy 6A: Ułatwianie różnicowania działalności, zakładania i rozwoju małych przedsiębiorstw, a także tworzenia miejsc pracy oraz 6B: Wspieranie lokalnego rozwoju na obszarach wiejskich).

Ponadto LSR wykazuje zintegrowanie z celem szczegółowym 3A – ***poprawa konkurencyjności producentów rolnych poprzez lepsze ich zintegrowanie z łańcuchem rolno-spożywczym poprzez systemy jakości, dodawanie wartości do produktów rolnych, promocję na rynkach lokalnych i krótkie cykle dostaw, grupy i organizacje producentów oraz organizacje międzybranżowe*** oraz 6C – ***zwiększanie dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) na obszarach wiejskich oraz podnoszenie poziomu korzystania z nich i poprawianie ich jakości***.

Na poziomie krajowym cele LSR wpisują się również w „***Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020***” z 27 marca 2015r., w odniesieniu do osi priorytetowej I: Osoby młode na rynku pracy oraz II: Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji (szczególnie następujące działania: 2.5 Skuteczna pomoc społeczna, 2.7 Zwiększenie szans na zatrudnienie osób szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym, 2.15 Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki).

Na poziomie regionalnym LSR wykazuje zintegrowanie z „***Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020***” przyjętym przez Zarząd Województwa Śląskiego 10 kwietnia 2014 roku, a zaakceptowanym przez Komisję Europejską 18 grudnia 2014 roku.

Zintegrowanie celów LSR dotyczy następujących priorytetów: oś priorytetowa V Ochrona środowiska i efektywne wykorzystanie zasobów (cel szczegółowy: zwiększona atrakcyjność obiektów kulturowych regionu); oś priorytetowa VI Transport (cel szczegółowy: lepsza dostępność głównych szlaków drogowych województwa); oś priorytetowa VII Regionalny rynek pracy (cele szczegółowe: wzrost aktywności zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia; rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia); oś priorytetowa IX Włączenie społeczne (cele szczegółowe: wzrost zdolności do zatrudnienia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym; wzmocnienie aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych zamieszkujących obszary zdegradowane i peryferyjne; wzrost dostępności i jakości usług społecznych zapobiegających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu); oś priorytetowa X Rewitalizacja oraz infrastruktura społeczna i zdrowotna (cele szczegółowe: lepszy dostęp do usług społecznych dla osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem; zwiększona aktywizacja społeczno-gospodarcza ludności zamieszkującej rewitalizowane tereny); oś priorytetowa XI Wzmocnienie potencjału edukacyjnego (cel szczegółowy: wzrost kwalifikacji i kompetencji w zakresie umiejętności cyfrowych i języków obcych dorosłych mieszkańców województwa śląskiego, w szczególności osób starszych oraz osób o niskich kwalifikacjach; wzrost zatrudnienia wśród absolwentów szkół i placówek kształcenia zawodowego poprzez poprawę efektywności realizowanego wsparcia).

Zintegrowanie jest również widoczne w odniesieniu do *Strategii rozwoju województwa śląskiego „Śląskie 2020+”* z 2013 roku, będącej aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, uchwalonej przez Sejmik Województwa Śląskiego 17 lutego 2010 roku.

Zintegrowanie zachodzi na poziomie 3 celów strategicznych:

Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność (a w jego ramach zwłaszcza cel operacyjny: A.2. Otwarty i atrakcyjny rynek pracy oraz A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały), **Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie** (a w nim zwłaszcza cel operacyjny B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców oraz B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców) oraz **Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni** (a w nim cel operacyjny C.3. Wysoki poziom ład przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni).

Omawiany projekt wpisuje się również w strategię powiatowe:

„Strategia Rozwoju Powiatu Częstochowskiego 2007-2015” spójność z celami strategicznymi powiatu :

1. Osiągnięcie wysokich standardów cywilizacyjnych życia mieszkańców i wysokiej jakości kapitału ludzkiego. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.
2. Wspieranie działań służących rozwojowi małych i średnich firm poprzez aktywizację lokalnych przedsiębiorców oraz przyciąganie nowych inwestorów.
3. Ochrona wartości przyrodniczych i kulturowych.
4. Rozwój turystyki i rekreacji bazującej na bogatych walorach powiatu.
5. Kreowanie i wspieranie pozytywnych zmian w sferze gospodarczej.
6. Ukształtowanie stosunków partnerstwa z podmiotami i jednostkami wewnątrz społeczności powiatowej i w jej otoczeniu.

„Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie lublinieckim na lata 2011-2020”

–spójność z priorytetem 2: Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy (działanie 2.1 Dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy i 2.2 Rozwijanie aktywnych form pomocy osobom bezrobotnym) oraz *Strategię rozwoju powiatu lublinieckiego* (Rada i Zarząd Powiatu Lublinieckiego, Starostwo Powiatowe w Lublińcu 2000) w zakresie następujących kierunków rozwoju: 2.Ziemia Lubliniecka atrakcyjnym ośrodkiem turystycznym i rekreacyjnym (cele cząstkowe: 2.1. Wspieranie promocyjne turystyki i rekreacji na terenie Powiatu Lublinieckiego, 2.2. Restrukturyzacja i rozwój bazy sportowej na terenie Powiatu, 2.3. Krzewienie kultury fizycznej, sportu i rekreacji wśród mieszkańców Powiatu), 3. Powiat Lubliniecki obszarem zrównoważonego rozwoju terenów wiejskich (m.in. cele cząstkowe: 3.3. Tworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, 3.5. Ochrona środowiska naturalnego i zasobów krajobrazu) oraz 4. Powiat Lubliniecki regionem małych i średnich przedsiębiorstw (cele cząstkowe: 4.1. Prowadzenie spójnej polityki rozwoju przedsiębiorczości na terenie Powiatu Lublinieckiego przez władze gminne,

miejskie, powiatowe i główne podmioty gospodarcze działające na naszym terenie, 4.2. Stworzenie „Inkubatora Przedsiębiorczości”, 4.4. Podniesienie poziomu inwestycji w infrastrukturze w Powiecie Lublinieckim).

Ostatnim poziomem zintegrowania są dokumenty gminne:

1. Strategia Rozwoju Gminy Boronów na lata 2005-2015
2. Strategia Rozwoju Gminy Kamienica Polska na lata 2001-2015
3. Strategia Rozwoju Gminy Konopiska 2005-2015
4. Strategii Rozwoju Turystyki Gminy Konopiska na lata 2013 -2020.
5. Strategia Rozwoju Gminy Poczesna na lata 2004-2019
6. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego
7. Strategia Rozwoju Gminy Starcza do roku 2020

Podejście zintegrowane w Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Bractwo Kuźnic” polega na łączeniu działań i kompetencji różnych sektorów, zasobów i objęcie nimi całego obszaru LGD. Osoby biorące udział w naszych spotkaniach konsultacyjnych, były zaangażowane w powstawanie gminnych strategii. Wszystkie działania przewidziane w LSR zostały dobrane w taki sposób, aby możliwe było wspieranie rozwoju wszystkich 3 sektorów: przedsiębiorców, samorządów i organizacji pozarządowych a także zdiagnozowanych grup defaworyzowanych. Przewidziane zostały więc do realizacji typy przedsięwzięć zaadresowane do tych wszystkich grup (1 cel ogólny głównie do podmiotów publicznych i społecznych, 2 cel ogólny do sektora społecznego oraz 3 cel ogólny do podmiotów gospodarczych; w ramach celów ustalono także preferencje dla grup defaworyzowanych, zarówno w opisie przedsięwzięcia jak i w kryteriach oceny). Realizacja operacji wiązać się będzie ponadto z osiągnięciem zakładanych wskaźników, które także odzwierciedlają zintegrowane myślenie o rozwoju terenu LGD –operacje mają przynieść wymierne korzyści wszystkim sektorom, a w konsekwencji oddziaływać mają na poprawę ich stanu.

Proces wdrażania LSR oparto na wykorzystaniu posiadanych zasobów i zachowaniu podstawowych zasad (czyli także podejście zintegrowane):

- dążenie do polepszenia jakości bazy o charakterze społeczno-gospodarczym,
- wzrost roli usług cyfrowych,
- wzrost poczucia bezpieczeństwa,
- podniesienie wiedzy i kompetencji mieszkańców,
- zachowanie i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,
- wzmocnienie obszaru pod względem ekonomicznym, głównie w celu tworzenia nowych miejsc pracy,
- polepszenie zdolności organizacyjnych społeczności lokalnych,
- troska o stan środowiska naturalnego.

Zintegrowane podejście Lokalnej Strategii Rozwoju LGD „Bractwo Kuźnic” wyraża spójność w odniesieniu do terytorium, jego zasobów, sytuacji społeczno-gospodarczej i tożsamości obszaru. Wszystkie cele zostały opracowane na podstawie analizy obszaru działania LGD oraz analizy SWOT. W wyniku partycypacyjnego udziału społeczności lokalnej obszar ten poddany został zintegrowanej, opartej o udział przedstawicieli 3 sektorów oraz mieszkańców, analizie i programowaniu elementów wymagających wsparcia.

Możliwość wypracowania celów miały więc wszystkie 3 sektory biorące udział w pracach LGD oraz mieszkańcy, a ustanowione kierunki rozwoju tworzą szeroko pojęty konsensus, który pozwoli korzystać z korzyści rozwoju obszaru LGD jak najszerszej grupie mieszkańców i organizacji.

ROZDZIAŁ XI. MONITORING I EWALUACJA

Podstawą skutecznego wdrażania działań służących osiągnięciu celów Strategii Rozwoju Kierowanego przez Społeczność na lata 2014-2020, zwanej LSR jest dysponowanie wiedzą na temat postępów osiągniętych w zakresie wdrażanych kierunków interwencji oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami realizacji kluczowych zadań. LSR opracowana została w sposób partycypacyjny, w związku z czym warunkiem niezbędnym dla prawidłowej realizacji dokumentu jest możliwie jak najbardziej aktywny udział mieszkańców w procesie oceny postępów z jej wdrażania, a także ocena sposobu funkcjonowania LGD „Bractwo Kuźnic”.

Monitoring to proces systematycznego zbierania i analizowania informacji ilościowych i jakościowych na temat funkcjonowania LGD oraz stanu realizacji strategii w aspekcie finansowym i rzeczowym, którego celem jest uzyskanie informacji zwrotnych na temat skuteczności i wydajności wdrażanej strategii, a także ocena zgodności realizacji operacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami.

Monitorowaniu podlegać będzie: działanie biura LGD, wdrażanie LSR oraz zarządzanie budżetem (wydatkowanie środków finansowych na poszczególne operacje i działalność własną LGD).

Kryteria monitorowania będą obejmować **kontrolę osiągnięcia założonych w LSR wskaźników produktu i rezultatu.**

Czas prowadzenia monitoringu – w zależności od przedmiotu badań – na bieżąco.

Elementy poddane badaniu	Wykonawca badania	Źródło danych i metody ich zbierania	Czas i okres dokonywania pomiaru	Analiza i ocena danych
Wskaźniki realizacji LSR	Biuro LGD	<i>Sprawozdania grantobiorców, ankiety beneficjentów.</i>	Na bieżąco	Stopień realizacji wskaźnika
Harmonogram ogłaszanych konkursów	Biuro LGD	<i>Rejestr ogłoszonych konkursów</i>	Na bieżąco	Zgodność ogłaszania konkursów z harmonogramem konkursów LSR, ocena stopnia realizacji zadań wdrażanych w ramach LSR
Budżet LGD	Biuro LGD	<i>Rejestr danych</i>	Na bieżąco	Stopień wykorzystania środków finansowych w odniesieniu do środków zakontraktowanych
Zainteresowanie stroną internetową LGD	Biuro LGD	<i>Licznik odwiedzin strony internetowej</i>	Na bieżąco	Skuteczność przekazywania/uzyskiwania informacji na temat działalności LGD
Pracownicy Biura LGD	Zarząd	<i>Anonimowe ankiety</i>	Na bieżąco	Ocena pracy pracowników, sposób przekazywania istotnych informacji potencjalnym beneficjentom, pomoc w rozwiązywaniu problemów, efektywność świadczonego doradztwa.

Ewaluacja to systematyczne badanie wartości albo cech konkretnego programu, planu, działania (eksperymentu) bądź obiektu (np. rozwiązania technicznego) z punktu widzenia przyjętych kryteriów, w celu jego usprawnienia, rozwoju lub lepszego zrozumienia.

Jednym z głównych celów ewaluacji jest ocena rzeczywistych lub spodziewanych efektów realizacji danej interwencji publicznej. Ewaluacja jest zatem próbą znalezienia odpowiedzi na pytanie, czy nasze działania przyniosły efekty (lub czy je przyniosą w przypadku ewaluacji ex-ante).

1. Ewaluacja wewnętrzna (bieżąca) stanowi uzupełnienie monitoringu o konieczną interpretację (identyfikację przyczyn ewentualnych problemów) ocenę i rekomendację działań. Jest realizowana w oparciu o spotkanie wykorzystujące narzędzia o charakterze refleksyjno-analitycznym (warsztat refleksyjny), przeprowadzane na początku każdego roku kalendarzowego.

2. Ewaluacja zewnętrzna zostanie zlecona zewnętrznemu ewaluatorowi i przeprowadzona do roku 2022.

Okres podlegający ewaluacji: okres roku kalendarzowego, a ewaluacja końcowa po zakończeniu procesu wdrażania.

Czas prowadzenia ewaluacji – Do lutego każdego roku kalendarzowego, na zakończenie wdrażania LSR.

Ewaluowanie będzie obejmować kontrolę osiągnięcia założonych w LSR wskaźników produktu i rezultatu, z uwzględnieniem kryteriów ewaluacji takich jak: skuteczność, trafność, użyteczność.

Ewaluacja końcowa będzie kończyć się raportem zgodnie z obowiązującymi wytycznymi MRiRW w tym zakresie.

Elementy poddane badaniu	Wykonawca badania	Źródła danych i metody ich zbierania	Czas i okres dokonywania pomiaru	Analiza i ocena danych Sposób wykorzystania wyników z badania
Działalność LGD, pracownicy i funkcjonowanie biura	Zarząd LGD	Badania ankietowe, opinie beneficjentów, rozmowy z mieszkańcami na otwartych spotkaniach, opinie kierownika biura i członków Stowarzyszenia.	Początek każdego roku kalendarzowego (styczeń-luty)	Ocena poprawności działalności prowadzonej przez Stowarzyszenie, określająca skuteczność realizowanych zadań w odniesieniu do założeń LSR. Wprowadzenie zmian w organizacji pracy biura/Rady.
Skuteczność promocji i aktywizacji społeczności lokalnej	Zarząd LGD	Badania ankietowe wśród mieszkańców, prowadzone bezpośrednio oraz za pośrednictwem strony internetowej Stowarzyszenia.	Początek każdego roku kalendarzowego (styczeń-luty)	Ocena skuteczności promocji LGD oraz działań wdrażanych w ramach LSR, mierzona, jako liczba osób, które uzyskały informację na temat LGD oraz skuteczność animacji społeczności. Poprawa systemu promocji, wprowadzenie zmian w planie działania, budżecie aktywizacji.

Stopień realizacji celów LSR – stopień realizacji wskaźników	Podmiot niezwiązany z LGD	Badania ankietowe wśród mieszkańców lub wywiady IT lub wywiady grupowe/indywidualne, rejestr danych LGD.	Początek każdego roku kalendarzowego (styczeń-luty)	Ocena celowości i trafności założeń realizowanych w ramach LSR; określenie stopnia realizacji poszczególnych celów. Wprowadzenie niezbędnych zmian we wskaźnikach LSR.
Harmonogram rzeczowo-finansowy LSR	Zarząd LGD	Rejestr danych	Początek każdego roku kalendarzowego (styczeń-luty)	Ocena zgodności ogłaszanych i realizowanych projektów z harmonogramem określonym w LSR. Poprawa terminowości ogłaszanych konkursów/wprowadzenie zmian usprawniających w procedurach naboru, oceny.
Budżet LSR	Zarząd LGD	Rejestr danych	Początek każdego roku kalendarzowego (styczeń-luty)	Ocena zgodności i wysokości wydatkowania środków finansowych z przyznanego budżetu na poszczególne zadania.

ROZDZIAŁ XII. STRATEGICZNA OCENA ODZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekty strategii, jako dokumentów, których realizacja może potencjalnie znacząco wpływać na środowisko, mogą wymagać, na etapie projektowania, poddania ich treści strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. Przedmiotowe przepisy uzależniają jednakże konieczność przeprowadzenia takiej oceny od indywidualnej zawartości dokumentu oraz zewnętrznych uwarunkowań jego realizacji. Przesłanką obowiązkowo kwalifikującą projekt strategii do tego typu oceny jest stwierdzone ryzyko wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym na obszary Natura 2000 w związku z realizacją zaplanowanych w nim przedsięwzięć.

Dlatego też, w odniesieniu do art. 47 i 49 oraz art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.), Lokalna Grupa Działania „Bractwo Kuźnic” zwróciła się z dniem **20 listopada 2015r.** do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach z prośbą o stwierdzenie czy istnieje konieczność przeprowadzenia **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** do projektu tworzonej Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność na lata 2014-2020 dla obszaru LGD „Bractwo Kuźnic”.

W załączniku do złożonego wniosku przedstawiono streszczenie projektu Strategii oraz analizę jego zapisów pod kątem zapisów art. 49 rzeczonej ustawy.

Wynik przeprowadzonych analiz:

W wyniku przeprowadzonej analizy Zarząd LGD „Bractwo Kuźnic” stwierdził, że realizacja celów i działań Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność na lata 2014-2020 dla obszaru

LGD „Bractwo Kuźnic”, tj. gmin: Boronów, Konopiska, Kamienica Polska, Poczesna, Starcza **nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko**. Zapisy LSR nie wyznaczają również ram dla późniejszych realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w związku z czym LSR **nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** w rozumieniu przepisów rzeczonyj ustawy.

OPINIA REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH

W odpowiedzi na przedstawiony wniosek, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach, w piśmie nr WOOS.410.565.2015.MG z dnia 03 grudnia 2015 roku uznał, że przedstawiony projekt Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność na lata 2014-2020 dla obszaru LGD „Bractwo Kuźnic” **nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** pod warunkiem spełnienia kryteriów wymienionych w art. 49. Jednocześnie wskazano, że przedsięwzięcia wskazane w analizowanym dokumencie są jedynie wstępnymi koncepcjami, których skonkretyzowanie nastąpi dopiero poprzez wybór projektów do realizacji. Możliwe oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć realizowanych w wyniku wdrożenia Strategii będzie rozpatrywane podczas procedowania możliwości finansowania poszczególnych inwestycji. W przypadku zamierzeń, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko zostanie przeprowadzona procedura oddziaływania na środowisko, w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.)*. Analizy, w ramach powyższej procedury, stanowiąc będą podstawę do podjęcia decyzji o dopuszczalności realizacji, a w szczególności zakresie danej inwestycji.

PROCEDURA AKTUALIZACJI LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

Cel procedury:

Celem aktualizacji LSR jest dostosowanie zapisów do zmieniających się uwarunkowań oraz sytuacji społecznej. Zapisy reguluje się zgodnie z wymogami prawnymi, uaktualnia dane dotyczące obszaru oraz dokonuje się korekty zapisów wynikających z ewaluacji wdrażania LSR.

Zakres procedury:

Procedura obejmuje czynności i schemat działań dotyczących zgłaszania, rozpatrywania i w końcu przyjmowania uchwałą Walnego Zebrania/Zarządu LGD zmian w zapisach LSR.

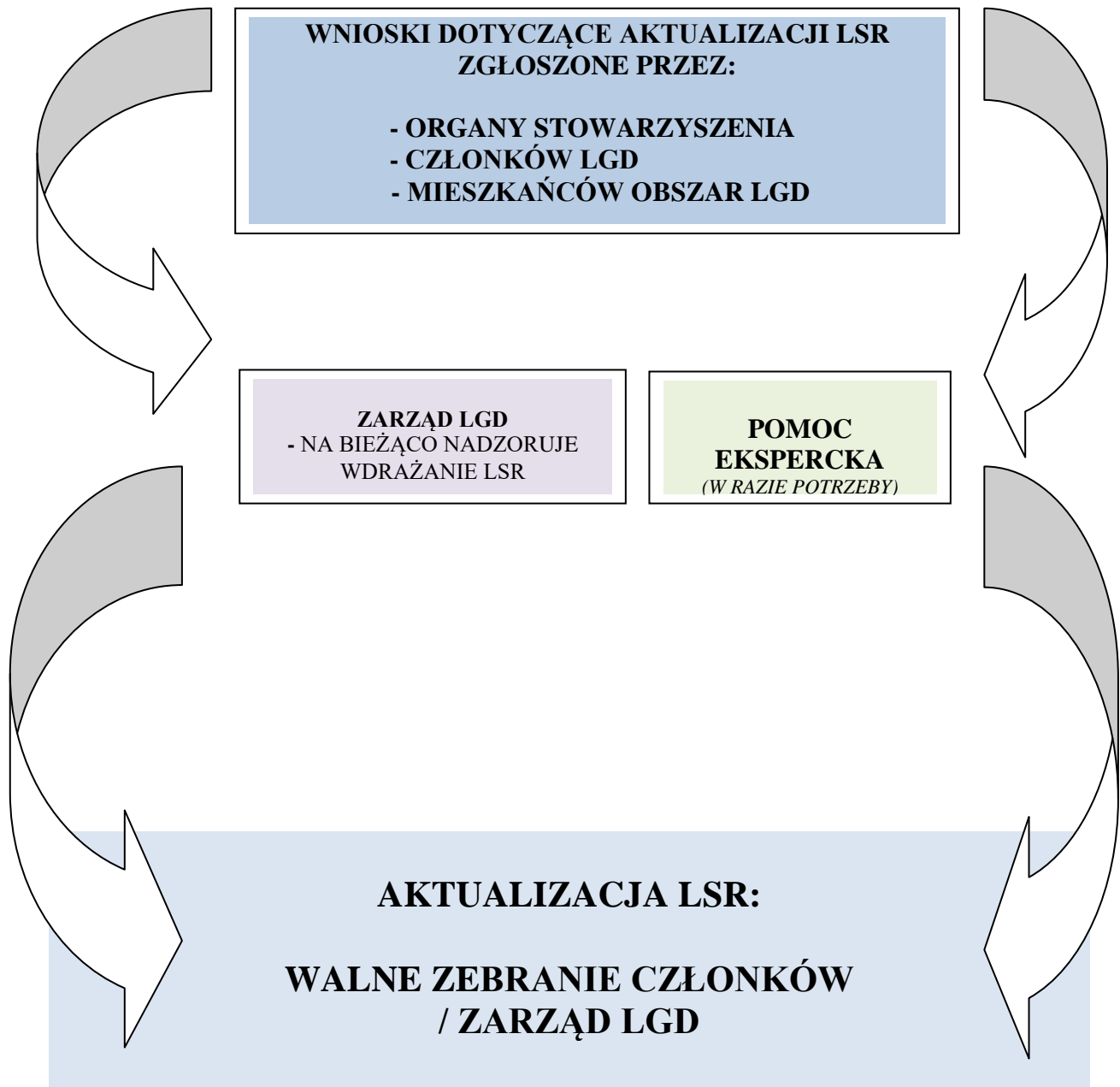
Założenia ogólne:

- Proces wdrażania i aktualizacji powinien odbyć się przy udziale szerokiego grona partnerów LGD i mieszkańców obszaru.
- Wszystkie działania LGD dotyczące wdrażania LSR muszą być jawne.
- Na bieżąco Zarząd i pracownicy Biura LGD nadzorują wdrażanie LSR.
- Zmiany w LSR będą efektem monitoringu i ewaluacji LSR, a ich zatwierdzenie odbywać się będzie na Walnym Zebraniu Członków lub posiedzeniu Zarządu.
- Aktualizacja LSR nie powinna być realizowana częściej niż raz w roku (dopuszcza się jednak nadzwyczajne okoliczności wprowadzenia korekt/zmian).
- Logistyczne działania zapewnia Biuro LGD.

Przebieg procedury:

1. Wniosek w sprawie zmiany zapisów w LSR mogą być zgłoszone przez:
  - członków LGD,
  - organy Stowarzyszenia,
  - mieszkańców obszaru.
2. Analiza zgłoszonych do LGD zmian przeprowadzana jest przez pracowników Biura oraz Zarząd Stowarzyszenia.
3. Zarząd ma możliwość zlecenia zewnętrznym ekspertom analizy związanej z koniecznością aktualizacji dokumentów Stowarzyszenia.
4. Aktualizacja LSR zatwierdzana jest uchwałą Walnego Zebrania Członków lub Zarządu LGD.

**SCHEMAT AKTUALIZACJI
STRATEGII ROZWOJU LOKALNEGO KIEROWANEGO PRZEZ SPOŁECZNOŚĆ :**

PROCEDURY DOKONYWANIA EWALUACJI I MONITORINGU

§1

Wprowadzenie

Warunkiem efektywnego wdrażania Strategii jest stworzenie procedur, które umożliwią obserwację efektów realizacji Strategii oraz pozwolą na ich ewentualną korektę. Prowadzenie takich działań umożliwi efektywne planowanie, okresową ocenę i aktualizację zapisów dokumentu zgodnie ze zmieniającymi się warunkami społeczno-gospodarczymi i zdiagnozowanymi potrzebami społeczności lokalnej. Dokument obejmuje działania związane z bieżącym monitorowaniem realizacji Strategii oraz jej okresowej ewaluacji.

§2

Słownik

W celu określenia zakresu prowadzonych badań przyjęto następujące skróty i definicje:

- a. **Monitoring** to proces systematycznego zbierania i analizowania informacji ilościowych i jakościowych na temat funkcjonowania LGD oraz stanu realizacji strategii w aspekcie finansowym i rzeczowym, którego celem jest uzyskanie informacji zwrotnych na temat skuteczności i wydajności wdrażanej strategii, a także ocena zgodności realizacji operacji z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami.
- b. **Ewaluacja** to systematyczne badanie wartości albo cech konkretnego programu, planu, działania (eksperymentu) bądź obiektu (np. rozwiązania technicznego) z punktu widzenia przyjętych kryteriów, w celu jego usprawnienia, rozwoju lub lepszego zrozumienia. Jednym z głównych celów ewaluacji jest ocena rzeczywistych lub spodziewanych efektów realizacji danej interwencji publicznej. Ewaluacja jest zatem próbą znalezienia odpowiedzi na pytanie, czy nasze działania przyniosły efekty (lub czy je przyniosą w przypadku ewaluacji ex-ante).
- c. **Ewaluacja** – to obiektywna ocena działań na wszystkich etapach prac. Powinna dostarczać rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Ewaluacja to działanie prowadzone okresowo. Ewaluacja ma służyć do weryfikacji sposobu wdrażania LSR.
- d. **Procedura** – określona reguła postępowania.
- e. **Raport z ewaluacji Strategii** – Raport z ewaluacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność.
- f. **Raport z monitoringu Strategii** – Raport z monitoringu Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność.
- g. **Strategia** – Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność.
- h. **Strona internetowa** – strona internetowa Lokalnej Grupy Działania.

§3

Opis procedury monitoringu

1. Monitoring LSR prowadzony jest na bieżąco.
2. Monitoring służy Organom Decyzyjnym LGD do bieżącej obserwacji realizacji planu i harmonogramu działania we wdrażaniu LSR (wydatkowanie środków finansowych na

poszczególne operacje i działalność własna LGD, w tym działanie biura LGD). Wyniki monitoringu będą podstawą do podejmowania działań interwencyjnych zarówno w odniesieniu do sposobu działania LGD, jak i ewentualnych korekt.

3. Monitoring przeprowadza się na podstawie: sprawozdań beneficjentów, ankiet beneficjentów, anonimowych badań ankietowych, rejestrów danych prowadzonych przez LGD, w tym rejestrów ogłoszonych konkursów. licznika odwiedzin strony internetowej na podstawie danych uzyskanych od jej administratora. Źródłem danych do prowadzenia monitoringu będzie również dokumentacja fotograficzna, sprawozdania, listy obecności na spotkaniach/warsztatach/szkoleniach oraz liczba odwiedzających portal internetowy.
4. **Monitoring obejmuje:** opracowanie pisemne zawierające analizę dokumentów merytorycznych i finansowych; dokument zawierający opracowanie danych liczbowych i jakościowych niezbędnych do określenia wskaźników: produktu, rezultatu i oddziaływania; dokument zawierający analizę wydatków budżetowych; okresowe sprawozdania z działalności LGD.

§4

Opis procedury ewaluacji

1. Odpowiedzialnym za proces ewaluacji jest Zarząd LGD.
Za gromadzenie danych i dokumentów niezbędnych do prowadzenia ewaluacji odpowiadać będzie Biuro LGD.
2. Zarząd LGD może zlecić wykonanie ewaluacji podmiotom zewnętrznym (ekspertom zewnętrznym).
3. Okres podlegający ewaluacji: okres roku kalendarzowego, a ewaluacja końcowa po zakończeniu procesu wdrażania

Ewaluacja będzie obejmować kontrolę osiągnięcia założonych w LSR wskaźników: produktu, rezultatu i oddziaływania; z uwzględnieniem kryteriów ewaluacji takich jak: skuteczność, trafność, użyteczność. Każda ewaluacja będzie kończyć się raportem zawierającym: wykaz działań związanych z funkcjonowaniem LGD; wykaz zrealizowanych operacji w ramach LSR, opis uzyskanych efektów w porównaniu do planowanych; analizę zrealizowanych operacji w ramach celów LSR; analizę wydatków budżetowych; wnioski w formie uwag i rekomendacji, których realizacja zapewni wyższą efektywność działania LGD i bezproblemowe osiągnięcie celów.

W uzasadnionych przypadkach, wyniki analizy posłużą doskonaleniu działalności biura LGD i aktualizacji LSR.

PLAN KOMUNIKACJI

TERMIN	CEL DZIAŁAŃ KOMUNIKACYJNYCH	DZIAŁANIE KOMUNIKACYJNE	ADRESACI	ŚRODKI/ NARZĘDZIA KOMUNIKACJI	ZAKŁADANE WSKAŹNIKI		PLANOWANE EFEKTY	CZĘSTOTLIWOŚĆ MONITORINGU I EWALUACJI	BUDŻET
					JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ			
I połowa 2016	Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o LSR na lata 2016-2022 <i>(głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania oraz typach operacji, które będą miały największe szanse wsparcia z budżetu LSR)</i>	Kampania informacyjna nt. głównych założeń LSR na lata 2016-2022	Potencjalni wnioskodawcy, w tym osoby z grup defaworyzowanych	Artykuł na stronie internetowej LGD, portalu społecznościowym	Liczba artykułów	1	Zwiększenie wiedzy grup docelowych na temat dostępnych środków finansowych i możliwości pozyskania dofinansowania na realizację projektów;	Bieżące monitorowanie	Koszty pracy biura LGD (w ramach obowiązków)
				Kontakt poprzez rozmowę telefoniczną, e-mail i doradztwo w biurze LGD	Liczba konsultacji	20			
II połowa 2016	Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o LSR na lata 2016-2022 <i>(głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania oraz typach operacji, które będą miały największe szanse wsparcia z budżetu LSR)</i>	Kampania informacyjna nt. głównych założeń LSR na lata 2016-2022	Potencjalni wnioskodawcy, w tym osoby z grup defaworyzowanych	Artykuły w gazetach gminnych	Liczba artykułów	4	Zwiększenie wiedzy grup docelowych na temat dostępnych środków finansowych i możliwości pozyskania dofinansowania na realizację projektów;	Bieżące monitorowanie	Koszty pracy biura LGD (w ramach obowiązków)
				Artykuł na stronie internetowej LGD, portalu społecznościowym	Liczba artykułów	1			
				Kontakt poprzez rozmowę telefoniczną, e-mail i doradztwo w biurze LGD	Liczba konsultacji	20			

II połowa 2016	Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o głównych zasadach interpretacji poszczególnych kryteriów oceny używanych przez Radę LGD, planowanych naborach, terminach spotkań, szkoleń, warsztatów	Kampania informacyjna nt. zasad oceniania i wyboru operacji przez LGD oraz planowanych naborach, terminach spotkań, warsztatów, szkoleń	Potencjalni wnioskodawcy, w tym osoby z grup defaworyzowanych	Otwarte spotkanie konsultacyjno-szkoleniowe	Liczba spotkań/ Liczba osób	1/ 40	Podniesienie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie realizacji projektów	Bieżące monitorowanie	1 000,00 + Koszty pracy biura LGD (w ramach obowiązków)
				Artykuł na stronie internetowej LGD, portalu społecznościowym	Liczba artykułów	1			
				Kontakt poprzez rozmowę telefoniczną, e-mail i doradztwo w biurze LGD	Liczba konsultacji	20			
I połowa 2017	Poinformowanie potencjalnych wnioskodawców o LSR na lata 2016-2022, interpretacji poszczególnych kryteriów oceny używanych przez Radę LGD (głównych celach, zasadach przyznawania dofinansowania oraz typach operacji, które będą miały największe szanse wsparcia z budżetu LSR), terminach spotkań, szkoleń, warsztatów	Kampania informacyjna nt. głównych założeń LSR na lata 2016-2022 oraz zasad oceniania i wyboru operacji przez LGD	Potencjalni wnioskodawcy, w tym osoby z grup defaworyzowanych	Artykuły w gazetach gminnych	Liczba artykułów	4	Zwiększenie wiedzy grup docelowych na temat dostępnych środków finansowych i możliwości pozyskania dofinansowania na realizację projektów;	Bieżące monitorowanie	2 000,00 + Koszty pracy biura LGD (w ramach obowiązków)
				Artykuł na stronie internetowej LGD, portalu społecznościowym	Liczba artykułów	1			
				Kontakt poprzez rozmowę telefoniczną, e-mail i doradztwo w biurze LGD	Liczba konsultacji	35			
				Konferencja	Liczba konferencji/ Liczba osób	1/ 40			

I połowa 2017	„Bractwo w biznesie”	Działania integrujące lokalne środowiska gosp. oraz działania międzysektorowe na rzecz rozwoju gospodarczego LGD, działania integrujące środowiska gospodarcze oraz działania międzysektorowe na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy,	Potencjalni wnioskodawcy, w tym osoby z grup defaworyzowanych	Szkolenie	Liczba szkoleń/ Liczba osób	1/ 20	Podniesienie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie realizacji projektów	Bieżące monitorowanie	1 500,00
II półrocze 2017	Informacje o wdrażaniu LSR	Udzielanie informacji/konsultacje w biurze LGD	Mieszkańcy, potencjalni wnioskodawcy, w tym osoby z grup defaworyzowanych	Doradztwo	Liczba udzielonych porad/konsultacji	35	Podniesienie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie realizacji projektów, działań LGD	Bieżące monitorowanie	Koszty pracy biura LGD (w ramach obowiązków)
II półrocze 2017	Poinformowanie społeczności lokalnej o działaniach LGD i stanie wdrażania LSR	Uczestnictwo w targach Dożynki Jasnogórskie	Potencjalni wnioskodawcy, w tym osoby z grup defaworyzowanych, turyści	Targi	Liczba targów/udział w targach	1	Zainteresowanie działalnością LGD oraz atrakcjami gmin członkowskich	Bieżące monitorowanie	1 000,00

I półrocze 2018	„Bractwo w biznesie”	Działania integrujące lokalne środowiska gospodarcze oraz działania międzysektorowe na rzecz rozwoju gospodarczego LGD, działania integrujące środowiska gospodarcze oraz działania międzysektorowe na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy	Potencjalni wnioskodawcy, w tym osoby z grup defaworyzowanych	Szkolenie	Liczba szkoleń/ Liczba osób	1/ 20	Podniesienie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie realizacji projektów	Bieżące monitorowanie	1 500,00
I połowa 2018	Poinformowanie o dotychczasowych efektach realizacji LSR przez LGD	Kampania informacyjna o efektach realizacji LSR	Potencjalni wnioskodawcy, w tym osoby z grup defaworyzowanych	Konferencja	Liczba konferencji/ Liczba osób	1/ 40	Zwiększenie wiedzy grup docelowych na temat dostępnych środków finansowych i możliwości pozyskania dofinansowania na realizację projektów	Bieżące monitorowanie	2 000,00 + Koszty pracy biura LGD (w ramach obowiązków)
				Kontakt poprzez rozmowę telefoniczną, e-mail i doradztwo w biurze LGD	Liczba konsultacji	20			
				Artykuł na stronie internetowej LGD, portalu społecznościowym	Liczba artykułów	1			
II połowa 2018	Publikacja dotycząca oferty spędzenia czasu wolnego na terenie LGD „Bractwo Kuźnic”	Informacje dotyczące oferty spędzenia czasu wolnego na terenie gmin członkowskich	Potencjalni wnioskodawcy, w tym osoby z grup defaworyzowanych, turyści	Wydanie w wersji papierowej kalendarza	Liczba publikacji	1	Zwiększenie wiedzy na temat oferty kulturalnej z terenu gmin członkowskich	Bieżące monitorowanie	8 000,00

II półrocze 2018	Pozyskanie informacji zwrotnej dotyczącej jakości prowadzonych działań informacyjnych przez LGD	Badanie satysfakcji z udzielonych informacji	Wnioskodawcy (w tym z grup defaworyzowanych), Członkowie LGD, instytucje, organizacje	Ankieta internetowa	Liczba ankiet	1	Zebranie informacji dotyczące satysfakcji wnioskodawców z jakości i sposobu przekazywania informacji	Bieżące monitorowanie,	Koszty pracy biura LGD (w ramach obowiązków)
				Kontakt poprzez rozmowę telefoniczną, e-mail i doradztwo w biurze LGD	Liczba konsultacji	20			
I połowa 2019	Poinformowanie o dotychczasowych efektach realizacji LSR przez LGD	Kampania informacyjna o efektach realizacji LSR	Potencjalni wnioskodawcy, w tym osoby z grup defaworyzowanych	Kontakt poprzez rozmowę telefoniczną, e-mail i doradztwo w biurze LGD	Liczba konsultacji	20	Zwiększenie wiedzy grup docelowych na temat dostępnych środków finansowych i możliwości pozyskania dofinansowania na realizację projektów	Bieżące monitorowanie	Koszty pracy biura LGD (w ramach obowiązków)
				Artykuł na stronie internetowej LGD, portalu społecznościowym	Liczba artykułów	1			
II połowa 2019	Pozyskanie informacji zwrotnej dotyczącej jakości prowadzonych działań informacyjnych przez LGD	Badanie satysfakcji z udzielonych informacji	Wnioskodawcy (w tym z grup defaworyzowanych), Członkowie LGD, instytucje, organizacje	Ankieta internetowa	Liczba ankiet	1	Zebranie informacji dotyczące satysfakcji wnioskodawców z jakości i sposobu przekazywania informacji	Bieżące monitorowanie,	Koszty pracy biura LGD (w ramach obowiązków)
				Kontakt poprzez rozmowę telefoniczną, e-mail i doradztwo w biurze LGD	Liczba konsultacji	20			

I połowa 2020	Poinformowanie o dotychczasowych efektach realizacji LSR przez LGD	Kampania informacyjna o efektach realizacji LSR	Potencjalni wnioskodawcy, w tym osoby z grup defaworyzowanych	Kontakt poprzez rozmowę telefoniczną, e-mail i doradztwo w biurze LGD	Liczba konsultacji	20	Zwiększenie wiedzy grup docelowych na temat dostępnych środków finansowych i możliwości pozyskania dofinansowania na realizację projektów	Bieżące monitorowanie	Koszty pracy biura LGD (w ramach obowiązków)
II połowa 2020	Pozyskanie informacji zwrotnej dotyczącej jakości prowadzonych działań informacyjnych przez LGD oraz ocena poziomu zainteresowania uczestnictwem w działaniach LGD	Badanie trafności doboru sposobu przekazywania informacji o LSR oraz poziomu zainteresowania uczestnictwem w działaniach LGD	Wnioskodawcy (w tym z grup defaworyzowanych), Członkowie LGD, instytucje, organizacje	strona www	Liczba wypełnionych ankiet	30	Zebranie informacji z wypełnionych ankiet dot. badanego działania komunikacyjnego	Monitorowanie bieżące; Ewaluacja wewnętrzna działań komunikacyjnych	Koszty pracy biura LGD (w ramach obowiązków)